

RAPPORT

EVALUERING AV MILJØSTATUS

Forord

Menon Economics har på oppdrag fra Miljødirektoratet evaluert nettstedet Miljøstatus.

Rapporten er skrevet av Nina Bruvik Westberg, Inger Nielsen Hole, Maria Kvaløy Kirste og Kaja Høiseth-Gilje. Arbeidet er kvalitetssikret av Caroline Wang Gierløff.

Vår kontaktperson i Miljødirektoratet har vært Katrine Gaustad Pettersen. Arbeidet er gjennomført i perioden mars til august 2023. Vi takker Miljødirektoratet for alle gode innspill og et godt samarbeid. Vi takker også informantene som har delt informasjon gjennom intervjuer og spørreundersøkelser.

31. august 2023

Kaja Høiseth-Gilje

Prosjektansvarlig

Nina Bruvik Westberg

Prosjektleder

Innhold

SAMMENDRAG	5
1. INNLEDNING	8
1.1. Bakgrunn	8
1.2. Problemstillingene	9
1.3. Avgrensninger	9
1.4. Kort om metode og informasjonsinnhenting	9
1.5. Leseveiledning	11
2. OM MILJØSTATUS	12
2.1. Mål om å være den viktigste kilden til kunnskap om miljøets tilstand og utvikling	12
2.2. Temasider, klima- og miljømål, kart, data og havindikatorer	14
2.3. Et samarbeidsprosjekt mellom flere etater, ledet av Miljødirektoratet	17
2.4. Besøksstall på og henvisninger til Miljøstatus	18
3. MÅLGRUPPEN, BRUKERE OG DERES BEHOV	20
3.1. Hvem inngår i målgruppen og er mulige brukere?	20
3.2. Kjennskap til Miljøstatus	20
3.3. Hvem bruker Miljøstatus?	23
3.4. Mulige forbedringspunkter ifølge brukere	27
3.5. Hvem trenger miljøinformasjon og hvor henter de informasjonen i dag?	31
4. AKTØRENES VURDERINGER AV MILJØSTATUS	35
4.1. KLD og bidragsyttere har en felles forståelse for det overordnede oppdraget, mindre enighet om innhold	35
4.2. Usikkerhet blant bidragsyttere og KLD om oppdraget oppfylles	37
4.3. Et fungerende samarbeid, men mulighet for mer samarbeid og økt styring	38
5. VÅRE VURDERINGER AV MILJØSTATUS	41
5.1. Vi vurderer at oppdraget ikke oppfylles på alle punkter ut fra dagens innhold	41
5.1.1. Mangelfull og utilgjengelig informasjon om klima- og miljømål og indikatorer	42
5.1.2. Temasider gir supplerende informasjon om tilstanden og til dels utviklingen til miljøet	44
5.1.3. Kartløsningen gir en oversikt over mange temaer, men har begrenset bruksverdi	45
5.1.4. Data om et bredt spekter av temaer, men krevende å ta i bruk	46
5.1.5. Havindikatorssidene skiller seg fra øvrig indikatorsider og ligner på temasider	46
5.1.6. Uklart hvorfor internasjonale indikatorer ikke vises	46
5.2. Utfordrende å oppfylle et bredt oppdrag for en til dels uklar målgruppe	47
6. MILJØSTATUSRAPPORTERING I ANDRE LAND	50
6.1. I liten grad sammenlignbare krav til miljøstatusrapportering på tvers av land	50
6.2. Sveriges miljømål	51
6.2.1. Kort om nettstedet	51
6.2.2. Sveriges miljømål sammenlignet med Miljøstatus	51
6.3. Irlands «State of the Environment»	52
6.3.1. Kort om nettstedet	52
6.3.2. State of the Environment sammenlignet med Miljøstatus	53
7. ANBEFALINGER	54
7.1. Oppdrag, målgruppe og innhold	54
7.2. Strukturering og fremstilling av dagens innhold	58
7.3. Styring, organisering og samarbeid	60

7.4. Rammebetingelser	61
REFERANSER	62
VEDLEGG A. LISTE OVER MOTTAKERE AV SPØRREUNDERSØKELSE	64
VEDLEGG B. SPØRREUNDERSØKELSE	65
VEDLEGG C. OMNIBUSUNDERSØKELSE	67
VEDLEGG D. POP-UP UNDERSØKELSE PÅ MILJØSTATUS.NO	69
VEDLEGG E. OPPBYGGING AV TEMASIDER	70

Sammendrag

Miljøstatus.no¹ er et nettsted med oppdrag om å samle miljøinformasjon om tilstanden og utviklingen til miljøet, deriblant i form av miljødata. Nettstedet skal også gi informasjon om Norges klima- og miljømål og tilhørende indikatorer. Nettstedet retter seg blant annet mot beslutningstakere og befolkningen generelt. Menon Economics har på oppdrag for Miljødirektoratet evaluert hvorvidt Miljøstatus oppfylder oppdraget, samt kartlagt målgruppen og ulike brukeres behov. Vi vurderer at oppdraget overordnet sett er oppfylt ved at Miljøstatus samler miljøinformasjon, og at informasjonen i all hovedsak er pålitelig, aktuell og forståelig. Med dagens innhold oppfylles imidlertid ikke oppdraget på alle punkter. Miljøstatus mangler viktig informasjon om klima- og miljømål og tilhørende indikatorer. I tillegg oppleves nettstedet som utfordrende å navigere og deler av informasjonen er til dels vanskelig å nyttiggjøre seg av. Sett i lys av mulige målgruppers varierte kjennskap til og bruk av Miljøstatus, vurderer vi at målet om å være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet ikke oppfylles. Vi gir anbefalinger som vil kunne bidra til økt måloppnåelse, bedre brukeropplevelser og bedre styring, organisering og samarbeid.

Miljøstatus

Miljøstatus har som hovedmål å være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet, på vegne av miljøforvaltningen (KLD, 2022). Nettstedet skal gi informasjon om nasjonale klima- og miljømål samt en vurdering av status, utvikling og påvirkningsfaktorer basert på nasjonale indikatorer. I tillegg skal nettstedet vise prioritert miljøinformasjon som er pålitelig, aktuell og forståelig, samt samle miljødata. Per i dag omfatter Miljøstatus temaside, informasjon om klima- og miljømål med tilhørende indikatorer og havindikatorer, samt visualiserte kart og nedlastbare data.

Miljøstatus er et samarbeidsprosjekt mellom flere etater, der oppdraget er gitt av Klima- og miljødepartementet (KLD). Miljødirektoratet er ansvarlig redaktør for nettstedet, mens øvrige bidragsytere produserer og kvalitetssikrer innhold og/eller data. Bidragsyterne utover Miljødirektoratet består av Artsdatabanken, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA), Enova, Havforskningsinstituttet, Meteorologisk institutt, Norsk Polarinstitut, Riksantikvaren og Senter mot marin forurensning (Marfo), Kystverket, Fiskeridirektoratet og Kulturminnefondet. I tillegg bidrar andre aktører med data.

Formålet med evalueringen og metodisk tilnærming

Miljødirektoratet ønsket en evaluering av Miljøstatus, med mål om å få økt kunnskap om måloppnåelsen, en bedre forståelse av eksisterende og mulige brukere og deres behov, samt forslag til tiltak for å sikre økt måloppnåelse og bedre brukeropplevelser for ulike målgrupper.

Evalueringen er gjennomført med utgangspunkt i dokumentstudier, intervjuer, spørreundersøkelser og analyse av statistikk. Vi har kartlagt oppdraget til Miljøstatus ut fra blant annet budsjettproposisjoner, Miljødirektoratets hovedinstruks og strategier. Informanter i Miljødirektoratet, KLD og hos øvrige bidragsytere er intervjuet med mål om å få en oversikt over oppdraget, deres tolkning av oppdraget, hvordan det er løst, samt organisering, styring og samarbeid om nettstedet. Vi har kartlagt målgruppen, mulige brukere og deres behov gjennom en spørreundersøkelse til ansatte som jobber med klima-, miljø eller kulturminner/-miljø i kommuner,

¹ Nettstedet omtales heretter som Miljøstatus.

fylkeskommuner, statsforvalter og utvalgte departement og organisasjoner. Videre har vi intervjuet utvalgte målgrupper (journalister og lokalpolitikere), gjennomført en spørreundersøkelse (pop-up) på Miljøstatus samt kartlagt kjennskap og bruk blant et nasjonalt representativt utvalg personer i befolkningen (omnibusundersøkelse). Vi har også analysert statistikk om besøkstall og sidevisninger.

Målgruppen, brukere og deres behov

Vi har kartlagt målgruppens kjennskap til og bruk av Miljøstatus. Flertallet av respondentene som jobber med miljø, klima og/eller kulturmiljø/-minner i kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere, departementer og organisasjoner oppgir å kjenne til Miljøstatus fra før av. Av disse, oppgir flesteparten å også bruke Miljøstatus. Bruken omfatter temasider, data, kart og informasjon om klima- og miljømål og tilhørende indikatorer. Et mindretall av kommuneansatte som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de har vanskelig for å finne miljøinformasjonen de har behov for. Samtidig utgjør ovennevnte respondenter trolig et selektivt utvalg, da de har valgt å svare på spørreundersøkelsen. Omnibusundersøkelsen til et landsrepresentativt utvalg i befolkningen bekrefter dette. Et mindretall av ansatte i offentlig forvaltning og organisasjoner og i befolkningen ellers som har besvart omnibusundersøkelsen, kjenner til Miljøstatus. Til tross for begrenset kjennskap og bruk, oppgir flertallet av respondentene på omnibusundersøkelsen at de har behov for miljøinformasjon. Befolkningen generelt innhenter informasjon om klima, miljø og/eller kulturminner/-miljø primært gjennom media, etterfulgt av sosiale medier og via søkemotorer.

Bidragstyperne opplever oppdraget som bredt, og utfordrende å oppfylle uten mer samarbeid og styring

Overordnet har bidragstyperne og KLD en felles forståelse av oppdraget, men det er ulike oppfatninger om hvilket innhold Miljøstatus skal ha. Flere er usikre på hva som er bakgrunnen for oppdraget og hvem som er målgruppen(e) for nettstedet. Aktørene opplever oppdraget som bredt og krevende å oppfylle. Flere vurderer at oppdraget om å være den viktigste kilden til kunnskap ikke er oppfylt eller er usikre på om det er oppfylt. Dette skyldes delvis det de vurderer som lave besøkstall og uvisshet om hvorvidt nettstedet dekker brukernes behov. Ifølge informantene fungerer samarbeidet overordnet sett greit, men flere uttrykker at det er rom for økt samarbeid for å heve kvaliteten på informasjonstjenesten. Tydeligere styring både fra KLD og Miljødirektoratet pekes på som viktige grep for å bidra til mindre uenighet knyttet til hva de ulike bidragstyperne skal bidra med og samarbeide om.

Vi vurderer at oppdraget ikke oppfylles på alle punkter

Vi vurderer at oppdraget overordnet sett oppfylles ved at Miljøstatus samler miljøinformasjon, og at informasjonen i all hovedsak er pålitelig, aktuell og forståelig. Med dagens innhold oppfylles imidlertid ikke oppdraget på alle punkter. Miljøstatus gir en oversikt over klima- og miljømål og tilhørende indikatorer, men det mangler en vurdering av status og/eller utvikling på 10 av 24 klima- og miljømål. Samtidig gir nettstedet nyttig informasjon om tilstanden og utviklingen for miljøtemaer som kan knyttes til de ulike målene. I likhet med flere av bidragstyperne opplever vi at Miljøstatus er utfordrende å navigere. Interessant og tilgjengelig informasjon i form av figurer eller om ulike påvirkningsfaktorer er tidkrevende å finne frem til. Miljøstatus samler også miljødata og kart på tvers av miljøforvaltningen, men det er utfordrende å nyttiggjøre seg av informasjonen. Nettstedet gir en oversikt over til dels bortgjemte havindikatorer, men ikke indikatorer som det rapporteres på internasjonalt som ikke knyttes til nasjonale klima- og miljømål. Sett i lys av mulige målgruppers varierte kjennskap til og bruk av nettstedet, vurderer vi at målet om å være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet ikke oppfylles.

Vi finner få nyttige overførbare grep til Miljøstatus fra andre lands nettsteder

På grunn av ulike mandat og ulik organisering er ikke tilsvarende miljørapporteringsnettsteder i andre land direkte sammenlignbare med Miljøstatus. Vi har valgt å sammenligne Miljøstatus med et land som også rapporterer på klima- og miljømål (Sverige) og et land som samler informasjon om tilstanden og utviklingen mer generelt (Irland). Vi finner at Sverige sitt nettsted har begrenset innholdet til miljømål, indikatorer og lærende eksempler, hvor annen miljøinformasjon ligger på andre nettsider. Irland sitt nettsted har et lignende oppsett som Miljøstatus. Vi vurderer at grepet med å inkludere indikatorer som viser utviklingen på temasider fungerer godt på den irske siden.

Anbefalinger

Basert på de utfordringene som er kartlagt, har vi følgende anbefalinger:

For å sikre en **bedre måloppnåelse** for Miljøstatus bør en gjøre grep knyttet til oppdraget, målgruppen og innholdet på Miljøstatus.

Anbefalinger:

- Tydeliggjøre og forankre bakgrunnen for og oppdraget til Miljøstatus
- Konkretisere og eventuelt avgrense målgruppen
- Tydeliggjøre hvilket innhold Miljøstatus bør ha for å svare ut oppdraget
- Gi Miljøstatus innhold som er i tråd med oppdraget
- Synliggjøre Miljøstatus på andre nettsider og målrettet promotere Miljøstatus

For å sikre en **bedre brukeropplevelse** på Miljøstatus bør en gjøre grep knyttet til struktur og fremstilling av innhold. Vi anbefaler en rekke mindre tiltak gruppert etter hvorvidt de bidrar til at informasjon blir mer forståelig, aktuell og pålitelig, samt enklere navigering og lettere tilgjengelig informasjon.

Anbefalinger:

- Tiltak for å bidra til mer forståelig, aktuell og pålitelig informasjon
- Tiltak for å bidra til enklere navigering og lettere tilgjengelig informasjon

For å sikre **bedre styring, organisering og samarbeid** om Miljøstatus bør en gjøre enkelte grep som tydeliggjør ansvar og tilrettelegger for bedre samarbeid.

Anbefalinger:

- Omtale bidrag til Miljøstatus i bidragsyternes tildelingsbrev eller instruksjoner
- Bedre dialog mellom bidragsyterne om innhold og utforming av Miljøstatus

1. Innledning

1.1. Bakgrunn

Miljøforvaltningen som helhet har som mål å formidle pålitelig, aktuell og forståelig miljøinformasjon (KLD, 2022, s. 279). Dette kan blant annet begrunnes i forpliktelsene fra FNs Århuskonvensjon fra 1998 (Lovdata, 2003). Norge har forpliktet seg til å jevnlig «utgi og spre en nasjonal tilstandsrapport om miljøet, herunder opplysninger om miljøkvalitet og opplysninger om press på miljøet». Videre er forvaltningsorganer forpliktet til å allment tilgjengeliggjøre miljøinformasjon som er relevant i forhold til sine ansvarsområder, jf. miljøinformasjonsloven § 8 (Lovdata, 2003).

Miljødirektoratet er en av flere forvaltningsorganer med ansvarsområder knyttet til nevnte lov. I tillegg skal direktoratet bistå Klima- og miljødepartementet (KLD) i å følge opp miljøinformasjonsloven (KLD, 2022). I tråd med dette har Miljødirektoratet et sektorovergripende ansvar for «å etterstrebe et helhetlig kunnskapsgrunnlag om miljøets tilstand, utvikling og påvirkningsfaktorer». Ansvaret om å skaffe og formidle miljøinformasjon, herunder å systematisere og formidle aktuell og forståelig miljøkunnskap på ulike arenaer og i ulike kanaler er også en del av Miljødirektoratets samfunnsoppdrag (Miljødirektoratet, 2023), og nedfelt i direktoratets strategi (Miljødirektoratet, 2023).²

Miljøstatus.no (heretter omtalt som Miljøstatus) er et sentralt verktøy for å formidle kunnskap. Nettstedet har som oppdrag, eller hovedmål, å være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet, på vegne av miljøforvaltningen (KLD, 2022, s. 279). Videre skal nettstedet gi informasjon om nasjonale klima- og miljømål samt en vurdering av status, utvikling og påvirkningsfaktorer basert på nasjonale indikatorer, og samle miljødata på tvers av aktører. Ifølge hovedinstruksen for Miljødirektoratet skal direktoratet «sammen med flere andre virksomheter som bidragsyttere levere Miljøstatus som en helhetlig informasjonstjeneste». Miljødirektoratet har redaktøransvaret for informasjonstjenesten. Direktoratet har dermed et særskilt ansvar for å bidra til at relevant kunnskap fra egen forvaltning og andre sektormyndigheter tilgjengeliggjøres på en helhetlig måte. Instruksen gir ikke føringer for hva som ligger i Miljødirektoratets og øvrige virksomheters ansvar. Følgelig er det også rom for tolkning av hva informasjonstjenesten skal omfatte, og dermed også hva de ulike virksomhetene skal tilgjengeliggjøre av informasjon.

En intern kartlegging i 2021 viste at de nasjonale indikatorene som rapporteres på Miljøstatus ikke gjenspeiler bredden av kunnskap internt i Miljødirektoratet eller indikatorer det rapporteres på internasjonalt (Miljødirektoratet, 2021a). Kartleggingen pekte blant annet på at det var begrenset med indikatorer på arealbruk, bærekraftig forbruk og produksjon og fremmede arter. Videre ble det påpekt at det foreligger kunnskap om nasjonale forhold på blant annet naturmangfold som ikke tilgjengeliggjøres på nettstedet, men kun rapporteres på internasjonalt. Nevnte miljøkunnskaper blir dermed i mindre grad tilgjengelig for målgruppen til Miljøstatus.

For at miljøkunnskapen på Miljøstatus skal tas i bruk og bidra til bedre beslutninger hos beslutningstakere og allmenheten må informasjonstjenesten også tas i bruk.³ Ifølge konseptutvalgsutredningen av miljødata er

² Ifølge strategien skal Miljødirektoratet blant annet «formidle tydelig, kvalitetssikret, troverdig og forståelig kunnskap», med mål om å bidra til å være en kilde til kunnskap om klima og miljø.

³ Formålet med miljøinformasjonsloven er nettopp «å gjøre det lettere for den enkelte å bidra til vern av miljøet, å verne seg selv mot helse- og miljøskade og å påvirke offentlige og private beslutningstakere i miljøspørsmål».

Miljøstatus en av de største informasjonstjenestene til Miljødirektoratet, målt i antall besøk (Menon Economics og A2, 2021). Samtidig er besøkstrafikken de siste årene fallende (Miljødirektoratet, 2023).⁴

Med dette som bakgrunn har Menon evaluert Miljøstatus, med mål om å få økt kunnskap om måloppnåelsen, en bedre forståelse av eksisterende og mulige brukere og deres behov, samt forslag til tiltak for å sikre økt måloppnåelse og bedre brukeropplevelser for ulike målgrupper.

1.2. Problemstillingene

Formålet med evalueringen av nettstedet Miljøstatus er tredelt:

1. Analysere og evaluere Miljøstatus i lys av oppdraget
2. Kartlegge de ulike brukerne og målgruppen og deres behov
3. Foreslå tiltak Miljødirektoratet bør iverksette i lys av ovennevnte funn

1.3. Avgrensninger

Evalueringen omfatter ikke miljøfaglige analyser av eventuelle nye indikatorer eller kart som bør inkluderes på Miljøstatus. I den grad vi gir anbefalinger om hva Miljøstatus bør omfatte utover det som inkluderes i dag, er det utelukkende basert på brukeres oppgitte behov.

Evalueringen omfatter ikke en tradisjonell brukertesting av nettstedet og brukertall er heller ikke hovedfokus for kartleggingen, utover å hente inn noe informasjon om lesertall og brukermønstre. Evalueringen omfatter heller ikke en vurdering av hvorvidt Miljøstatus er det mest egnede stedet for miljøforvaltningen å samle miljødata på tvers av sektorer.⁵

Evalueringen omfatter ikke en vurdering av ressursbruken til Miljøstatus.

1.4. Kort om metode og informasjonsinnhenting

Vi har benyttet kvalitative og kvantitative metoder som del av informasjonsinnhenting. De kvantitative metodene har vært analyse av statistikk og spørreundersøkelser rettet mot ulike målgrupper, mens de kvalitative metodene har omfattet intervju og dokumentstudier.

Vi har analysert **dokumenter** førende for Miljøstatus sitt oppdrag, herunder hovedinstruks, stortingsproposisjoner og strategier og tidligere kartlegginger, samt vurdert innholdet på nettstedet opp mot nevnte føringer.

Vi har gjennomført **intervjuer** med informanter i KLD, Miljødirektoratet og øvrige bidragsytere til Miljøstatus. Formålene med intervjuene har vært å belyse aktørenes tolkning av oppdraget, deres vurdering av organiseringen, styringen og samarbeidet, samt kartlegge deres eventuelle bruk. Bidragsyterne utover Miljødirektoratet består av Artsdatabanken, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA), Enova, Havforskningsinstituttet, Meteorologisk institutt, Norsk Polarinstitut, Riksantikvaren og Senter mot marin

⁴ Jf. Vedlegg 2 Bakgrunn for oppdraget til konkurransegrunnlaget.

⁵ Jf. beskrivelsen i Prop. 1 S: «Miljødirektoratet har rolla som nasjonalt samordningsorgan for miljødata og ansvar for å samle miljødata på tvers av sektorar til Miljøstatus.no.»

forsøpling (Marfo), Kystverket, Fiskeridirektoratet og Kulturminnefondet.⁶ I tillegg har vi gjennomført intervjuer med utvalgte målgrupper (lokalpolitikere og journalister) som vi vurderte som mindre sannsynlig å nå gjennom spørreundersøkelser. Vi har også gjennomført intervjuer med representanter for tilsvarende nettsider til Miljøstatus i Sverige og Irland. Formålet med disse intervjuene har vært å forsøke og identifisere gode grep på hvordan man kan rapportere på miljøstatus. Se vedlegg A for en oversikt over aktørene som er representert gjennom intervju.

Tabell 1-1 Oversikt over informanter intervjuet

Rolle/institusjon	Antall intervjuobjekter
Departement	
Klima- og miljødepartementet	2
Miljødirektoratet (redaktør og bidragsyter)	
Kommunikasjonsgruppe i Miljødirektoratet	2
Fagansvarlige i Miljødirektoratet	5
Øvrige bidragsytere⁷	
Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet	1
Norsk Polarinstitutt	1
Riksantikvaren	1
Havforskningsinstituttet	1
Artsdatabanken	1
Senter mot Marin Forsøpling	1
Meteorologisk institutt	1
Enova	1
Målgruppe: journalister	
Journalist i Aftenposten	1
Journalist i Dagbladet	1
Prosjektleder i NRK	1
Målgruppe: folkevalgte i kommuner	
Lokalpolitiker i Horten	1
Lokalpolitiker i Fauske	1
Nettsider tilsvarende Miljøstatus i andre land	
Ansatt i EEA med kjennskap til miljørapportering i EU	1
Representanter for Sveriges miljömål	3
Representanter for Irlands «State of the Environment»	2

Samtlige intervjuer er gjennomført som semistrukturerte samtaler, med utgangspunkt i en intervjuguide. Enkelte av intervjuguidene har blitt besvart skriftlig, mens flesteparten har blitt gjennomført over digital videosamtale. Noen av intervjuene har vært organisert som gruppeintervju hvor flere representanter for aktøren har deltatt. I omtalen av funn fra intervju bruker vi både begrepene informant(er) fra en gitt aktør og aktøren selv.

⁶ Samtlige bidragsytere har blitt kontaktet for intervju eller gitt mulighet til å gi skriftlig bidrag. Kulturminnefondet, Fiskeridirektoratet og Kystverket har ikke benyttet muligheten.

⁷ Kulturminnefondet, Fiskeridirektoratet og Kystverket har også fått mulighet til å gi innspill.

Vi har benyttet et bredt spekter av metoder for å hente inn informasjon om målgruppen og mulige brukeres kjennskap til, bruk av og behov knyttet til Miljøstatus: en spørreundersøkelse i egen regi, en omnibus, en pop-up må Miljøstatus samt ovennevnte intervjuer med lokalpolitikere og journalister.

Spørreundersøkelsen ble sendt ut til ansatte som jobber med miljø, klima og/eller kulturmiljø/-minner i kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere og utvalgte departement og organisasjoner⁸ i mai 2023. For fylkeskommuner, statsforvaltere og utvalgte organisasjoner sendte vi undersøkelsen til personer vi fant var mest relevante til å svare på undersøkelsen, mens Miljødirektoratet bistod med å identifisere personer i utvalgte departement. I samtlige e-poster oppfordret vi mottakeren til å svare, samt til å videresende til personer som jobber med miljø-, klima- og/eller kulturmiljø/-minner. For kommuner sendte vi undersøkelsen til postmottak, med oppfordring om å videresende til personer som jobber med miljø-, klima- og/eller kulturmiljø/-minner. Til sammen har 149 svart på spørreundersøkelsen, hvorav 122 svar er kommuneansatte. Ettersom spørreundersøkelsen er sendt ut som en åpen lenke, kan vi ikke beregne svarprosenten for de ulike gruppene. Se vedlegg B for en fullstendig oversikt over aktører som har mottatt spørreundersøkelsen og vedlegg C for spørreundersøkelsen

Omnibusundersøkelsen ble sendt ut til et landsrepresentativt utvalg personer, i regi av Respons Analyse. Formålet med undersøkelsen var å innhente informasjon om behovet for miljøinformasjon samt kjennskap til og bruk av Miljøstatus. Til sammen svarte 1024 personer hvorav 495 var menn og 529 kvinner. Av alle som svarte var 374 fra Oslo og Viken, 237 fra Vestlandet, 112 fra Trøndelag, 107 fra Agder og Sør-Østlandet, 97 fra Innlandet og 97 fra Nord-Norge. I tillegg til standardspørsmål om kjønn, bosted, inntekt og utdanningsnivå som følger alle omnibusundersøkelser, ble respondentene først stilt to spørsmål om miljøinformasjon samt om de kjente til Miljøstatus. Dersom de oppga å ha hørt om Miljøstatus fra før, ble de stilt to ytterligere spørsmål om nettstedet. Totalt 43 respondenter hadde hørt om Miljøstatus og ble stilt alle fem spørsmålene. Se vedlegg C for samtlige fem spørsmål.

I samarbeid med Miljødirektoratet la vi ut en «**pop-up**» på Miljøstatus fra mai til august 2023. Målet med den korte undersøkelsen var å innhente informasjon fra brukere av nettstedet. Undersøkelsen kartla brukernes bruk, behov og i kraft av hvilken rolle de besøkte Miljøstatus. Totalt svarte 63 personer på undersøkelsen. Se vedlegg D for en liste over spørsmål.

Vi har også innhentet **statistikk** over brukere av og sidevisninger på Miljøstatus fra 2018 til mai 2023.

1.5. Leseveiledning

I kapittel 2 beskriver vi oppdraget og dagens innhold på Miljøstatus. I kapittel 3 beskriver vi målgruppens kjennskap til og bruk av Miljøstatus, samt målgruppen og brukernes bruk og behov (problemstilling 3). I kapittel 4 oppsummerer vi ulike aktørers vurderinger av Miljøstatus samt samarbeidet om nettstedet. I kapittel 5 analyserer og evaluerer vi Miljøstatus i lys av oppdraget (problemstilling 1). I kapittel 6 drøfter vi hvordan enkelte andre land rapporterer på miljøstatus på nettsider, samt identifiserer enkelte gode grep som er overførbare til Miljøstatus. Til slutt gir vi anbefalinger knyttet til oppdraget, strukturering og fremstilling av dagens innhold og organisering, styring og samarbeid.

⁸ Organisasjoner er en samlebetegnelse for ulike kulturminneorganisasjoner og interesseorganisasjoner innen natur og miljø.

2. Om Miljøstatus

Miljøstatus har som hovedmål å være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet, på vegne av miljøforvaltningen. Nettstedet skal gi informasjon om nasjonale klima- og miljømål samt en vurdering av status, utvikling og påvirkningsfaktorer basert på nasjonale indikatorer. I tillegg skal nettstedet vise prioritert miljøinformasjon som er pålitelig, aktuell og forståelig, samt samle miljødata. Per i dag omfatter Miljøstatus temasider, informasjon om klima- og miljømål med tilhørende indikatorer og havindikatorer, samt visualiserte kart og nedlastbare data. Miljøstatus er et samarbeidsprosjekt mellom flere etater på tvers av flere departement, der oppdraget er gitt av Klima- og miljødepartementet (KLD). Miljødirektoratet er ansvarlig redaktør for nettstedet, mens øvrige bidragsyttere produserer og kvalitetssikrer innhold og/eller data.

I dette kapittelet gjennomgår vi først oppdraget til Miljøstatus, herunder mål og målgruppe, som beskrevet i førende dokumenter. Deretter beskriver vi kort innholdet på Miljøstatus og hvilke aktører som er involvert. Til slutt presenterer vi overordnet statistikk på blant annet besøkstall.

2.1. Mål om å være den viktigste kilden til kunnskap om miljøets tilstand og utvikling

Målet, eller oppdraget, for Miljøstatus er å være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet (KLD, 2022). Nettstedet skal formidle pålitelig, aktuell og forståelig miljøinformasjon, i tråd med miljøforvaltningens mål. Videre kobles Miljødirektoratets rolle som nasjonalt samordningsorgan for miljødata til nettstedet. Miljødirektoratets rolle innebærer et ansvar for å samle miljødata på tvers av sektorer til Miljøstatus (KLD, 2022).⁹

Oppdraget til Miljøstatus er nærmere spesifisert i den årlige hovedinstruksen for Miljødirektoratet fra Klima- og miljødepartementet. Ifølge hovedinstruksen for 2023 skal Miljødirektoratet sammen med flere andre virksomheter som er bidragsyttere:

«... levere Miljøstatus.no som en helhetlig informasjonstjeneste. Miljøstatus skal gi en oversikt over nasjonale klima- og miljømål og en vurdering av status, utvikling og påvirkningsfaktorer for disse basert på nasjonale indikatorer. Vurdering av status på, og av utvikling for å nå nasjonale klima- og miljømål og indikatorer skal oppdateres når ny informasjon foreligger.» (KLD, 2022)

Ifølge hovedinstruksen for 2023 har Miljødirektoratet et «koordinerende ansvar for å rapportere, utvikle og formidle nasjonale og internasjonale indikatorer på klima- og miljøområdet». Videre står det i forbindelse med presiseringen om at direktoratet skal være et nasjonalt samordningsorgan for miljødata, at data «være åpne, tilgjengelige og av høy kvalitet, og bli distribuert på en effektiv og rasjonell måte til brukere».

Målgruppen til Miljøstatus spesifiseres hverken i Prop. 1S eller i hovedinstruksen. Samtidig har Miljødirektoratet, ifølge hovedinstruksen, som oppgave å formidle aktuell klima- og miljøkunnskap til beslutningstakere og

⁹ Ifølge stortingsproposisjonen for 2022-2023 står det at «Miljødirektoratet har rolla som nasjonalt samordningsorgan for miljødata og ansvar for å samle miljødata på tvers av sektorar til Miljøstatus.no» (KLD, 2022).

befolkningen¹⁰ på en forståelig måte. Det er dermed nærliggende å tolke beslutningstakere og befolkningen som målgruppen til nettstedet.

Oppdraget til Miljøstatus er også beskrevet i andre førende dokumenter, med til dels ulik beskrivelse av målgruppen (vår utheving):

- Ifølge KLDs digitale miljøinformasjonsstrategi fra 2020 er Miljøstatus «miljøetatens felles hovedkanal for informasjon om miljøets tilstand og utvikling til ulike målgrupper» (KLD, 2020c). Målgruppen defineres i strategien som «**beslutningstakere og myndigheter, media, interesseorganisasjoner og allmennheten/privatpersoner**».
- Miljøstatus er «[h]ovedkanalen for tilgjengeliggjøring og formidling av generell informasjon om miljøets tilstand og utvikling til **befolkningen**», jf. KLDs kunnskapsstrategi for 2021-2024 (KLD, 2020a).

Etableringen av Miljøstatus kan sees i lys av miljøinformasjonsloven, som dels har bakgrunn i Århus-konvensjonen (se Tekstboks 2-1) (KLD, 2021). Miljøinformasjonsloven har som formål å:

«... sikre allmennheten tilgang til miljøinformasjon og derved gjøre det lettere for den enkelte å bidra til vern av miljøet, å verne seg selv mot helse- og miljøskade og å påvirke offentlige og private beslutningstakere i miljøspørsmål. Loven skal også fremme allmennhetens mulighet til å delta i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet», jf. § 1. (Lovdata, 2003)

Tekstboks 2-1 Bakgrunn i Århus-konvensjonen. Kilde: Lovdata (2003)

I 1998 ratifiserte Norge FNs konvensjonen om tilgang til miljøinformasjon, allmenn deltakelse i beslutningsprosesser og tilgang til rettsmidler i saker vedrørende miljø, forkortet Århus-konvensjonen. Det overordnede målet til konvensjonen er å ivareta ethvert menneskes rett, både nålevende og fremtidige generasjoner, til å leve et miljø som er forenelig med vedkommendes helse og velbefinnende, gjennom tilgang til miljøinformasjon, deltakelse i beslutningsprosesser og adgang til klage og domstolsprøving i saker vedrørende miljøet (Århus-konvensjonen, 1998). Dette skal gjøres ved at myndighetene tilgjengeliggjør miljøinformasjon for allmennheten på en åpen, vederlagsfri og effektiv måte, samt sikrer at oppdateringer av miljøinformasjon skjer regelmessig – minst hvert tredje eller fjerde år. Konvensjonen pålegger Norge å offentliggjøre miljøinformasjon på en praktisk måte, for eksempel gjennom offentlig tilgjengelig register eller arkiv. Miljøinformasjonen bør innebefatte tilstandsrapporter på miljøet og lovtekster vedrørende miljøet. Dersom det er hensiktsmessig bør informasjonen også omfatte strategier, planer og programmer om miljøet, miljøkvalitet, opplysninger om press på miljøet, samt miljøavtaler.

Ifølge miljøinformasjonsloven § 2 omfatter **miljøinformasjon** «faktiske opplysninger og vurderinger om miljøet, faktorer som påvirker miljøet, og menneskers helse, sikkerhet og levevilkår i den grad de påvirkes eller kan bli påvirket av tilstanden i miljøet» eller påvirkningsfaktorer. Veilederen til miljøinformasjonsloven (KLD, 2020b) trekker frem Miljøstatus.no som stedet man kan finne mye informasjon om miljøet, hva som påvirker det og hvordan det utvikler seg over tid. Ifølge veilederen kan man på bakgrunn av miljøinformasjonsloven be myndigheter og virksomheter om å få miljøinformasjon dersom informasjonen ikke finnes på nettstedet. KLDs nettsider peker også på Miljøstatus som nettstedet der:

¹⁰ Hovedinstruksen referer til allmenheten. Vi forstår allmennheten og befolkningen som synonymer. Ettersom andre dokumenter nevner befolkningen og vi vurderer at begrepet befolkningen er enklere å forstå, har vi valgt å bruke begrepet befolkningen gjennomgående.

«... [d]u kan finne ut mer om hvordan det står til med miljøet og hvordan det kan endre seg på grunn av det vi mennesker gjør på nettstedet Miljøstatus. Da kan du lettere velge produkter og påvirke beslutninger som betyr noe for klima, miljø og helse.» (KLD, 2023)

Miljøstatus er også gitt en sentral rolle i KLD og underliggende etaters miljødatapolitikk (vår utheving av målgruppen):

- Ifølge digitaliseringsstrategien for klima- og miljøsektoren for 2020-2025 (KLD, 2019) er et av delmålene for strategien at Miljøstatus er «et sentralt nettsted for miljøinformasjon», og publisering av «prioritert miljøinformasjon» ett av tiltakene.
- I den tidligere IKT-strategi for miljøforvaltningen 2016 – 2020, er et mål «at miljøforvaltningen i 2020 er samkjørt og samordnet kunnskapsforvalter og formidler av miljødata». Miljøinformasjon skal «samordnes og tilgjengeliggjøres på noen få sentrale nettsteder slik som Miljøstatus og DataNorge.no. Data som publiseres skal enkelt kunne benyttes av **næringsliv, forskningsmiljø og befolkningen** generelt gjennom tilrettelegging for videre bruk.» Med bakgrunn i strategien, presiserer KLD i et brev om konsolidering av Miljødirektoratets nettsider fra 2016 at Miljøstatus skal «ha en funksjon og rolle utover den rene formidlingen av miljøinformasjon».

2.2. Temasider, klima- og miljømål, kart, data og havindikatorer

Dersom man tar utgangspunkt i forsiden til Miljøstatus, kan innholdet på nettstedet deles inn i fem kategorier:

- temasider,
- klima- og miljømål med tilhørende indikatorer,
- havindikatorer,
- kart og
- data.

I det følgende beskriver vi overordnet innholdet for hver av de fem nevnte delene.

Temasider

Det første som møter brukerne på startsidene til Miljøstatus, er en oversikt over ulike miljøtema. Det er i alt tolv hovedmiljøtemaer som vises i menyen, se Figur 2-1. Hver hovedtemaside leder videre til sider om undertemaer. Både hoved- og undertemasider skal ifølge Miljødirektoratets retningslinjer være lettleste og formidle informasjon til befolkningen generelt, uten krav om spesiell kompetanse for å forstå innholdet (Miljødirektoratet, 2022).

Figur 2-1 Bilde fra Miljøstatus sin startmeny med oversikt over de tolv ulike hovedmiljøtemasidene

Miljøtema	
Arter	Avfall
Ferskvann	Forurensning og støy
Friluftsliv	Hav og kyst
Klima	Kulturmiljø og kulturminner
Miljøgifter	Naturområder på land
Polarområdene	Stråling og radioaktivitet

Hver temaside er bygd opp etter DPSIR-modellen utviklet av OECD og videreutviklet av EEA (Miljødirektoratet, 2022). DPSIR står for **D**Driving forces (drivkrefter), **P**ressure (Påvirkning), **S**tate (Tilstand), **I**mpact (Konsekvens) og **R**esponse (Tiltak). Modellen har til hensikt å først etablere et bilde av hvordan miljøtilstanden endres som følge av menneskelig aktivitet. Deretter vises hvordan samfunnet reagerer på endringene i miljøtilstanden og igangsetter tiltak for å redusere press på miljøet. På Miljøstatus kommer innholdet i en litt annen rekkefølge og kalles *Miljøstatusmodellen*, som vist i Tabell 2-1. Se Vedlegg E for et eksempel på oppbygging av temasidene.

Tabell 2-1 Miljøstatusmodellens rekkefølge og innhold. Kilde: Miljødirektoratet (2022)

Begrep	Innhold
Tilstand/Status	Beskriver hvilken fysisk tilstand miljøet befinner seg i (luft, vann, jord og biomasse).
Påvirkning	Beskriver aktiviteten som påvirker naturmiljøet og endrer dets tilstand. Dette kan være i form av påvirkning på naturkvalitet eller mengde naturressurser.
Drivkrefter	Beskriver bakenforliggende faktorer som er med og setter retning for utvikling i samfunnet og miljøet. Disse kan være økonomiske, juridiske, sosiale, politiske, kunnskapsmessige eller av teknologisk art.
Konsekvenser	Beskriver betydningen av endringen i miljøtilstanden, som for eksempel helseeffekter eller økologiske effekter.
Tiltak	Beskriver samfunnets reaksjon på endringene i miljøtilstanden i form av tiltak eller virkemidler, for eksempel endret politikk eller forbrukeradferd. De ulike etatene som har ansvar for virkemidlene og tiltakene skal også nevnes.

Klima- og miljømål med tilhørende indikatorer

Miljøstatus har egne sider for Norges klima- og miljømål. De nasjonale klima- og miljømålene sorteres inn i seks resultatområder for Norges klima- og miljøpolitikk (KLD, 2022). Resultatområdene og målene er vist i Tabell 2-2. For hvert mål er det utviklet indikatorer som skal måle status og utviklingen over tid. Til sammen har Norge 24 nasjonale klima- og miljømål med 82 tilhørende indikatorer fordelt på målene.

Sidene med klima- og miljømål og indikatorer beskrives som mer faglige og i større grad laget for ekspertbrukere, beslutningstakere, journalister og andre som videreformidler informasjon til allmennheten (Miljødirektoratet, 2022).

Tabell 2-2 Norges klima- og miljømål fordelt på resultatområder. Kilde: Miljøstatus (2023)

Resultat-område	Klima- og miljømål
1. Naturmangfold	1.1 Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester
	1.2 Ingen arter og naturtyper skal utrykkes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres
	1.3 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner
2. Kulturminner og kulturmiljø	2.1 Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø
	2.2 Kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging
	2.3 Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk
3. Friluftsliv	3.1 Friluftslivets posisjon skal tas vare på og utvikles videre gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle
	3.2 Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge
4. Forurensning	4.1 Forurensning skal ikke skade helse og miljø
	4.2 Bruk og utslipp av kjemikalier på prioritetslista skal stanses
	4.3 Utviklingen i mengden avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten
	4.4 Materialgjenvinningen av avfall skal øke
	4.5 Eksponering av mennesker og miljø for radioaktiv forurensning skal holdes så lav som mulig
	4.6 Å sikre trygg luft. Basert på dagens kunnskapsstatus blir følgende nivå sett på som trygg luft: Årsmiddel PM10: 20 µg/m3 Årsmiddel PM2,5: 8 µg/m3 Årsmiddel NO2: 30 µg/m3
	4.7 Støyplager skal reduseres med 10 prosent innen 2020, sammenliknet med 1999. Antall personer som er utsatt for over 38dB innendørs støynivå skal reduseres med 30 prosent innen 2020, sammenliknet med 2005
5. Klima	5.1 Norge skal fram til 2020 kutte i de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990
	5.2 Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse til å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent i 2030 sammenlignet med nivået i 1990
	5.3 Norge skal være klimanøytralt i 2030
	5.4 Norge har lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050
	5.5 Redusert og reversert tap av tropisk skog gir et mer stabilt klima, mer bevart naturmangfold og mer bærekraftig utvikling
	5.6 Politisk mål om at samfunnet skal forberedes på og tilpasses klimaendringene
6. Polarområder	6.1 Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal holdes ved lag, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet
	6.1 De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning
	6.2 Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres

Kart

En tredje kategori på Miljøstatus sine sider er kart. Kartene viser ulike miljøtema og er tilgjengelige fra startside til Miljøstatus og under hver temaside, der det er vurdert som relevant.

Kartløsningen inkluderer elleve ulike tematiske filter med underkategorier som vist i Figur 2-2. Kartlagene omfatter blant annet forvaltningskart, geografisk plassering av infrastruktur som kan påvirke miljøet (herunder vindmøller, oljeplattformer og skøytebaner), samt registreringer av kulturminner og artsobservasjoner, som er en del av miljøet.

Data

Miljøstatus har en stor databank med miljødata fra bidragsytere.¹¹ Per mai 2023, er 448 ulike datasett tilgjengelig. Dataene kan lastes ned på Excel- og Json-format. Dataene er tilgjengelig fra startside til Miljøstatus og gjennom lenker fra temasider som vurderes som relevante. Miljødataene er mer detaljert enn informasjonen som er omtalt på de ulike temasidene. Visualisering av dataene brukes på indikatorsider og temasider.

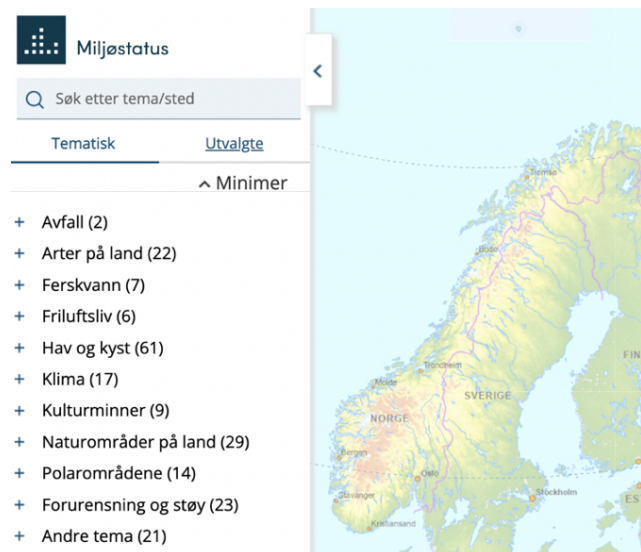
Havindikatorer

Havindikatorer viser status og utvikling på en rekke områder for havområdene Barentshavet, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerak. Ifølge Miljødirektoratet skal havindikatorer over tid gi «kunnskap om økosystemets tilstand og funksjonalitet» og en indikasjon på om målene for forvaltningsplanene for havområdene nås (Miljødirektoratet, 2021b). Indikatorer for hvert hav er inndelt i temaområdene havklima, plankton, fiskebestander, sjøfugl og sjøpattedyr, fremmede arter, truede arter og naturtyper, forurensende stoffer og menneskelig aktivitet. Under hvert tema er det temasider om mer detaljerte forhold, eksempelvis «Dyreplanktonbiomasse i Barentshavet» under temaet plankton.

2.3. Et samarbeidsprosjekt mellom flere etater, ledet av Miljødirektoratet

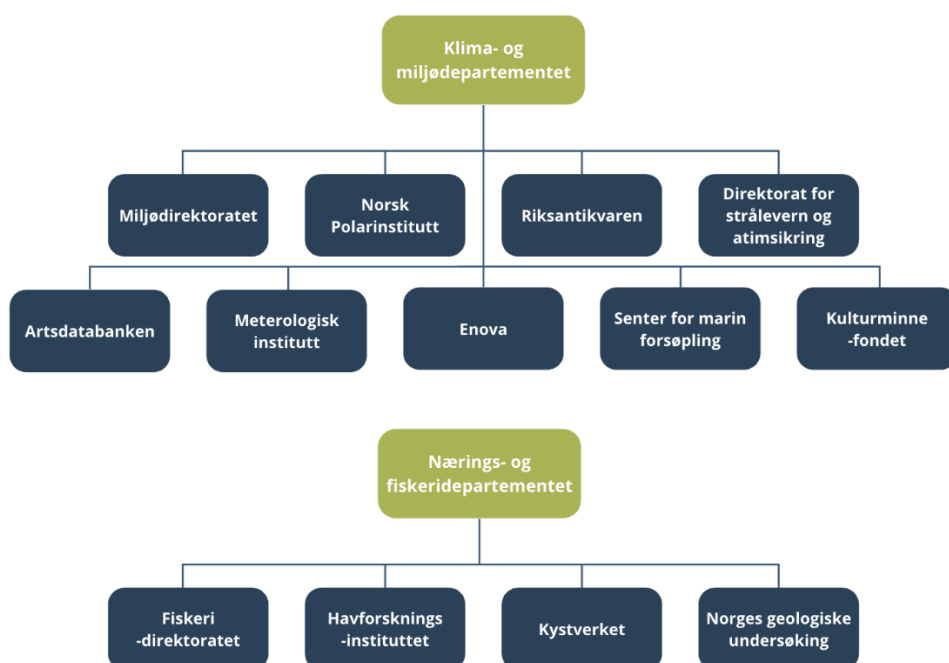
Miljøstatus er et samarbeidsprosjekt mellom flere etater, der oppdraget er gitt av KLD. Bidragsyterne består av Miljødirektoratet, Artsdatabanken, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA), Enova, Havforskningsinstituttet, Meteorologisk institutt, Norsk Polarinstitutt, Riksantikvaren og Senter mot marin forurensning (Marfo), Kystverket, Fiskeridirektoratet og Kulturminnefondet. Bidragsyterne er tilknyttet Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet, som vist i Figur 2-3. I tillegg bidrar Norsk institutt for luftforskning (NILU), Norsk institutt for naturforskning (NINA), Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Rovdata og Statistisk sentralbyrå med data.

Figur 2-2 Kartutsnitt med tematiske filter fra Miljøstatus

¹¹ Se kapittel 2.3 for en oversikt over bidragsytere.

Figur 2-3 Bidragsytere til Miljøstatus fordelt etter tilknytning til departement

Miljødirektoratet er ansvarlig redaktør for nettstedet, mens øvrige bidragsytere produserer og kvalitetssikrer innhold om ulike fagområder eller bidrar med kvalitetssikret data. At Miljøstatus er et samarbeidsprosjekt, skal ifølge føringer fra KLD også fremgå av nettstedet. Videre skal alle etatene under KLD «lenke til innhold på Miljøstatus fra eget nettsted og fortelle om innholdet jevnlig via relevante kommunikasjonskanaler», mens Miljøstatus skal lenke tilbake til innholdsleverandørene (KLD, 2020c).

Ansaret i Miljødirektoratet er fordelt mellom kommunikasjonsavdelingen, seksjon for miljødata og geoinformasjon i vann- og kunnskapsavdelingen, og ulike fagavdelinger, der sistnevnte kvalitetssikrer faglig innhold. Også i KLD er det en todeling av ansaret for Miljøstatus. Ansaret for miljødata ligger i Kunnskaps- og globalseksjonen i Bærekraft- og omstillingsavdelingen, mens presentasjonen av informasjonen er forankret i Kommunikasjonsenheten.

Bidragsyterne samles gjennom et redaktørforum som Miljødirektoratet inviterer til tre til fire ganger årlig. Utover dette har Miljødirektoratet i hovedsak dialog med bidragsyterne via e-post.

2.4. Besøktall på og henvisninger til Miljøstatus

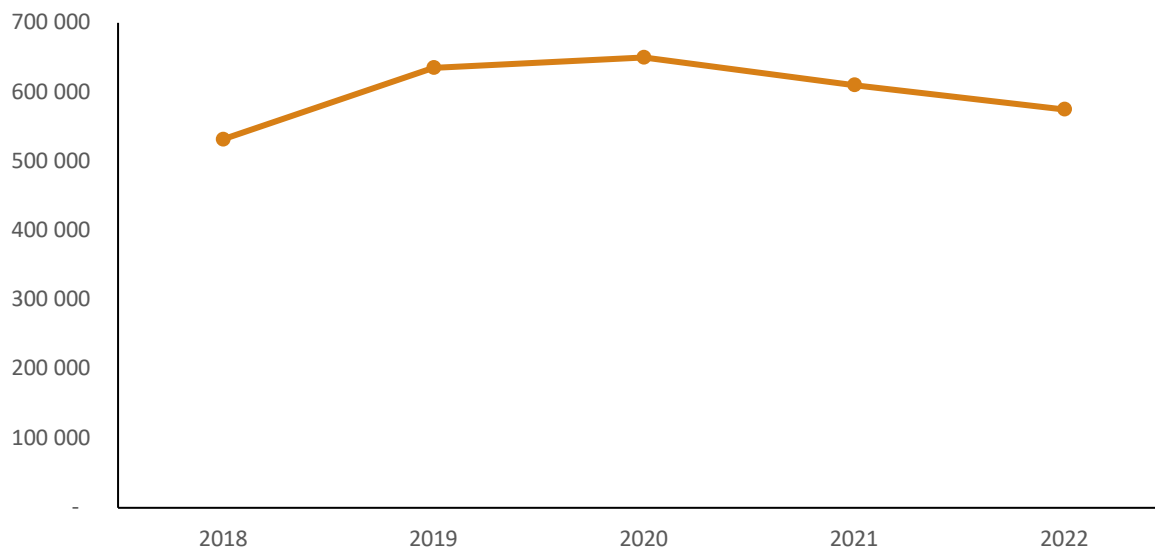
Miljøstatus hadde om lag 575 000 besøk¹² i 2022, hvorav rundt halvparten av besøkene var til kartløsningen.

Det er utfordrende å sammenligne besøktall over tid. Miljødirektoratet har byttet leverandør av nettsted-statistikk og at disse teller besøk og sidevisninger ulikt, i tillegg til at Miljødirektoratet byttet nettside i 2019 og gikk fra Miljøstatus.no til Miljostatus.miljodirektoratet.no. En grov sammenligning av besøktall viser imidlertid en nedgang i besøktall de siste årene, som vist i Figur 2-4. Per 25. mai har i gjennomsnitt 48 000 besøkt nettstedet per måned. Forutsatt et gjennomsnittlig antall besøk per måned gjennom året, tilsier dette et

¹² Et besøk er definert som en serie sidevisninger fra samme unike identifiserte besøkende med mindre enn 30 minutter mellom hver sidevisning.

forventet anslag på 576 000 besøk i 2023. Samtidig viser 2022 høyere besøkstall på vårhalvåret enn på høsthalvet, dette kan ha sammenheng med tidspunktet for sommer- og juleferie da antall besøk er særlig lavt.

Figur 2-4 Antall besøk på Miljøstatus.no fra 2018 til 2022

Kilde: Besøksstatistikk fra Miljødirektoratet.

I 2022 var det rundt 700 000 sidevisninger. Kartløsningen stod for rundt 300 000 av sidevisningene. En sidevisning er antall ganger en side har blitt vist på et nettsted. Det betyr at alle sidevisninger telles uavhengig av hvor mange ganger en bruker har besøkt nettstedet i den angitte tidsperioden. Startsidene¹³ er den mest besøkte siden utenom kartene, og stod for om lag 14 prosent av alle sidevisninger. Av de ti mest besøkte sidene, er syv ulike temasider om klima. Klimasidene stod for i underkant av 14 prosent av alle sidevisninger, der den mest besøkte siden er *Norsk utslipp av klimagasser*¹⁴, etterfulgt av *Drivhuseffekten*¹⁵ og temasiden *Klima*¹⁶. Det er ikke mulig å sammenligne sidevisninger fra tidligere år.

Brukerne av Miljøstatus videreføres fra andre nettsteder eller som følge av direktesøk. Om lag halvparten av alle sidebesøk i 2022 dirigeres fra søkemotorer som Google, Bing og Yahoo. Rundt en tredjedel er direktesøk, hvor brukerne selv finner frem til Miljøstatus sine sider. Rundt 14 prosent kommer fra ekstern henviser, i hovedsak fra Miljødirektoratets nettsider, etterfulgt av Store Norske Leksikon (snl.no), og et fåtalls fra Regjeringens sider eller Wikipedia. Et mindretall av sidebesøkene kommer fra sosiale medier, hovedsakelig fra Facebook (90 prosent).

¹³ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/>

¹⁴ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/klima/norske-utslipp-av-klimagasser/>

¹⁵ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/klima/drivhuseffekten/>

¹⁶ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/klima>

3. Målgruppen, brukere og deres behov

Vi har kartlagt mulige brukergruppers kjennskap til og bruk av Miljøstatus. Flertallet av respondentene som jobber med miljø, klima og/eller kulturmiljø/-minner i kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere, departementer og organisasjoner oppgir å kjenne til Miljøstatus fra før av. Av disse, oppgir flertallet også å bruke Miljøstatus. Bruken omfatter temasider, data, kart og informasjon om klima- og miljømål og tilhørende indikatorer. Et mindretall av kommuneansatte som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de har vanskelig for å finne miljøinformasjonen de har behov for. Samtidig utgjør ovennevnte respondenter trolig et selektivt utvalg, da de har valgt å svare på spørreundersøkelsen. Omnibusundersøkelsen til et landsrepresentativt utvalg i befolkningen bekrefter dette. Et mindretall av ansatte i offentlig forvaltning og organisasjoner og i befolkningen ellers som har besvart omnibusundersøkelsen kjenner til Miljøstatus. Til tross for begrenset kjennskap og bruk, oppgir flertallet av respondentene på omnibusundersøkelsen at de har behov for miljøinformasjon. Øvrige respondenter i befolkningen innhenter informasjon om klima, miljø og/eller kulturminner/-miljø primært gjennom media, etterfulgt av sosiale medier og via søkemotorer.

I dette kapitlet definerer vi først mulige brukere av Miljøstatus ut fra beskrivelser i førende dokumenter og bidragsyterne og KLDs forståelse av målgruppen. Deretter kartlegger vi de mulige brukergruppenes kjennskap til Miljøstatus, deres bruk og hvilke forbedringspunkter brukerne eventuelt ser. Til slutt returnerer vi til de mulige brukergruppene og beskriver deres eventuelle behov for miljøinformasjon, og hvor de henter informasjonen fra i dag.

3.1. Hvem inngår i målgruppen og er mulige brukere?

Som beskrevet i delkapittel 2.1, er ikke målgruppen til Miljøstatus tydelig definert. Ulike førende dokumenter refererer til **beslutningstakere**, **befolkningen**, **myndigheter**, **media** og **interesseorganisasjoner**. Vi redegjør kort her for hvordan vi forstår de ulike brukergruppene og informasjonsinnhentingene fra disse.

Gjennom intervjuer har vi kartlagt hvem informantene forstår som **beslutningstakere**. Informanter i KLD og hos bidragsytere uttrykker at dette inkluderer administrative ansatte i forvaltningen, i tillegg til politikere. På bakgrunn av dette har vi kartlagt kjennskap og bruk blant ansatte i kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere, utvalgte departementer samt utvalgte lokalpolitikere. Disse aktørene vil også dekke **myndigheter**. Med utgangspunkt i innspill fra KLD og Miljødirektoratet, samt funn om lokalpolitikeres bruk av Miljøstatus, har vi ikke gjennomført en kartlegging ut mot stortingspolitikere. Det er trolig rådgivere eller administrativt ansatte i forvaltningen som eventuelt er direkte brukere av Miljøstatus, på vegne av stortingspolitikere.

Vi har kartlagt kjennskap og bruk blant informanter i utvalgte riksdekkende skriftlige **medier**, samt i utvalgte **organisasjoner** som jobber med miljø, klima og/eller kulturmiljø/-minner. Kjennskap, behov og bruk er kartlagt gjennom en omnibusundersøkelse til et utvalg personer i **befolkningen**. Undersøkelsen fanger også opp hvorvidt respondentene har en eller flere av rollene som vurderes som særlig relevante for målgruppen til Miljøstatus.

3.2. Kjennskap til Miljøstatus

Oppsummert finner vi at flesteparten av respondentene i kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere, og utvalgte departement og organisasjoner som jobber med miljø, klima og/eller kulturmiljø/-minner kjenner til Miljøstatus fra før. Samtidig utgjør disse respondentene trolig et selektivt utvalg, der personer med tidligere

kjennskap har større sannsynlighet for å svare på spørreundersøkelsen. Funnene fra omnibusundersøkelsen tyder på at Miljøstatus er betydelig mindre kjent blant ansatte i offentlig forvaltning generelt.

Miljøstatus er i begrenset grad kjent blant befolkningen ellers. Rundt ti til elleve prosent av lærere/undervisere og elever/studenter oppgir å kjenne til nettstedet fra før. Ser vi bort ifra personer som har en av nevnte roller, eller kan betraktes som beslutningstakere, media og interesseorganisasjoner eller konsulenter, finner vi at ti prosent av respondentene har hørt om Miljøstatus fra før.

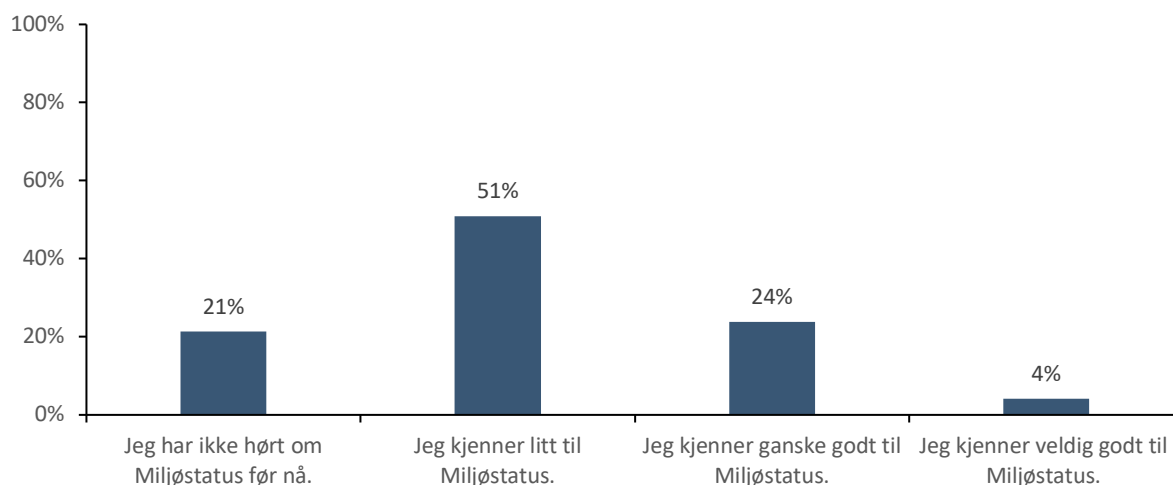
Forvaltningsaktører og organisasjoner

I spørreundersøkelsen har vi kartlagt hvorvidt ansatte som jobber med miljø, klima og/eller kulturmiljø/-minner i kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere og utvalgte departement og organisasjoner er kjent med Miljøstatus.¹⁷

Samlet sett kjente 81 prosent av respondentene til nettstedet fra før. Det vil si at 28 av 149 respondenter ikke hadde hørt om nettstedet tidligere. Tidligere kjennskap til og bruk av Miljøstatus kan øke sannsynligheten for at en person velger å svare på spørreundersøkelsen. Videre svar må derfor tolkes med varsomhet, og er ikke nødvendigvis representative for øvrige ansatte med samme fagfelt hos nevnte aktører.

I Figur 3-1 vises svarene til kommuneansatte om i hvilken grad de kjenner til Miljøstatus. Rundt 80 prosent av kommuneansatte hadde hørt om nettstedet fra før. Blant disse, kjente flertallet kun litt til Miljøstatus.

Figur 3-1 Spørreundersøkelse til kommuneansatte: I hvilken grad er du kjent med nettstedet Miljøstatus.no*

*N=122 kommuneansatte.

Blant de 27 respondentene som ikke jobber i kommuner, hadde nær samtlige respondenter kjennskap til Miljøstatus fra før. En større andel av disse oppgir å kjenne veldig eller ganske godt til Miljøstatus, sett opp mot respondentene fra kommuner. Samtidig er det totale antallet respondenter fra øvrige aktører lavt.

Journalister og lokalpolitikere

Vi har også kartlagt hvorvidt et utvalg informanter i andre målgrupper har kjennskap til Miljøstatus. Miljøstatus er kjent for to av de tre journalistene vi intervjuet, mens de to lokalpolitikerne vi intervjuet ikke kjente til Miljøstatus. Journalisten som ikke kjente til Miljøstatus fra før jobber med miljørelaterte problemstillinger, men

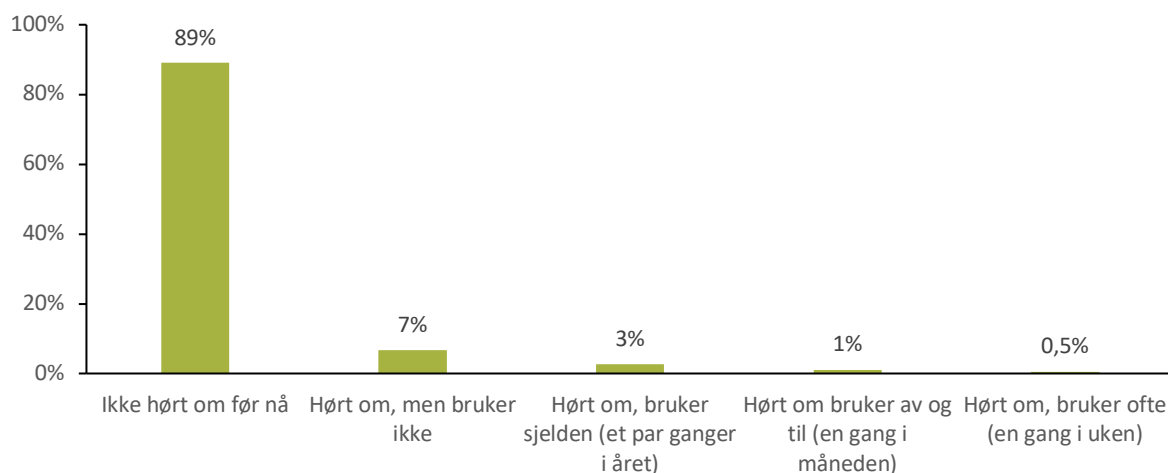
¹⁷ Se Vedlegg A for en oversikt over aktører som mottok spørreundersøkelsen.

opp søker da primærkilden direkte, eksempelvis forskere. Lokalpolitikerne forteller at det ofte er ansatte i kommuneadministrasjonen som legger frem informasjon som politikere baserer sine beslutninger på. En av kommunepolitikere forteller imidlertid at hen kjenner til og bruker nettstedene til flere av bidragsyterne til Miljøstatus.

Befolkningen

Omnibusundersøkelsen, som er sendt til et landsrepresentativt utvalg, viser at Miljøstatus i begrenset grad er kjent blant befolkningen, se Figur 3-2. Nærmere 90 prosent av respondentene har ikke hørt om Miljøstatus fra før.

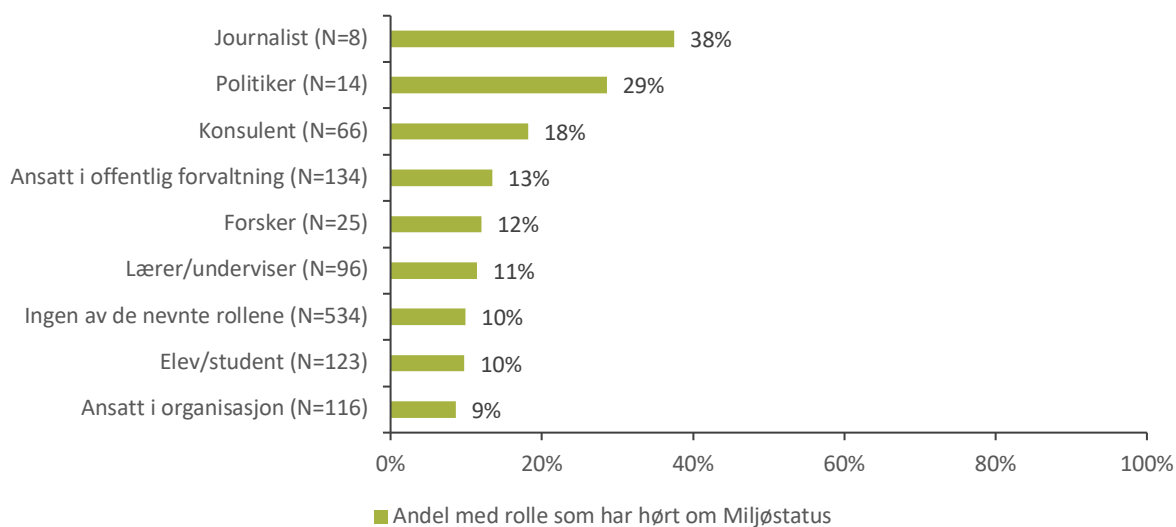
Figur 3-2 Omnibusundersøkelse: **Hvor ofte bruker du nettstedet Miljøstatus.no?***

*N=1024 respondenter.

Bryter vi svarene ned på hvilke(n) rolle(r) respondentene oppgir å ha (se Figur 3-3), finner vi at Miljøstatus er mest kjent blant journalister (3 av 8, tilsvarende 38 prosent), politikere (4 av 14, tilsvarende 29 prosent) og konsulenter (12 av 66, tilsvarende 18 prosent). Flertallet av respondentene som oppgir å ikke ha hørt om Miljøstatus fra før, oppgir å ha ingen av de angitte rollene. Disse respondentene kan tolkes som å representere befolkningen, med forbehold om at den angitte rolleinnstillingen ikke reflekterer behovet for miljøinformasjon for alle yrkesgrupper. En tiendedel av respondentene uten en angitt rolle kjenner til Miljøstatus fra før.

Figur 3-3 Omnibusundersøkelse: Andelen respondenter med ulike roller som har hørt om Miljøstatus fra før

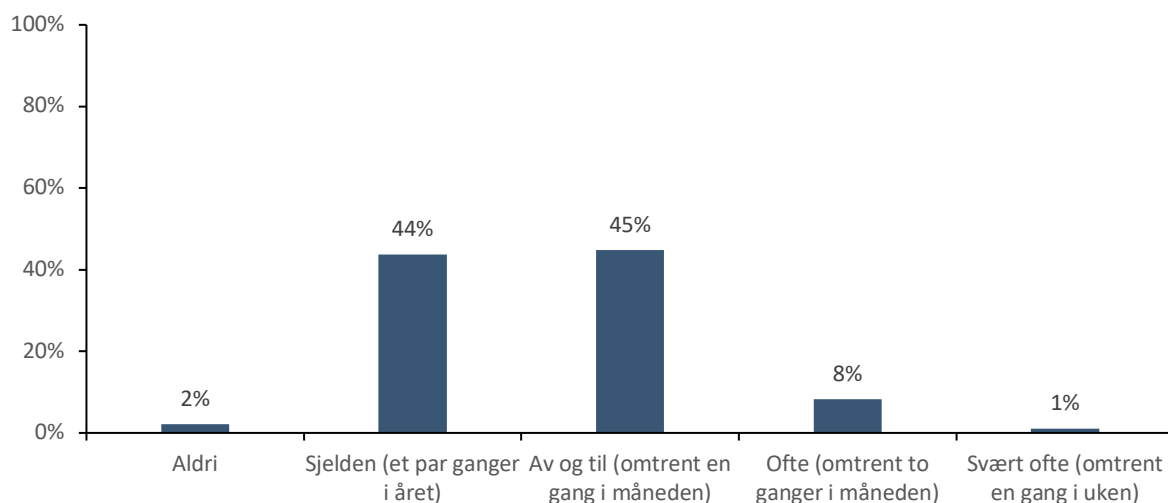
3.3. Hvem bruker Miljøstatus?

Med utgangspunkt i nevnte spørreundersøkelse og omnibusundersøkelse, en pop-up på Miljøstatus og intervjuer har vi kartlagt hvem som *bruker* Miljøstatus og til hva. Oppsummert finner vi at flertallet av kommuneansatte som har besvart spørreundersøkelsen bruker Miljøstatus. Bruken omfatter temasider, data, kart og informasjon om klima- og miljømål og tilhørende indikatorer. Respondenter i fylkeskommuner, statsforvaltere, departementer og organisasjoner har et lignende bruksmønster som kommuneansatte.

Forvaltningsaktører og organisasjoner

Nær samtlige av kommuneansatte som har svart på spørreundersøkelsen og som har kjennskap til Miljøstatus fra før, bruker Miljøstatus i varierende grad. Som vist i Figur 3-4, oppgir flesteparten av disse at de bruker nettstedet mellom et par ganger i året og opptil omtrent en gang i måneden. Et mindretall oppgir hyppigere bruk av nettstedet.

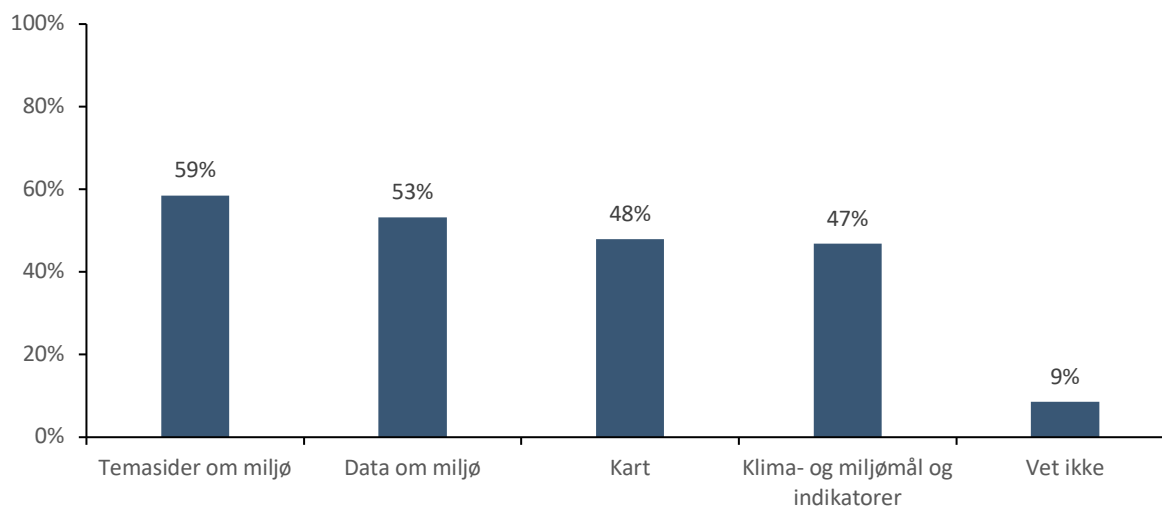
Figur 3-4 Spørreundersøkelse til kommuneansatte: Hvor ofte bruker du nettstedet Miljøstatus.no? *

*N=96 kommuneansatte. Spørsmålet er kun stilt til respondenter som kjenner til Miljøstatus fra før.

På spørsmål om hvilken informasjon kommuneansatte bruker fra Miljøstatus, oppgir flest respondenter å bruke temasider om miljø (59 prosent), etterfulgt av data (53 prosent), se Figur 3-5. I underkant av halvparten bruker kart og/eller informasjon om mål og indikatorer. Ni prosent av kommuneansatte som har svart, oppgir at de ikke vet hva de bruker fra Miljøstatus. Sistnevnte funn reflekterer trolig at disse respondentene ikke er særlig aktive brukere.

Figur 3-5 Spørreundersøkelse til kommuneansatte: Hvilken informasjon fra Miljøstatus.no bruker du? (Flere svar mulig) *

*N=94 kommuneansatte. Spørsmålet er kun stilt til respondenter som kjenner til Miljøstatus fra før.

Respondenter i fylkeskommuner, hos statsforvaltere, departementer og i organisasjoner har et lignende bruksmønster som kommuneansatte. Flesteparten av de 25 respondentene oppgir å bruke Miljøstatus en sjelden gang (52 prosent) mens om lag en fjerdedel bruker nettstedet av og til. Tre av 25 oppgir å aldri bruke nettstedet, til tross for at de kjenner til det. I likhet med kommuneansatte, oppgir respondentene å bruke ulike typer informasjon fra Miljøstatus.

Fra intervju vet vi at Miljødirektoratet bruker de nasjonale miljøindikatorerne til å vurdere måloppnåelsen for de ulike nasjonale miljømålene i forbindelse med verdens miljødag 5. juni. I tillegg bruker KLD miljøindikatorer og vurderingene av måloppnåelse i arbeidet med statsbudsjettet (Prop. 1 S) (Miljødirektoratet, 2021b). Ifølge informanter i Miljødirektoratet brukes Miljøstatus også til å finne informasjon til å løse egne oppgaver, for eksempel innhenting av informasjon om et tema eller om indikatorer. Noen av informantene fra andre bidragsytere forteller at de tidvis bruker Miljøstatus dersom de skal raskt innhente informasjon om et tema, og da som oftest informasjon som stammer fra deres egen etat. En informant oppgir at det også hender at de henviser personer som etterspør informasjon, til Miljøstatus. Andre bidragsytere vurderer stort sett at ansatte i deres etat aldri eller sjeldent bruker Miljøstatus selv.

Journalister

Fra intervju finner vi at journalister i varierende grad bruker Miljøstatus som en av mange kilder i sitt arbeid. En av journalistene oppgir at hen bruker nettstedet ganske ofte til å raskt innhente faktaopplysninger. Vedkommende henter informasjon fra blant annet temasider og sidene om mål og indikatorer. Den andre journalisten som kjenner til Miljøstatus fra før, oppgir at hen og kollegaer i begrenset grad bruker Miljøstatus. Dette er til dels fordi de har behov for detaljerte data som vedkommende opplever at Miljøstatus ikke tilbyr.

Samtidig ble journalisten i løpet av intervjuet oppmerksom på bredden av informasjon på Miljøstatus, og uttrykker at hen trolig vil bruke Miljøstatus mer aktivt fremover.

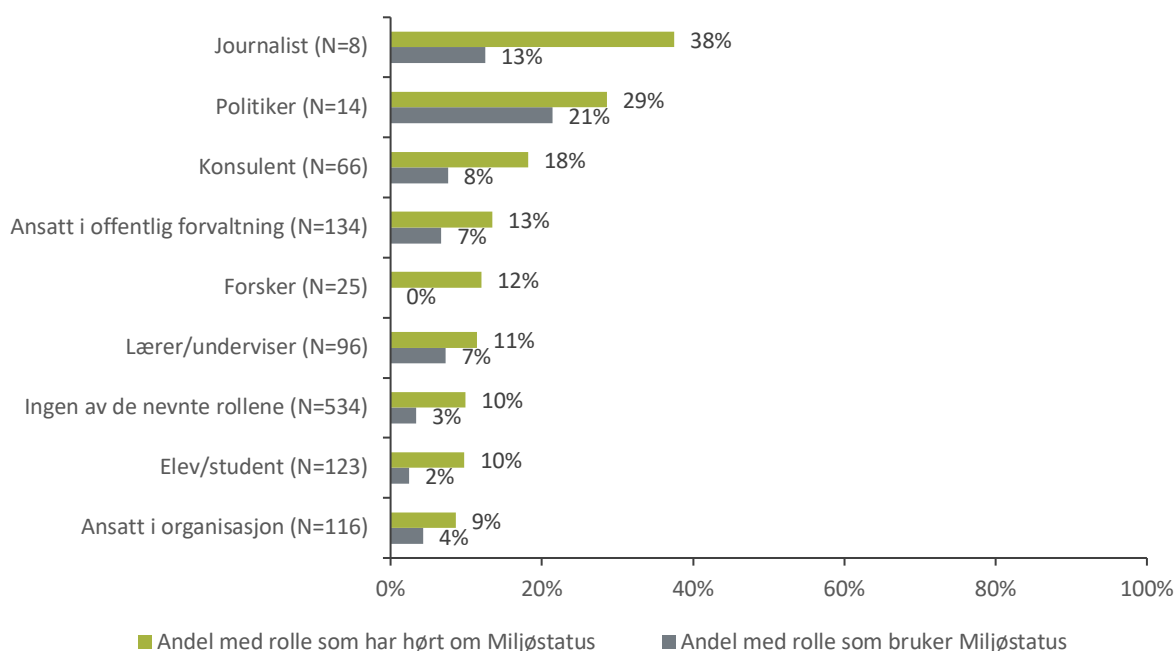
Begge journalister uttrykker at de gjerne foretrekker å gå direkte til primærkilden for å få tak i detaljert, oppdatert og spesifikk informasjon. Primærkilden beskrives som andre nettsider, som Artsdatabanken, eller forskere.

Befolkningen

Befolkningens bruk er kartlagt gjennom omnibusundersøkelsen. Samlet sett er det kun fire prosent av respondentene som bruker Miljøstatus. Dette er naturlig i lys av at kun elleve prosent er kjent med nettstedet. Ser vi bort ifra de som ikke kjenner til Miljøstatus, finner vi at 43 prosent av respondentene som har hørt om Miljøstatus, også bruker nettstedet.

Figur 3-6 viser andelen respondenter med ulike roller som har hørt om Miljøstatus, sett opp mot andelen som bruker nettstedet. Tallene må imidlertid tolkes med varsomhet, da de reflekterer få respondenter for hver rolle. Politikere og lærere/undervisere som kjenner til nettstedet har større sannsynlighet for å bruke det. Til forskjell er det ingen forskere som oppgir å bruke Miljøstatus, til tross for at de kjenner til nettstedet. Respondentene som har oppgitt ingen av de nevnte rollene kan grovt sett tolkes som befolkningen. Av disse oppgir hver tredje respondent som har hørt om Miljøstatus at de også bruker nettstedet.

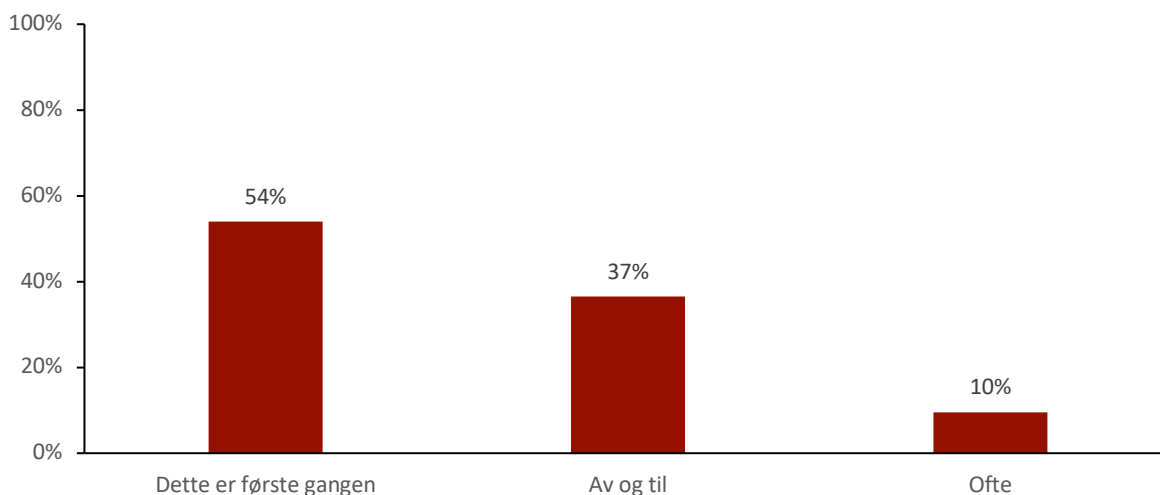
Figur 3-6 Omnibusundersøkelse: Andelen respondenter med ulike roller som har hørt om Miljøstatus og som bruker nettstedet

I underkant av halvparten av de 43 brukerne oppgir at de bruker temasidene om miljø, mens 40 prosent oppgir at de bruker informasjon om klima- og miljømål og -indikatorer. Data og kart er i mindre grad brukt. 9 av 43 respondenter som bruker Miljøstatus, oppgir at de ikke vet hvilken informasjon de bruker, som tyder på begrenset bruk.

Vi har kartlagt faktisk bruk gjennom en pop-up spørreundersøkelse på forsiden av Miljøstatus.¹⁸ Til sammen har 63 personer besvart et eller flere spørsmål. Figur 3-7 viser at over halvparten av respondentene oppgir at de var inne på Miljøstatus for første gang, mens ti prosent oppgir å bruke Miljøstatus ofte. Dersom respondentene er representative for brukerne av Miljøstatus, betyr dette at Miljøstatus har relativt få aktive brukere.

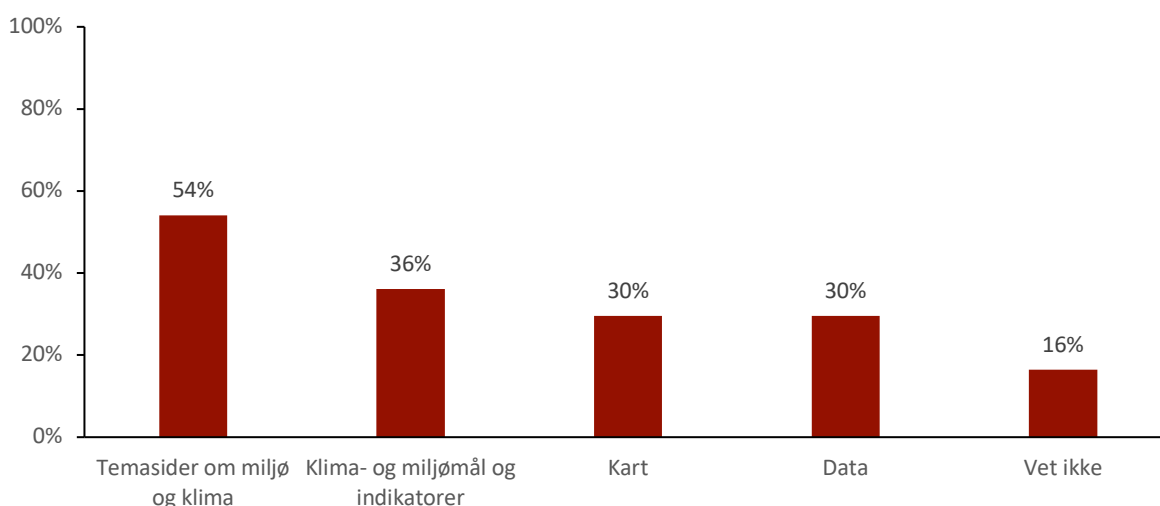
Figur 3-7 Pop-up brukerundersøkelse: Hvor ofte bruker du Miljøstatus? *

*N=63

Figur 3-8 viser at over halvparten av respondentene bruker temasidene om miljø og klima. Rundt en tredjedel av respondentene benytter seg av data, kart, og klima- og miljømål og indikatorer.

Figur 3-8 Pop-up brukerundersøkelse: Hvilken informasjon fra Miljøstatus bruker du? (Flere valg mulig.) *

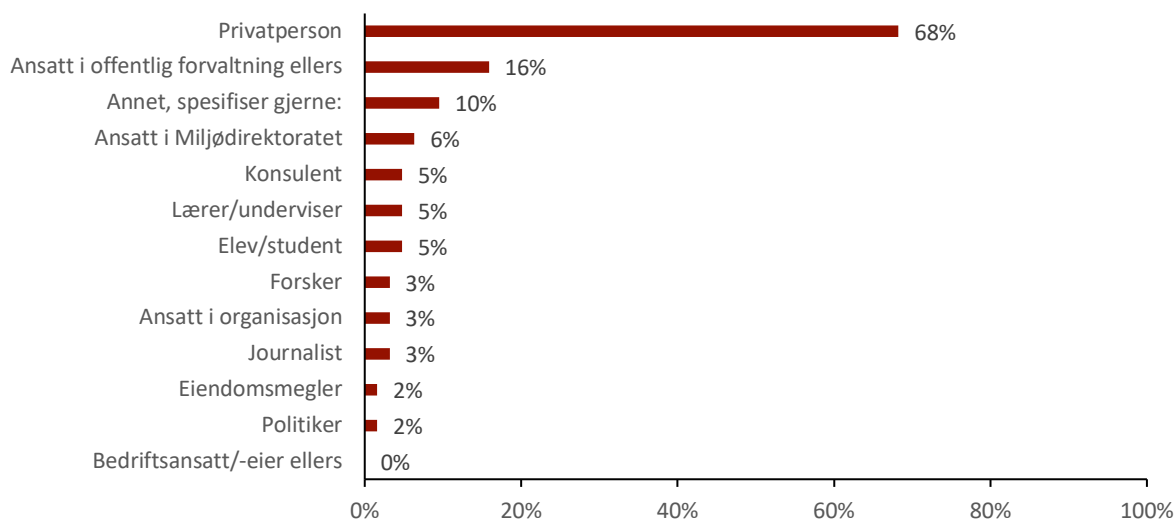

¹⁸ Omnibusundersøkelsen ble gjennomført samtidig som pop-up'en. Det vil dermed kunne være noe overlapp i respondenter, dersom respondentene på omnibusundersøkelsen valgte å gå inn på Miljøstatus i etterkant av omnibusundersøkelsen – og også svare på pop-up'en.

*N=61

Figur 3-9 viser rollen til brukerne av Miljøstatus. Vi ser at 68 prosent av respondentene har rolle som privatperson. Rundt en femtedel av dem som har oppgitt privatperson har i tillegg oppgitt en eller flere andre roller hvor de bruker Miljøstatus. Noen av respondentene har spesifisert roller utenfor de satte kategoriene. Disse oppgir blant annet å være fisker, gjeter, og styremedlem i en organisasjon.

Figur 3-9 Pop-up brukerundersøkelse: I hvilken rolle bruker du Miljøstatus? (Flere valg mulig.) *

*N=63.

3.4. Mulige forbedringspunkter ifølge brukere

I spørreundersøkelsen ble kommuneansatte og øvrige aktører (fylkeskommuner, statlig forvaltning og organisasjoner) spurt om det var miljøinformasjon de har behov for som ikke eksisterer på Miljøstatus i dag, og om hvilke endringer som eventuelt kan øke deres bruk av Miljøstatus. Flertallet av respondentene er usikre på om de har et udekket behov, noe som trolig skyldes begrenset kjennskap til og bruk av nettstedet. De få respondentene som oppgir å ha et udekket behov, peker i hovedsak på data på fylkes- og kommunenivå, samt mer informasjon om enkelttemaer. Brukere av Miljøstatus i forvaltningen og organisasjoner oppgir ulike tiltak som kan bidra til å øke deres bruk, deriblant mer detaljerte data, mer og lettere tilgjengelige kart og enklere navigering. Befolkningen, representert gjennom omnibusundersøkelsen, oppgir flere av de samme tiltakene. Samtidig er en fjerdedel usikker på om bruken deres kan øke.

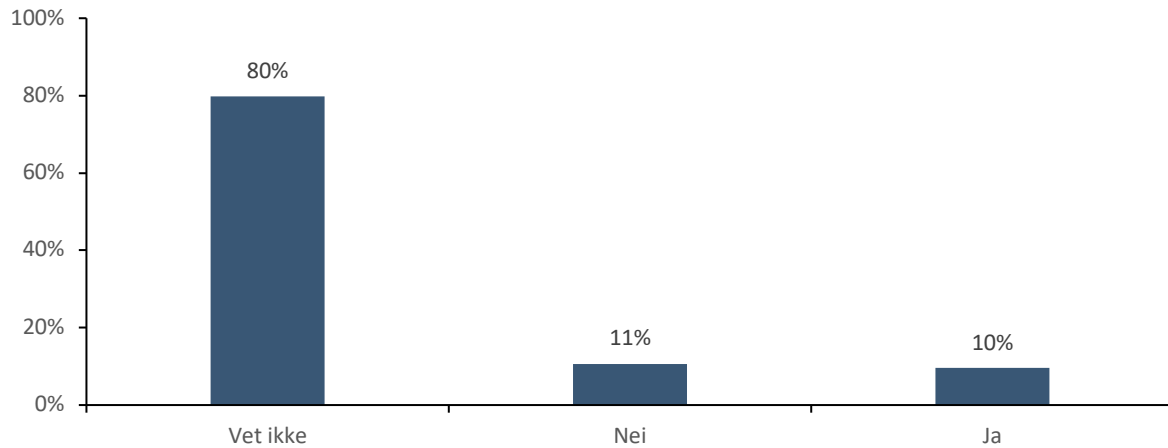
Ønske om mer eller annen informasjon

Rundt 80 prosent av kommuneansatte svarer at de ikke vet om de har et udekket behov, mens elleve prosent oppgir nei (se Figur 3-10). Blant de ni respondentene som oppgir å ha et udekket behov, uttrykker flere i fritekst et ønske om data på fylkes- og/eller kommunenivå, deriblant om naturressurser, arealforvaltning, avfall og arealbruksendringer over tid. I tillegg trekker respondentene følgende temaer frem:

- mer informasjon om plastavfall/forurensning i vassdrag og hav,
- mer informasjon om klimatilpasning (mye på utslipp),
- mer beskrivelser av kulturmiljø,

- mer bakgrunn for lover/forskrifter og
- dato for nasjonale miljømål.

Figur 3-10 Spørreundersøkelse til kommuneansatte: Er det miljøinformasjon du har behov for som ikke eksisterer på Miljøstatus.no i dag? *

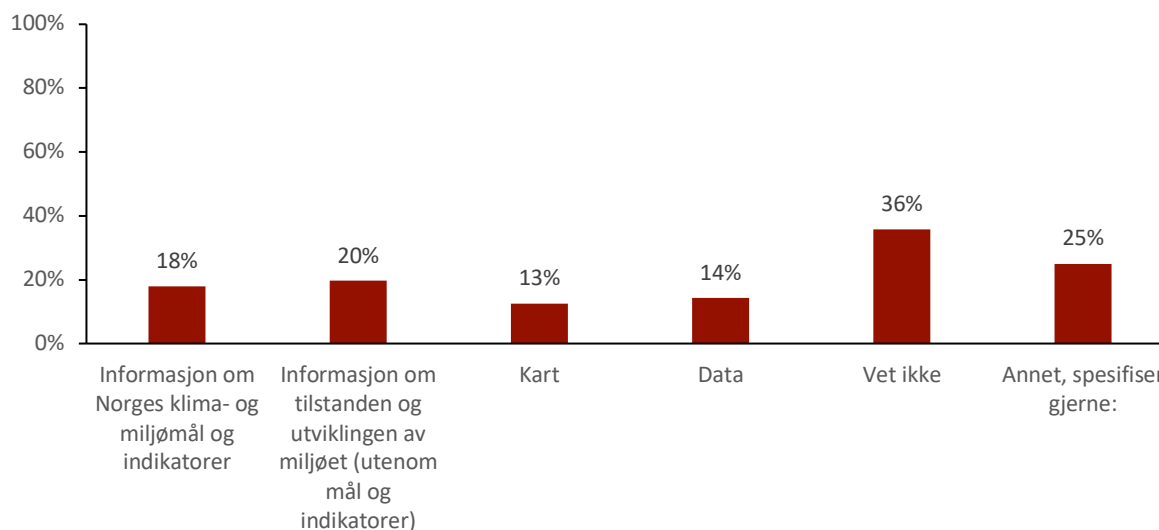
* N=94 kommuneansatte. Spørsmålet er kun stilt til respondenter som kjenner til Miljøstatus fra før. ^Tallene er rundet opp.

Respondenten fra en av organisasjonene trekker frem ønske om mer informasjon knyttet til forbrukerperspektivet. Vedkommende peker på nettsiden erdetfarlig.no som et godt eksempel, der det legges ut resultater fra miljøgiftundersøkelser. Vedkommende etterlyser også mer problembeskrivelser av hvor Norge ikke får til nok i dag. Dagens beskrivelser av fakta og presentasjon på Miljøstatus oppleves som for «positivt».

To av respondentene som representerer statsforvaltere etterspør informasjon om arealregnskap, herunder arealbruk og kommunal omdisponering av natur til andre formål. En tredje respondent uttrykker i fritekst at Miljøstatus oppleves som en «faglig lettvekt». Vedkommende foretrekker å gå til originalkilden for å hente ut rådata og bearbeide disse selv.

Figur 3-11 viser informasjon som respondentene på pop-upen på Miljøstatus oppgir å savne. Merk at over halvparten av brukerne er inne på Miljøstatus for første gang. Det er mulig at noen av disse har oppgitt å mangle informasjon som allerede eksisterer, men ikke nødvendigvis er godt synlig. Det at så mange er førstegangsbrukere kan også forklare hvorfor en relativt stor andel har svart «Vet ikke».

Figur 3-11 Pop-up brukerundersøkelse: Er det informasjon du trenger som du ikke finner på Miljøstatus? (Flere valg mulig) *

*N=56.

Respondentene har i fritekstfeltet nevnt følgende informasjon som de trenger:¹⁹

- dato og kilde på all informasjon,
- beregning av status på enkelte mål hvor det i dag står «ikke mulig å beregne», men respondenten mener det er grunnlag for å beregne (eksempelvis miljømål 5.3),
- informasjon om
 - mink
 - vindmøller på land
 - gift i blåskjell
- en oversikt over sammenhengen mellom klima/miljø og økonomisk system,
- bildeeksempler på synlige forurensningsindikatorer,
- lenke til den norske prioriteringslisten over kjemikalier,
- hvordan man kan fjerne sitka effektivt, og om det er tilskudd til fjerning på landsbrukseiendom og
- oppdatert kart over bjørner og råd til hvordan personer som bor i et bjørneområde skal oppføre seg.

Mer tilgjengelig data, kart og informasjon kan øke bruken

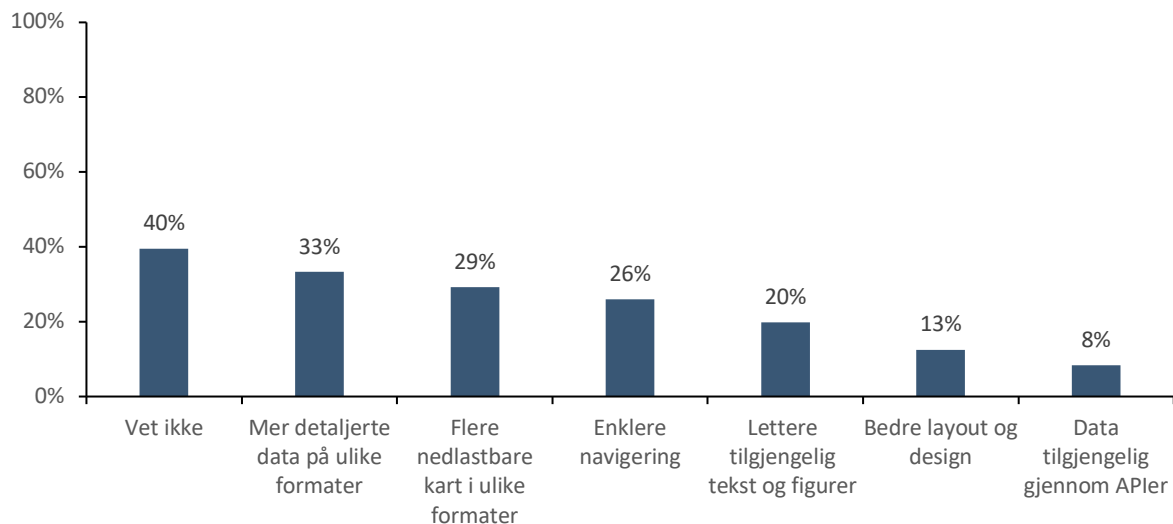
Vi har kartlagt hvilke endringer som eventuelt kan øke bruken til ansatte i kommuner og øvrige respondenter i spørreundersøkelsen. Som vist i Figur 3-12, oppgir en tredjedel av kommuneansatte at de ønsker **data** på ulike formater, mens åtte prosent oppgir ønske om data tilgjengeliggjort gjennom APler²⁰. 29 prosent svarer at de ønsker seg flere ulike formater av nedlastbare **kart**. I overkant av en fjerdedel oppgir at **enkler navigering** kan øke bruken deres, en femtedel oppgir at lettere tilgjengelig tekst og figurer vil kunne bidra, og 10 prosent trekker

¹⁹ Deler av informasjonen som respondentene etterspør kan oppleves som veldig spesifikt, og ikke nødvendigvis innenfor oppdraget til Miljøstatus.

²⁰ Et API (Application Programming Interface) er et grensesnitt som gir direkte tilgang til data og funksjonalitet i et datasystem (Store Norske Leksikon, 2022)

frem bedre layout og design. Disse endringene kan knyttes til flere typer sider, inkludert temasider og sidene om mål og indikatorer. 40 prosent av respondentene vet ikke hva som skal til for at bruken deres eventuelt øker.

Figur 3-12 Spørreundersøkelse til kommuneansatte: Hvilke endringer kan eventuelt øke din bruk av Miljøstatus.no? *

* N=96 kommuneansatte. Spørsmålet er kun stilt til respondenter som kjenner til Miljøstatus fra før.

Resultatet fra svarene til respondentene fra fylkeskommuner, organisasjoner, statsforvaltere og departement, kan rangeres omtrent i samme rekkefølge som kommuneansatte. Eneste forskjellen er at førstnevnte gruppe respondenter oppgir at data tilgjengelig gjennom APIer er viktigere enn lettere tilgjengelig tekst og figurer og bedre layout og design.

Enkelte respondenter uttrykker i fritekst hvilke endringer som kan øke deres bruk av Miljøstatus. Fire respondenter etterspør mer informasjon på fylkes- og kommunenivå, hvorav en også uttrykker behov for kart. To trekker også frem behovet for mer oppdaterte og relevante maler om forvaltningens oppfølging av lover og forskrifter og veiledningsmateriale, herunder på nynorsk. I tillegg trekkes følgende behov frem:

- en rutine for hvordan man bruker Miljøstatus,
- faktaark på registreringer (trolig i Miljøstatus Kart),
- temakart, for eksempel lignende de GRID Arendal lager, og
- ønske om mer promotering av Miljøstatus, da nettstedet oppleves som lite kjent.

Journalister

Journalister verdsetter pålitelig informasjon, og opplever at de i stor grad kan stole på informasjonen på Miljøstatus. En av journalistene påpeker imidlertid at det er stor variasjon i hvilken grad vedkommende opplever at tall på Miljøstatus er oppdatert. I slike tilfeller tar hen i stedet direkte kontakt med primærkildene for å få tak i de nyeste tallene. Journalisten fortalte at hen har vært vitne til at utdaterte tall har blitt brukt i offentlig debatt fordi de er hentet fra Miljøstatus. Vedkommende uttrykker at informasjonen er forståelig, og kommer ikke på informasjon som hen savner, utover oppdaterte tall.

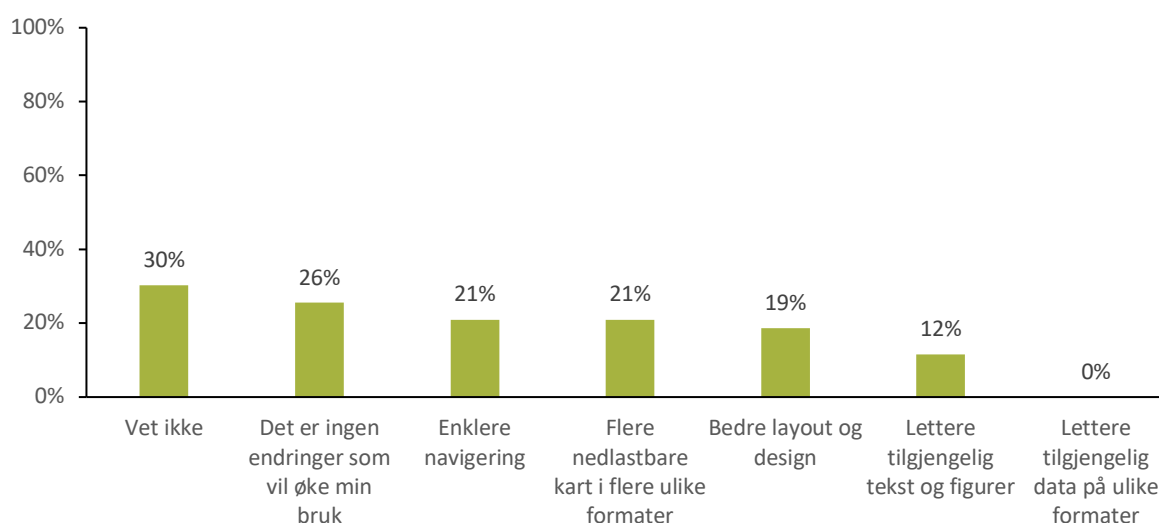
En journalist uttrykker at Miljøstatus gjenspeiler ansvarsrådene til Miljødirektoratet heller enn brukernes behov. Journalisten sammenligner Miljøstatus med en nyhetsnettside – og påpeker at det ikke nødvendigvis er

det mest spennende og relevante som er mest tilgjengelig. Journalistene vi har snakket med finner likevel greit frem på Miljøstatus, nettopp fordi de er godt kjent med nettstedet fra før.

Representanter fra befolkningen er delte i om deres bruk av Miljøstatus kan øke gitt tiltak

Av de 43 respondentene på omnibusundersøkelsen som bruker Miljøstatus, svarer 30 prosent at de ikke vet hva som skal til for å øke deres bruk av nettstedet (se Figur 3-13). Rundt en fjerdedel oppgir at enklere navigering og/eller flere nedlastbare kart i ulike formater kan øke bruken, mens fem respondenter mener lettere tilgjengelig tekst og figurer kan øke bruken deres. Ingen mener at lettere tilgjengelig data på ulike formater kan øke bruken deres, mens i overkant av en fjerdedel sier at det ikke er noen endringer som vil øke bruken deres.

Figur 3-13 Omnibusundersøkelse: Hvilke endringer kan øke din bruk av Miljøstatus.no? (Flere valg mulig)*

* N=43 respondenter.

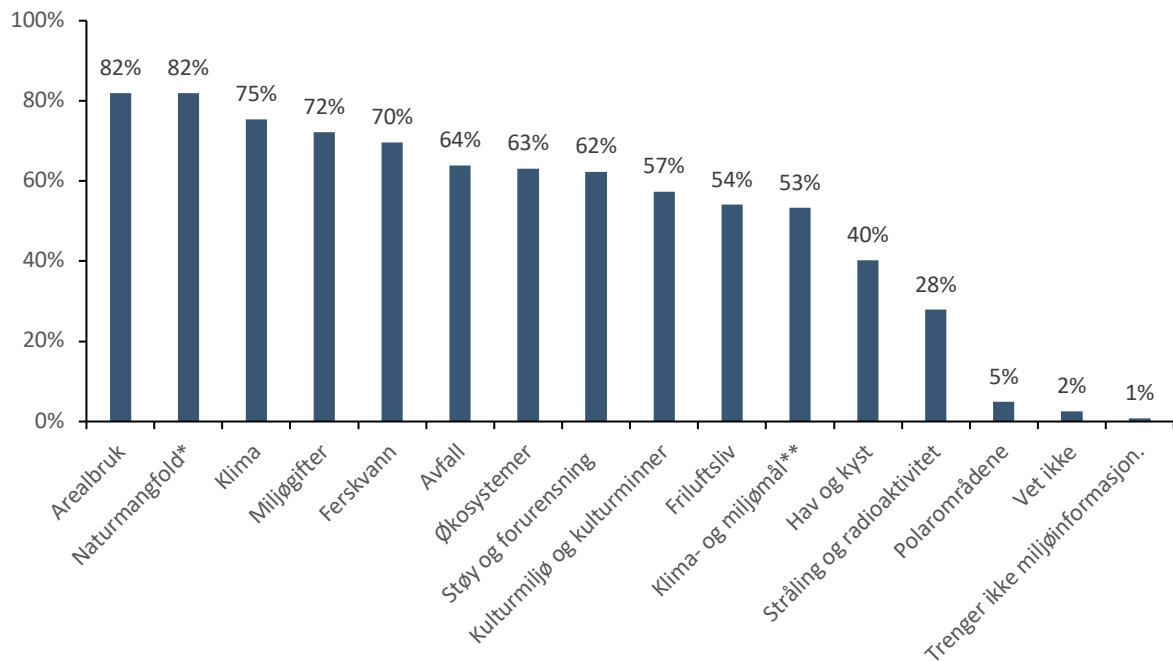
3.5. Hvem trenger miljøinformasjon og hvor henter de informasjonen i dag?

Delkapittel 3.23.2 og 3.3.3 viste at ulike mulige brukergrupper i varierende grad henholdsvis har hørt om og bruker Miljøstatus. Begrenset bruk av Miljøstatus blant ulike brukergrupper, betyr ikke nødvendigvis at de ikke har behov for miljøinformasjon. Nær samtlige respondenter i offentlig forvaltning og organisasjoner som jobber med miljø, klima og/eller kulturmiljø/-minner, oppgir å ha behov for miljøinformasjon om Norge. De kommuneansattes behov dekkes primært gjennom nettsteder om enkelttemaer, rapporter og forskningsartikler, nettsteder som samler informasjon og via søkemotorer som Google. Samtidig oppgir syv prosent av kommuneansatte som har besvart spørreundersøkelsen at de har vanskelig for å finne miljøinformasjonen de har behov for. Respondenter fra øvrig offentlig forvaltning og organisasjoner oppgir i stor grad de samme kildene som kommuneansatte. Befolkningen generelt, representert gjennom omnibusundersøkelsen, har også behov for miljøinformasjon. De innhenter informasjon om klima, miljø og/eller kulturminner/-miljø hovedsakelig gjennom media, etterfulgt av sosiale medier og søkemotorer.

Forvaltningsaktører og organisasjoner

Kommuneansatte oppgir å ha behov for miljøinformasjon om et bredt spekter av temaer, se Figur 3-14. Rundt 4 av 5 ansatte oppgir å ha behov for informasjon om arealbruk og naturmangfold, mens en betydelig andel også har behov for informasjon om klima, miljøgifter og ferskvann. Rundt halvparten har behov for informasjon om klima- og miljømål, mens de færreste har behov for miljøinformasjon om polarområdene.

Figur 3-14 Spørreundersøkelse til kommuneansatte: Hva slags miljøinformasjon trenger du om Norge? (Flere alternativ) *

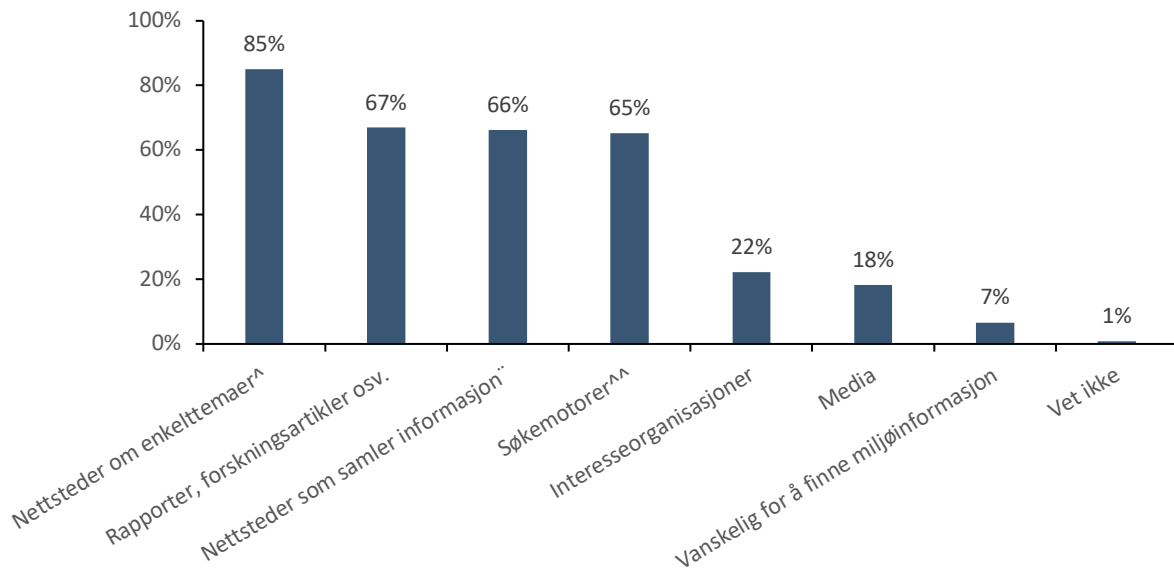

*N=122 kommuneansatte. *Naturmangfold (arter, naturtyper etc.) **Nasjonale og internasjonale klima- og miljømål.

Øvrige aktører (fylkeskommunal og statlig forvaltning og organisasjoner) som har besvart spørreundersøkelsen, har særlig behov for miljøinformasjon knyttet til arealbruk, naturmangfold, hav og kyst og klima. En større andel av respondentene fra øvrige aktører (20 prosent) oppgir også å ha behov for miljøinformasjon om polarområdene enn hva tilfellet er for kommuneansatte.

Respondentene som oppgir å ha behov for miljøinformasjon om Norge, er bedt om å angi hvor de vanligvis finner informasjon. Flertallet av kommuneansatte som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de vanligvis finner miljøinformasjonen fra nettsteder med enkelttemaer (for eksempel Artsdatabanken, Meteorologisk institutt, Norsk Polarinstitutt eller Riksantikvaren), se Figur 3-15. To tredjedeler oppgir at de vanligvis finner miljøinformasjonen i rapporter og forskningsartikler, nettsteder som samler informasjon (for eksempel GeoNorge, BarentsWatch, Miljøstatus og SSB), eller at de bruker ulike søkemotorer som Google og liknende til å finne relevante nettsider. Syv prosent av de kommuneansatte oppgir at det er vanskelig å finne miljøinformasjonen de har behov for. Sistnevnte gruppe omfatter både brukere og ikke-brukere av Miljøstatus.

Figur 3-15 Spørreundersøkelse til kommuneansatte: Hvor finner du vanligvis miljøinformasjon du trenger om Norge?*

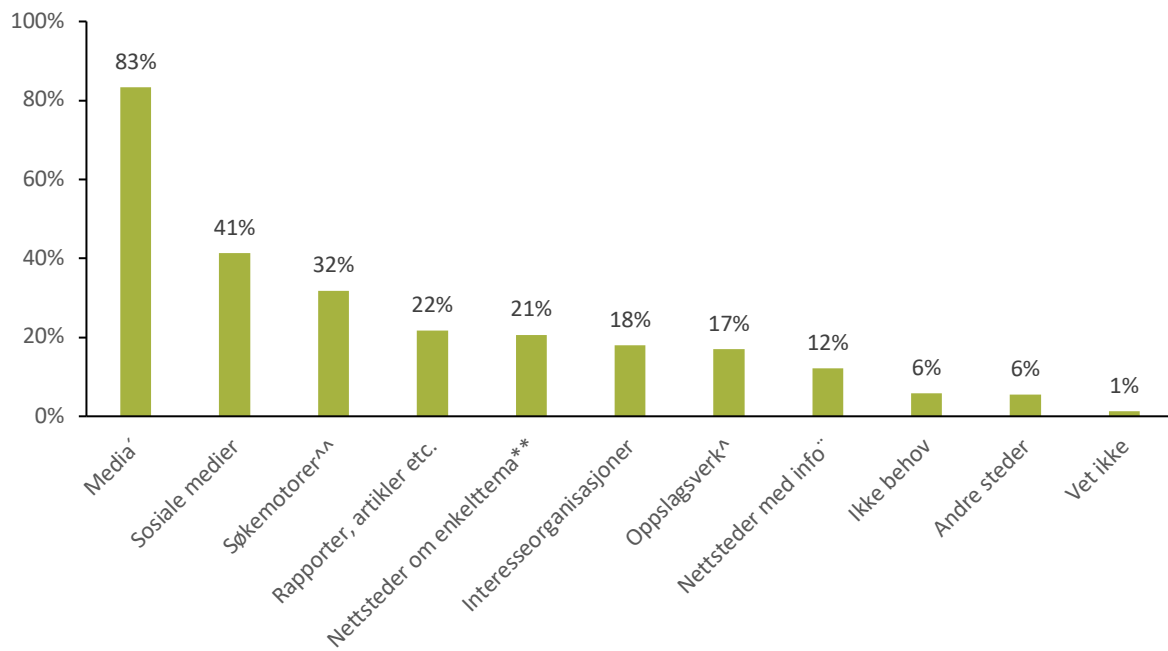

*N=121 kommuneansatte. Spørsmålet er kun stilt til respondenter som oppgir å ha behov for miljøinformasjon om Norge. [^]For eksempel Artsdatabanken, Meteorologisk institutt, Norsk Polarinstitutt, Riksantikvaren. ^{**}For eksempel GeoNorge, BarentsWatch, Miljøstatus, SSB, ^{^^}Som Google og liknende.

Flertallet av ansatte hos statsforvalter, i fylkeskommuner, departement og organisasjoner som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de finner miljøinformasjon fra nettsteder om enkelttemner (89 prosent). Rundt 78 prosent oppgir at de (også) finner informasjon i rapporter og forskningsartikler, 74 prosent henter fra andre nettsteder som samler informasjon, og litt over halvparten bruker søkemotorer som Google til å finne frem til miljøinformasjon. Ingen av disse respondentene oppgir at de synes det er vanskelig å finne miljøinformasjon.

Omnibusundersøkelsen viser at flertallet av respondentene (83 prosent) henter informasjon om klima, miljø, og/eller kulturminner og -miljøer i Norge fra media (aviser, TV, radio osv.). Sosiale medier og søkemotorer utgjør også sentrale kilder. Henholdsvis 41 og 32 prosent av respondentene oppgir disse som informasjonskilder. Kun seks prosent av respondentene oppgir at de ikke har behov for miljøinformasjon.

Figur 3-16 Omnibusundersøkelse: Hvor får du informasjon om hvordan det står til med klima, miljø og/eller kulturminner/-miljø i Norge?*

*N=1024 respondenter. ¹Aviser, TV, radio, osv., ^^Google eller lignende, **For eksempel Artsdatabanken, Meteorologisk institutt, Norsk Polarinstitutt, Riksantikvaren, ^For eksempel Wikipedia, Store Norske Leksikon. ^^For eksempel GeoNorge, BarentsWatch, Miljøstatus, SSB

4. Aktørenes vurderinger av Miljøstatus

Overordnet har bidragsytere og KLD en felles forståelse av oppdraget, men det er ulike oppfatninger om hvilket innhold Miljøstatus skal ha. Flere er usikre på hva som er bakgrunnen for oppdraget og hvem som er målgruppen for nettstedet. Aktørene opplever oppdraget som bredt og krevende å oppfylle. Flere vurderer at oppdraget om å være den viktigste kilden til kunnskap ikke er oppfylt eller er usikre på om det er oppfylt. Dette skyldes delvis det de vurderer som lave besøkstall og uvisshet om hvorvidt nettstedet dekker brukeres behov. Ifølge informantene fungerer samarbeidet mellom bidragsyterne overordnet sett greit, men flere uttrykker at det er rom for økt samarbeid for å heve kvaliteten på informasjonstjenesten. Tydeligere styring både fra KLD og Miljødirektoratet pekes på som viktige grep for å bidra til mindre uenighet knyttet til hva de ulike bidragsyterne skal bidra med og samarbeide om.

I dette kapitlet drøfter vi først KLD og bidragsyternes forståelse av og bakgrunn for oppdrag, samt hvordan oppdraget bør svares ut. Deretter drøfter vi aktørenes vurderinger av hvorvidt oppdraget oppfylles. Til slutt tar vi for oss aktørenes vurderinger av samarbeidet om og styring av Miljøstatus-samarbeidet.

4.1. KLD og bidragsytere har en felles forståelse for det overordnede oppdraget, mindre enighet om innhold

En felles forståelse er sentralt for at Miljøstatus kan oppfylle oppdraget. Gjennom intervjuer med informanter i Miljødirektoratet, øvrige bidragsytere og KLD har vi kartlagt deres forståelse og tolkning av oppdraget, herunder mål og målgruppe. Oppsummert finner vi at de har en felles forståelse, men ulik tolkning av hvilket innhold Miljøstatus bør ha. Aktørene har ingen omforent oppfatning av hva som er målgruppen til Miljøstatus.

Felles forståelse for det overordnede oppdraget, men usikkerhet knyttet til bakgrunn for oppdraget

KLD og bidragsyterne er samstemte i at det overordnede **oppdraget** til Miljøstatus er å tilby oppdatert, kvalitetssikret og riktig miljøinformasjon, samlet på ett sted. Miljøstatus skal være stedet der brukere finner informasjon om tilstanden og utviklingen til miljøet i Norge til enhver tid. Noen av bidragsyterne og KLD legger også vekt på at Miljøstatus skal være den *viktigste* kilden til miljøinformasjon. Med utgangspunkt i intervju med informanter i KLD virker det ikke å være en tydelig definisjon på hva miljøinformasjon omfatter. Samtidig stiller noen av bidragsyterne spørsmål ved om oppdraget er hensiktsmessig da det fremstår som svært ambisiøst.

Det er mer uklart hva som forstås som bakgrunnen for oppdraget. En bidragsyter forteller at det ikke har vært lett å forstå de konkrete rammene og målene for Miljøstatus-samarbeidet, og hvordan det er knyttet opp mot nasjonale ambisjoner og føringer, som igjen ligger til grunn for internasjonale forpliktelser. Usikkerheten knyttet til bakgrunnen for oppdraget gjenspeiles også i intervju med informanter i KLD. Informantene presiserer at det er få som har jobbet lenge i KLD og som dermed har kunnskap om bakgrunnen for opprettelsen av Miljøstatus. De har imidlertid inntrykk av at Miljøstatus opprinnelig ble opprettet med mål om å dekke befolkningens informasjonsbehov. Et slikt mandat kan sees i sammenheng med miljøinformasjonsloven/Århuskonvensjonen. Samtidig kobler de dagens oppdrag i større grad til behovet for å dele informasjon om klima- og miljømål, samt Miljødirektoratets rolle som nasjonalt samordningsorgan for miljødata, snarere enn at nettstedet er etablert med mål om å bidra til å oppfylle nevnte lov.

Delte meninger om hva Miljøstatus bør inneholde

Selv om bidragsyterne overordnet sett er enig i hva som er oppdraget, er det mindre enighet om hvordan oppdraget skal løses.

Informanter i Miljødirektoratet og hos flere andre bidragsytere opplever at det er tydelige føringer på at Miljøstatus skal rapportere på mål og indikatorer. Dette samsvarer også med forståelsen til informantene i KLD. Som et absolutt minimum skal nettstedet, ifølge informanter i KLD, gi informasjon om nasjonale klima- og miljømål og tilhørende indikatorer. Grad av måloppnåelsen for alle nasjonale miljømål med tilhørende indikatorer rapporteres til Stortinget via departementets budsjettproposisjon. Dette kravet kan trolig blant annet sees i lys av at regjeringen hvert år skal redegjøre for utviklingen i utslippsmålet (tilsvarende Miljømål 5.2), jf. klimaloven § 6 (Lovdata, 2021).

Informantene er i varierende grad samstemte om hvilke forventninger som stilles til eventuell øvrig informasjon på Miljøstatus. Ifølge informanter i KLD skal Miljøstatus være et felles nettsted med informasjon om miljøstatus for Norge på et overordnet nivå. Samtidig uttrykker de at det ikke er tilstrekkelig å kun vise informasjon om mål og tilhørende indikatorer, og ellers lenke til andre nettsider for informasjon og data. Informantene i KLD argumenterer med at en slik løsning kan gjøre det mer utfordrende for brukere å finne informasjon. En sentral oppgave er dermed også å samle informasjon og data *ett sted*. Ønsket fra KLD om å samle data reflekterer at datagrunnlaget i sektoren er bredt og spredt ut over en fragmentert datainfrastruktur, som kartlagt i utredningen av fremtidens miljødata (Menon Economics og A2, 2021). Samtidig viser informantene i KLD til at hvorvidt det er behov for å samle mer data, avhenger av hvem som er målgruppen for nettstedet. Videre presiserer de at Miljøstatus ikke vil være den eneste kilden til informasjon og at enkelte typer informasjon av strukturelle, tekniske årsaker kan ligge andre steder. Miljøstatus vurderes også til dels som en midlertidig løsning for å samle informasjon og data, i påvente av avklaringer etter utredningen av fremtidens miljødata.

Enkelte informanter i Miljødirektoratet vektlegger også at det ikke kun er tilstrekkelig å vise utviklingen i indikatorer tilknyttet klima- og miljømål for å oppfylle oppdraget om at Miljøstatus viser tilstanden og utviklingen til miljøet. Argumentet er at indikatorer og miljømål bare måler enkelte spesifikke dimensjoner ved miljøtilstanden, og dermed ikke gir et fullstendig bilde. Temasidene vurderes å gi et supplerende kunnskapsgrunnlag, som i større grad reflekterer den kunnskapen direktoratet og andre aktører har, sammenlignet med det indikatorene og målene fanger opp. En bidragsyter mener at temasidene og indikatorsidene kunne vært slått sammen, for å gi brukerne et mer sammenstilt bilde av miljøtilstanden. En annen informant mener at Miljøstatus burde gå enda lengre i å gi en aggregert sammenstilling, og nedprioritere dagens «fragmenterte» informasjon. Hen stiller spørsmål ved om man faktisk får et overordnet bilde av miljøtilstanden i Norge på Miljøstatus. Samtidig uttrykker enkelte informanter hos bidragsytere og direktoratet at det ikke er gitt at nettstedet skal gi annet innhold enn informasjon om mål og indikatorer.

Usikkerhet om nettstedet har prioriterte målgrupper – og et ønske om det fra noen

Det er ingen omforent forståelse av hvem som er **målgruppen** til Miljøstatus, i tråd med at målgruppen heller ikke er tydelig definert i førende dokumenter.

Flere av bidragsyterne opplever at det er uklart hvem som er målgruppen til Miljøstatus. Ifølge en bidragsyter har Miljøstatus historisk hatt innhold tilpasset blant annet skoleelever, men i dag opplever informanten at det er mindre klart hvem som er prioritert(e) målgruppe(r). På spørsmål om hvem som inngår i målgruppen, nevner bidragsyterne skoleelever, media, beslutningstakere, politikere, forskere, journalister, studenter, og lærere – kort sagt «allmennheten». Med så mange mulige målgrupper har flere av bidragsyterne lagt til grunn at innholdet skal være forståelig for befolkningen generelt. Enkelte bidragsytere savner likevel en uttalt definisjon av målgruppen, som de lettere kan tilpasse sitt innhold etter. Noen mener at en for vagt definert målgruppe fører til at innholdet blir for lite detaljert for en ekspertbruker, og for komplisert for en vanlig person.

På spørsmål om hvem som er målgruppen til Miljøstatus, presiserer informantene i KLD at de ikke har oversikt over hvem som var utpekt som den opprinnelige målgruppen, men at de har inntrykk av at det omfattet kommuner, fylkeskommuner og befolkningen generelt. Samtidig er de usikre på om befolkningen bør være den riktige målgruppen, ettersom disse ofte vil kunne få informasjonsbehovet sitt dekket gjennom blant annet media. Informantene i KLD trekker i stedet frem beslutningstakere, herunder i kommuner, fylkeskommuner og staten, i tillegg til «analytikere», som en viktig del av målgruppen. Videre peker de ut næringslivet som en relevant målgruppe. Informanten uttrykker at næringslivet er spesielt relevant i lys av datameldingen (KDD, 2021) og EUs datapolitikk om at miljødata skal brukes av det offentlig og næringsliv i omstillingen til det grønne skiftet.

4.2. Usikkerhet blant bidragsytere og KLD om oppdraget oppfylles

Gjennom intervjuer med informanter hos bidragsytere og KLD har vi kartlagt i hvilken grad de vurderer at Miljøstatus oppfylder oppdraget ut fra dagens innhold. Aktørene opplever oppdraget som bredt og krevende å oppfylle. Flere vurderer at oppdraget om å være den viktigste kilden til kunnskap ikke er oppfylt eller er usikre på om det er oppfylt. Dette skyldes delvis det de vurderer som lave besøkstall og uvisshet om hvorvidt nettstedet dekker brukeres behov.

Oppdraget oppleves som stort og krevende å oppfylle

På overordnet nivå mener bidragsyterne stort sett at Miljøstatus oppfylder oppdraget, da nettstedet gir oppdatert informasjon om miljøet i Norge. Flere bidragsytere stiller imidlertid spørsmålsteget ved om Miljøstatus er den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet i dag. De fleste bidragsyterne mener at informasjonen er for vanskelig å finne, og ikke tilpasset brukerne. Brukervennlighet er en sentral forutsetning for at nettstedet kan bli den viktigste kunnskapskilden. Informanter i Miljødirektoratet uttrykker videre at lav bruk av nettstedet er et problem når det gjelder hvorvidt oppdraget er oppfylt. Samtidig erkjenner flere av bidragsyterne at Miljøstatus skal svare på et veldig bredt oppdrag, som er krevende å oppfylle på en god måte, uten å gjøre prioriteringer. En av bidragsyterne utdyper at på grunn av utydelig mandat og mål, er det vanskelig å si om Miljøstatus oppfylder oppdraget eller ikke. Informanten uttrykker også at klimafeltet ikke blir gitt nok tyngde. Flere informanter anerkjenner også at mengden med temaer som skal dekkes er krevende å sammenstille på en oversiktlig måte. Det gjør også at Miljøstatus på ett vis konkurrerer med eksterne bidragsytere sine egne nettsider.

Informantene i KLD uttrykker også at det er utfordrende å vurdere hvorvidt oppdraget er oppfylt. At det er usikkert kan knyttes til deres tolkning av oppdraget, der de i stor grad fokuserer på hva som er *brukernes behov* snarere enn at det er et uttalt mål om hva som skal ligge på Miljøstatus. Kvaliteten på mye av informasjonen og kunnskapen som er tilgjengelig på Miljøstatus vurderes som god, men de stiller spørsmål ved om typen beskrevet informasjon og kunnskap på temaside er det brukerne har behov for, eller om det i større grad bør være detaljerte data. De viser til at det er en pågående dialog med bidragsyterne om hva som skal tilgjengeliggjøres av data på Miljøstatus, og at hva som er et tilstrekkelig omfang blant annet vil avhenge av brukernes behov. Samtidig understreker informantene i KLD at Miljøstatus har en sentral funksjon i å samle informasjon på tvers av fagtemaer, slik det gjør i dag.

Lav brukervennlighet påvirker bidragsytternes vurdering av måloppnåelse

Selv om oppdraget ikke omfatter et uttalt mål om at nettstedet skal være lett tilgjengelig og enkelt å navigere på, er dette noe mange av bidragsyterne trekker frem som relevant i sin vurdering av måloppnåelse. Mange av bidragsyterne uttrykker at det er **vanskelig å finne frem på Miljøstatus** hvis man ikke er kjent med nettstedet, og en informant utdyper at nettstedet oppleves som rotete. Utfordringene med å navigere trekkes også frem av enkelte informanter i Miljødirektoratet. Samtidig uttrykker en informant at det er en avveining mellom et

nettsted med mye informasjon, og å gjøre nettstedet enkelt å navigere på. Likevel mener de fleste av informantene hos bidragsyterne til Miljøstatus, at det er forbedringspotensial i å gi brukerne en bedre oversikt, som ikke går på bekostning av informasjonen. For eksempel bør hovedmenyen i høyre hjørne være den samme uavhengig av hvilken side i Miljøstatus som er oppe. Flere av bidragsyterne mener også at en modernisering av nettstedet kan gjøre den mer attraktiv for brukere, og gjøre det enklere å forstå informasjonen som ligger der. En modernisering kan for eksempel være en mer visuell fremstilling, med flere videoer, grafer, og lignende. Det blir også foreslått en «dashboard»-lignende løsning²¹, hvor brukeren kan velge hvilken data som blir fremstilt i figurer.

Noe av innholdet på Miljøstatus er lite forståelig, ifølge bidragsytere og informanter i Miljødirektoratet. Særlig **miljømål- og indikator-sidene oppleves som lite forståelige**. En av bidragsyterne påpeker for eksempel at indikatorsidene har unødvendig lange, kompliserte titler. Både ansatte i Miljødirektoratet og bidragsytere opplever at funksjonen til mål- og indikatorsidene er å svare ut det politiske oppdraget. Derimot vurderer informanter i Miljødirektoratet og bidragsytere at **temasidene byr på faglig innhold som er mer relevant** for befolkningen generelt. Samtidig nevner noen også at innholdet på temasidene ikke alltid er skrevet på en interessant måte. Enkelte av bidragsyterne beskriver innholdet som «tørt» og «kjedelig». Videre påpeker flere bidragsytere at forskere, enkelte journalister og andre «ekspertbrukere» ikke nødvendigvis finner så detaljert informasjon de ønsker på Miljøstatus. Mange av disse vil gå direkte til de eksterne bidragsytternes kilder.

Miljødirektoratet og bidragsytere stiller spørsmål ved **om temasidene på Miljøstatus er lagt opp etter forvaltningens ansvarsområder fremfor brukerens behov**. Hva som er temasider, reflekterer ansvarsområdene til de ulike etatene. Denne inndelingen gir ikke nødvendigvis mening for brukerne. Enkelte stiller også spørsmål ved om alle temaene er relevante, eller nødvendig, å inkludere på nettstedet. Temasider om kultur blir for eksempel nevnt som litt «på siden» av hva som hører hjemme på et «miljø»-nettsted. Videre stiller informantene i KLD spørsmål ved om beskrivelse av tilstand og utvikling i form av temasider er tilstrekkelig til å dekke dagens brukerbehov, eller om det (heller) er behov for mer detaljerte data. De stiller spørsmål om temasidene kanskje var mer relevante tidligere, da nettstedet i større grad var rettet mot kommuner, men er usikre på om temasidene fungerer like godt i dag.

Flere bidragsytere uttrykker at **DPSIR-malen** som blir brukt på temasidene ikke er hensiktsmessig. Fordelen med malen er at informasjon blir fremstilt på likt format på tvers av tema. Det er også en internasjonalt anerkjent mal for denne type informasjon, ifølge informanter i Miljødirektoratet. Ulemper som blir nevnt er at malen ikke passer til enkelte tema, at teksten blir for lang og at den interessante informasjonen ofte kommer langt ned i teksten. For eksempel kan en interessant figur havne langt ned på siden fordi den hører til under punktet «utvikling». Miljødirektoratet forteller at det flere ganger har vært en diskusjon om hvorvidt DPSIR-malen er egnet eller ikke.

4.3. Et fungerende samarbeid, men mulighet for mer samarbeid og økt styring

En hensiktsmessig organisering, forutsigbar styring og et godt samarbeid er sentrale forutsetninger for å lykkes med et hvert oppdrag, og da særlig et oppdrag som involverer flere aktører. Vi har kartlagt hvordan bidragsyterne og KLD vurderer organiseringen og samarbeidet om Miljøstatus, samt KLDs og Miljødirektoratets vurderinger av styringsdialogen. Ifølge informantene fungerer samarbeidet overordnet sett greit, men flere uttrykker at det er rom for økt samarbeid for å heve kvaliteten på informasjonstjenesten. Tydeligere styring både fra KLD og

²¹ Et «dashboard» hvor brukeren selv velger hvilken data og diagrammer som skal vises kan for eksempel lages med programmet PowerBI.

Miljødirektoratet pekes på som viktige grep for å bidra til mindre uenighet knyttet til hva de ulike bidragsyterne skal bidra med og samarbeide om.

Flere ønsker bedre samarbeid – med mål om økt kvalitet

Informanter i Miljødirektoratet og hos flere av bidragsyterne uttrykker at det er potensial for økt samarbeid, som derigjennom vil gi økt eierskap til nettstedet. Overordnet har de eksterne bidragsyterne ulik oppfatning av samarbeidet med Miljødirektoratet. Noen av informantene mener samarbeidet stort sett fungerer bra, mens andre i mindre grad er fornøyde. Sistnevnte gruppe bidragsytere mener at deres innspill ikke blir hørt av Miljødirektoratet, og at Miljødirektoratet ikke utnytter deres kompetanse. De opplever at de ikke har påvirkningskraft, annet enn å levere data og innhold på den formen Miljødirektoratet bestemmer. Informantene i Miljødirektoratet uttrykker på sin side et ønske om mer engasjement fra eksterne bidragsytere. Samtidig anerkjenner de at måten Miljødirektoratet har løst redaktøransvaret på så langt, ikke nødvendigvis alltid inviterer til samarbeid.

Som nevnt, er samarbeidet om Miljøstatus i hovedsak organisert gjennom et redaktørforum som ledes av Miljødirektoratet. Redaktørforumet slik det fungerer i dag bærer preg av å være Miljødirektoratets forum. Ifølge informanter hos bidragsytere blir det gitt beskjeder heller enn at det tilrettelegges for diskusjoner mellom bidragsyterne. Noen av bidragsyterne opplever at Miljødirektoratet ikke er lydhøre med tanke på endringsforslag på nettstedet. De opplever at deres funksjon som bidragsyter er å levere data og oppdatere tekst, mens Miljødirektoratet i større grad tar avgjørelsene. Bidragsytternes vurdering av redaktørforumet gjenspeiles i vurderingene til ansatte i Miljødirektoratet. En informant uttrykker at mye av det som foregår på redaksjonsmøtene kunne vært beskjeder gitt per e-post, mens møtene i stedet kunne vært brukt til samhandling og idémyldring rundt hvordan Miljøstatus best kan fungere og utformes.

En informant, hos en bidragsyter, savner også en tydeligere koordinering fra Miljødirektoratets side av innsatsen til de enkelte bidragsyterne. Vedkommende savner en tydeligere forventningsavklaring om hva man ønsker å oppnå som følge av samarbeidet. Videre opplever informanten at kontakten er altfor sporadisk. Informanten uttrykker at tettere oppfølging av bidragsytere trolig ville gitt økt eierskapet til nettstedet, og dermed økt stolthet over å vise til Miljøstatus.

Informantene i KLD opplever at bidragsyterne samarbeider om Miljøstatus, men anerkjenner at det også kan være krevende da aktørene har ulikt utgangspunkt når det gjelder data og tilhørende infrastruktur. Slik vi tolker det, knyttes samarbeidsutfordringene til et større bilde om tilgjengeliggjøring av miljødata generelt, og ikke kun Miljøstatus som en helhetlig informasjonstjeneste. Samtidig uttrykker informantene i KLD at det kan være at de ikke er klar over eventuelle samordningsutfordringer konkret knyttet til Miljøstatus.

Ulik grad av eierskap gir ulik innsats knyttet til Miljøstatus

Miljødirektoratet opplever at det er stor variasjon i hvor mye de eksterne bidragsyterne prioriterer å oppdatere Miljøstatus. Eksempelvis tar noen initiativ til oppdateringer selv, mens andre må få beskjed om å gjøre det. Samtaler med bidragsytere bekrefter dette. En bidragsyter sier at på grunn av lave brukertall og en diffus målgruppe, vurderer de at det ikke er naturlig å prioritere Miljøstatus særlig høyt. For noen oppleves det som en unødvendig ekstrajobb å legge den samme informasjonen på Miljøstatus og sine egne sider. Samtidig er det andre bidragsytere som ser verdien i mer sammenstilt og overordnet informasjon på Miljøstatus, selv om de også har mye og detaljert informasjon på egne sider. For bidragsytere som ikke har tilsvarende informasjon på egne sider, oppleves det også som hensiktsmessig å oppdatere Miljøstatus. Disse ser på Miljøstatus som en informasjonskanal som komplementerer egne nettsider. Usikkerhet knyttet til fremtiden til Miljøstatus virker også å være avgjørende for i hvilken grad aktørene prioriterer å oppdatere nettstedet. En av bidragsyterne

forteller at de prioriterer formidling av egne resultater gjennom egne digitale kanaler, men ser positivt på å dele data eller informasjon som kan inngå i en helhetlig «Miljøstatus-portal». De er likevel avventende til hva de langsiktige ambisjonene til Miljøstatus er, før de eventuelt i større grad skal prioritere nettstedet.

Miljødirektoratet trekker også frem at de ønsker at øvrige bidragsytere promoterer Miljøstatus i større grad enn i dag, for eksempel gjennom å lenke til Miljøstatus fra sine egne sider. En slik promotering er som nevnt i tråd med KLDs digitale miljøinformasjonsstrategi (KLD, 2020c). Enkelte av de øvrige bidragsyterne stiller på sin side spørsmål ved hvorfor Miljøstatus ikke inneholder flere lenker til deres sider, hvor leseren kan finne enda mer stoff om enkelttema – også i tråd med nevnte miljøinformasjonsstrategi. Informanten hos en bidragsyter undrer også på hvorfor ikke Miljødirektoratet promoterer Miljøstatus mer aktivt.

Noen av bidragsyterne vi har intervjuet foreslår økt promotering av Miljøstatus som et tiltak for å øke bruk. En av bidragsyterne foreslår målrettede kampanjer, for eksempel mot naturfagslærere og undervisere. Informanten antar at ved å nå disse gruppene, vil en trolig også spre kunnskapen og øke bruken av nettsiden blant elever og studenter også. Informanten foreslår bruk av reklame i tidsskrifter rettet mot gruppene, eller ved å være til stede på møteplasser for disse. Ifølge informanten kan også journalister og politikere potensielt nås gjennom slike målrettede kampanjer.

Delte meninger i KLD og Miljødirektoratet om hvordan bidraget fra øvrige aktører skal styres

Utover presisering av oppdrag i årlig hovedinstruks for Miljødirektoratet og andre førende dokumenter, virker det å være begrenset med dialog mellom KLD og direktoratet om Miljøstatus og hvordan oppdraget skal løses. De eksterne bidragsyterne viser også til at de i liten grad har mottatt føringer om oppdraget fra KLD.

Informanter i KLD uttrykker at det heller ikke er gitt at det bør være mye mer dialog, da de opplever at KLD har gitt nok oppdrag for å gi en retning. Samtidig anerkjenner de at det er et behov for styring overordnet sett knyttet til miljødata, og derigjennom også Miljøstatus.

Informanter i Miljødirektoratet savner på sin side mer styring fra KLD. Selv om Miljødirektoratet har redaktøransvar for Miljøstatus, har de i begrenset grad styringsmuligheter over øvrige bidragsytere. Utfordringene knyttes i hovedsak til kommunikasjonsavdelinger i andre etater og deres engasjement for å opprettholde og dele informasjon om Miljøstatus, med mål om å få opp besøkstall. Miljødirektoratet er i stedet prisgitt at øvrige bidragsytere samarbeider, eller at KLD styrer gjennom styringsdialogen med underliggende etater og samarbeider med øvrige relevante departement. Informanter i Miljødirektoratet forteller at de ved flere anledninger har forsøkt å få presiseringer om oppdrag inn i andre etaters tildelingsbrev. At de ikke har lykket, forklarer de blant annet med at kommunikasjonsavdelingen i KLD ikke har kapasitet til å følge opp. Samtidig uttrykker informanter i departementet at det i lys av tillitsreformen ikke er gitt at tildelingsbrevene bør omfatte en presisering av bidrag til Miljøstatus. Miljøstatus er ikke nevnt i tildelingsbrevene fra KLD for 2023 til Artsdatabanken, Meteorologisk institutt, Enova, Marfo og DSA. Tildelingsbrevet til Riksantikvaren inkluderer en henvisning til at indikatorer skal oppdateres, mens til Norsk Polarinstitutt står det at de skal «levere tekster og data for fastsatte indikatorer» samt «vurdere måloppnåelse og ivareta kvalitet og dataleveranser for nasjonale miljømål 6.1 og 6.3». Ingen av tildelingsbrevene viser til at aktøren skal lenke til innhold på Miljøstatus fra eget nettsted og fortelle om innholdet jevnlig via relevante kommunikasjonskanaler, jf. beskrivelsen i miljøinformasjonsstrategien (KLD, 2020c).

5. Våre vurderinger av Miljøstatus

Vi vurderer at oppdraget overordnet sett er oppfylt ved at Miljøstatus samler miljøinformasjon, og at informasjonen i all hovedsak er pålitelig, aktuell og forståelig. Med dagens innhold oppfylles imidlertid ikke oppdraget på alle punkter. Miljøstatus gir en oversikt over klima- og miljømål og tilhørende indikatorer, men det mangler en vurdering av status og/eller utvikling på 10 av 24 klima- og miljømål. Samtidig gir nettstedet nyttig informasjon om tilstanden og utviklingen for miljøtemaer som kan knyttes til de ulike målene. I likhet med flere av bidragsyterne opplever vi at Miljøstatus er utfordrende å navigere, og interessant og tilgjengelig informasjon i form av figurer er tidkrevende å finne frem til. Miljøstatus samler også miljødata og kart på tvers av miljøforvaltningen, men det er utfordrende å nyttiggjøre seg av informasjonen. Nettstedet gir en oversikt over til dels bortgjemte havindikatorer, men ikke indikatorer som det rapporteres på internasjonalt som ikke tilknyttes nasjonale klima- og miljømål. Sett i lys av mulige målgruppers varierte kjennskap til og bruk av nettstedet, vurderer vi at målet om å være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet ikke oppfylles.

I dette kapitlet vurderer vi først hvorvidt oppdraget til Miljøstatus oppfylles ut fra dagens innhold. Deretter drøfter vi mer overordnet hvorvidt oppdraget oppfylles, ut fra informasjon i dette kapitlet og i foregående kapitler.

5.1. Vi vurderer at oppdraget ikke oppfylles på alle punkter ut fra dagens innhold

Vi har vurdert innholdet på Miljøstatus i lys av oppdraget og andre styringssignaler, samt med utgangspunkt i Miljødirektoratets tidligere kartlegging av indikatorer (Miljødirektoratet, 2021a) (Miljødirektoratet, 2021b).

Som beskrevet i delkapittel 2.1, er det i begrenset grad gitt tydelige føringer på hva Miljøstatus skal inneholde og hvem nettstedet skal nå. Nettstedet skal formidle pålitelig, aktuell og forståelig miljøinformasjon, i tråd med miljøforvaltningens ansvar, samt være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet. Videre skal nettstedet samle miljødata-(KLD, 2022). Det gis imidlertid ikke føringer på hva slags miljøinformasjon og på hvilket format, utover følgende:

«Miljøstatus skal gi en oversikt over nasjonale klima- og miljømål og en vurdering av status, utvikling og påvirkningsfaktorer for disse basert på nasjonale indikatorer. Vurdering av status på, og av utvikling for å nå nasjonale klima- og miljømål og indikatorer skal oppdateres når ny informasjon foreligger.» (KLD, 2022)

Sidene om klima- og miljømål og tilhørende indikatorer er dermed særlig relevante. Videre omfatter temasideene beskrivelse av tilstanden og utviklingen til ulike deler av miljøet, mens kart og data er eksempler på miljøinformasjon og -data, på et mer detaljert nivå.

Vi vil presisere at våre vurderinger ikke omfatter en analyse av samtlige nettsider på Miljøstatus. Vurderingene våre bygger på identifiserte eksempler, men som vi i varierende grad vet om er representative for sidene ellers.

Vi vurderer at oppdraget overordnet sett er oppfylt ved at Miljøstatus samler miljøinformasjon, og at informasjonen i all hovedsak er pålitelig, aktuell og forståelig. Ser vi på de ulike delene av Miljøstatus i lys av fastsatte føringer, i den grad de er fastsatt, er det imidlertid deler som ikke oppfylles. Miljøstatus gir en oversikt over nasjonale klima- og miljømål. Det gis imidlertid i varierende grad en vurdering av status og utviklingen for disse målene basert på indikatorene, og vurderingene oppleves ikke som lett tilgjengelig. Det er ikke tydeliggjort

hvilket år kildegrunnet er fra. Det er med andre ord utfordrende å vurdere om informasjonen er oppdatert. Videre er det uklart om og hvor vurderingen av påvirkningsfaktorer gis. Temasidene inneholder mye miljøinformasjon. Samtlige inkluderer en omtale av status for et miljøtema, som kan forstås som tilstanden, jf. oppdraget til Miljøstatus. Noen miljøtemaer inkluderer også figurer og beskrivelser av utviklingen over tid. Vi opplever det imidlertid som utfordrende å få oversikt over hvilke temasider som finnes, og hva som er mest relevant og/eller interessant på hver side. Både kartløsningen og databanken gir informasjon om et bredt spekter av temaer. Begrenset funksjonalitet påvirker imidlertid bruksverdien. Havindikatorerne gir også mye nyttig informasjon, gitt at man greier å grave seg frem til dem.

5.1.1. Mangelfull og utilgjengelig informasjon om klima- og miljømål og indikatorer

I det følgende drøfter vi våre vurderinger av hvorvidt innholdet på Miljøstatus samsvarer med ovennevnte beskrivelse av klima- og miljømål og indikatorer hentet fra hovedinstruksen for Miljødirektoratet for 2023 (KLD, 2022).

Miljøstatus gir en oversikt over målene, men det er krevende å få oversikt over status og utvikling i målene

Miljøstatus gir en oversikt over nasjonale klima- og miljømål. Hovedsiden om klima- og miljømålene gir brukeren mulighet til å trykke videre på «Norges 24 klima- og miljømål», «Norges 82 miljøindikatorer» eller til hvert av de seks resultatområdene «Naturmangfold», «Kulturminner og kulturmiljø» osv. Alternativene kan oppleves som forvirrende for en ny bruker, og trykker en videre til «Norges 24 klima- og miljømål» eller et av resultatområdene, gir sidene i stor grad samme informasjon. Trykker en for eksempel på «Forurensning» gis det kun en oversikt over klima- og miljømålene som faller innunder dette resultatområdet, og ikke en nærmere innføring i hva et resultatområde er og hva det omfatter.

Vi vurderer det som krevende å få oversikt over status og utvikling i målene basert på de nasjonale indikatorene, herunder hvorvidt man er på vei til å nå klima- og miljømålene eller ikke. Under følger noen eksempler på hvorfor:

- Brukeren må scrolle til bunnen av siden for hvert mål, for å få en oversikt over underliggende indikatorer.
- Det gis ingen lett tilgjengelig oversikt over vurdering av måloppnåelsen for hvert enkelt mål, der vurderingen av måloppnåelsen fremgår av status og utvikling i de underliggende indikatorene. I stedet er vurderingen av måloppnåelsen beskrevet skriftlig på en side, mens vurderingen av den enkelte underliggende indikator ligger på enkeltstående indikatorsider.
- For 10 av de 24 klima- og miljømålene er status og/eller utvikling vurdert som «Ikke mulig å beregne».
- I de tilfellene det gis en vurdering av måloppnåelsen til et mål, er det uklart på hvilken måte vurderingen baserer seg på de underliggende indikatorene. Det gis ingen eksplisitt henvisning til de underliggende indikatorene eller en drøfting. Eksempelvis er status til måloppnåelsen til Miljømål 1.2 «Ingen arter og naturtyper skal utrykkes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres» indikert med tre av fem utfylte prikker, som samlet sett indikerer 60 prosent måloppnåelse. Under prikkene står det «Tilstanden og utviklingen for truede og nær truede arter og naturtyper er sprikende, men generelt ikke god nok til at målet nås.». Vi antar at dette, sammen med «prikkene» er vurderingen av måloppnåelsen. Statusvurderingen av hver underliggende indikator er på sin side vurdert som «Middels». Vi finner ikke definisjon av prikkene og begrepet «Middels», og koblingen mellom vurderingen av en indikator og vurderingen av målet er heller ikke forklart. Dette er vist i figuren under.

Figur 5-1 Vurdering av måloppnåelse for (a) Miljømål 2.1 og (b) en av flere underliggende indikatorer (2.1.1)

- I de tilfellene det gis en vurdering av måloppnåelsen, gis det ikke en lett tilgjengelig oversikt over status og utvikling. Beskrivelsen av måloppnåelsen er, med unntak av ovennevnte «prikker», utelukkende tekstbasert. Det er for eksempel ingen visualisering av utviklingen i målet eller for underliggende indikatorer. På siden til den enkelte indikator, er det figurer og kart som viser utviklingen, men disse er plassert langt nede på siden, og det er heller ikke intuitivt at de viser utviklingen i den enkelte indikatoren.
- I enkelte tilfeller henvises det til indikatorer i vurderingen av måloppnåelse, slik tilfellet er for Miljømål 6.3 «Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres». I dette tilfellet vurderes en samlet vurdering av status som ikke mulig å beregne på bakgrunn av at målet omfatter Arktis og Antarktis, mens indikatorene bare dekker klimaendringer i Arktis. Samtidig gis det en vurdering av målets utvikling. Den vurderes som negativ basert på utviklingen i indikatorer for Arktis.
- For enkelte mål der vurdering av måloppnåelsen mangler, fins det informasjon på Miljøstatus som tilsier at det er mulig å vurdere måloppnåelsen. For miljømål 5.1: «Norge skal fram til 2020 kutte i de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990» må man scrolle helt ned til slutten for å lese at Norges utslipp lå 1,3 millioner tonn CO2 over ambisjonen. Det står ingen steder eksplisitt at dette miljømålet dermed ikke er oppnådd. For miljømål 5.2 «Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse til å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent i 2030 sammenlignet med nivået i 1990» står det at status og utvikling ikke er mulig å beregne, til tross for at vi på temasidene for klima på Miljøstatus finner at utslippene er kuttet med 4,7 prosent siden 1990.
- Det er ikke tydeliggjort fra hvilket år dataene som ligger til grunn for vurderingen av måloppnåelsen er hentet fra. Det er med andre ord utfordrende å vurdere hvor oppdatert informasjonen er.

Uklart hvor vurderingen av påvirkningsfaktorer gis på sidene om mål og indikatorer

Teksten under hver enkelt indikator omfatter ikke en tydeliggjøring av hva som er påvirkningsfaktorer, jf. hovedinstruksen for 2023. I enkelte tilfeller finner vi at det gis en drøfting av «Årsaker til dagens situasjon», som kan forstås som påvirkningsfaktorer og i andre tilfeller kan teksten tolkes som å inneholde en drøfting av påvirkningsfaktorer. For flere indikatorer er imidlertid en slik drøfting fraværende (for eksempel for Miljøindikator 5.2.1 «Utvikling i ikke-kvotepiktige utslipp minus eventuell anskaffelse av fleksibilitet, sammenlignet med anslått utslippsbudsjett».)

Andre forhold som gjør det utfordrende å sette seg inn i klima- og miljømål

Under har vi listet opp andre momenter som bidrar til at vi vurderer at informasjonen om klima- og miljømål ikke oppleves som lett tilgjengelig:

- Brukeren gis begrenset med informasjon om når og i hvilke dokument det enkelte klima- og miljømålet er fastsatt, herunder hvilke stortingsmelding og/eller lovverk målet kan knyttes til. Dette gjør det utfordrende for brukeren å sette seg nærmere inn i bakgrunn for målet.
- Det oppleves som tungvint å bevege seg mellom vurderingene av målene. Dersom brukeren er inne på et mål, må brukeren klikke seg tilbake til det overordnede resultatområde for å kunne velge et nytt mål og lese vurderingen av det målet.
- Nettsiden «Norges 82 miljøindikatorer» gir en oversikt over samtlige indikatorer, der brukeren kan sortere etter filtrene etter «Resultatområde», «Status» og «Utvikling». Filtreringsmuligheten kunne i utgangspunktet vært nyttig for en bruker som ønsker oversikt over for eksempel utviklingen i samtlige indikatorer, uavhengig av mål. Det er imidlertid enkelte mangler i oversikten. Eksempelvis mangler indikatorene for Miljømål 5.3 (under klima). Videre gis det lite informasjon om indikatorene, utover for eksempel «Status: God» og «Utvikling: Nøytral».
- Navnene på indikatorene er ofte unødvendig lange, og ikke konsekvente. Det varierer om indikatorene begynner med «Status og utvikling i...», «Utvikling i...», «Status og utviklingstrekk for...», eller ingen av delene, uten at det er noen åpenbar grunn til dette. I noen tilfeller henvises det også til datakilden i indikatortavlen, eksempelvis «Utvikling av antall kulturminner og kulturmiljøer etter mangfoldskriterier i kulturminnedatabasen Askeladden».

5.1.2. Temasider gir supplerende informasjon om tilstanden og til dels utviklingen til miljøet

Vi vurderer at temasidene inneholder mye miljøinformasjon, men at det ikke er lett å få oversikt over hva som finnes, og hva som er mest relevant og/eller interessant.

Hver temaside inneholder interessant miljøinformasjon tilgjengelig for befolkningen, gitt at man leter

Temasidene dekker et bredere spekter enn klima- og miljømålene, og gir mer inngående kunnskap om temaer enn hva omtalen av mål og indikatorer gjør. Temasidene bidrar dermed med kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet.

Teksten oppleves som tilgjengelig. Mye tekst på temasidene gjør det imidlertid vanskelig å identifisere hva som er viktigst kunnskap innenfor et tema. Fordelen med at temasidene følger DPSIR-modellen, er at de blir sammenlignbare på tvers. Ulempen er derimot at sidene ikke nødvendigvis er organisert etter hva som er mest spennende og relevant. All informasjonen blir tillagt like mye vekt, uavhengig av hva informasjonen består av.

Kart, bilder, grafer og diagrammer bryter opp teksten og gjør det lettere å lese. Samtidig oppleves det av og til tilfeldig hva som er inkludert. Det kan virke som om man først og fremst inkluderer det man har tilgjengelig, snarere enn det som er mest relevant. Det gjør til tider at figurene er mer til forvirring enn til hjelp for leseren til å forstå innholdet.

Varierende hvorvidt temasidene gir detaljert informasjon om relevante forhold

Selv om sidene i utgangspunktet skal følge DPSIR-modellen, varierer dette på tvers av temasider. Mange temaer har tekst om samtlige deler (status, påvirkning, drivkrefter, konsekvenser og tiltak), mens andre mangler tekst for en eller flere deler. Det gis ingen forklaring på hvorfor det mangler informasjon om en del. Teksten under de ulike delene samsvarer ikke nødvendigvis heller med tittelen. Eksempelvis gis det i begrenset grad informasjon om status for «Kulturmiljø og landskap» under nevnte temaside, eksempelvis hvilken tilstand de ulike kulturmiljøene er i dag. I andre tilfeller oppleves beskrivelsene som svært kortfattet, eksempelvis omtalen av

polarområdene, eller det mangler utdypende informasjon om påvirkningsfaktorer, eksempelvis om betydningen av industri og landbruk på kyst- og havområder.²²

Temasidene omfatter mye faktaopplysninger, både i det øvre panelet og i teksten ellers. Opplysningene er imidlertid i varierende grad kildebelagt eller angitt med dato. Det er dermed utfordrende å vurdere hvor oppdatert og pålitelig informasjonen er, og få mer detaljert kunnskap om tematikken.

Temasidene er organisert på en uoversiktlig måte

Vi opplever det som tidkrevende å få en fullstendig oversikt over alle temasidene. Dette skyldes delvis at menyen endrer seg avhengig av hvilket miljøtema man er inne på. Menyfunksjonen under hvert enkelt Miljøtema kalt «Alt innhold» har et noe misvisende navn da det kun er innhold relatert til valgte hovedtemaside. Det er langt fra åpenbart at man finner «under»-temasider ved å trykke på «Alt Innhold». At det også er en menyknapp oppe i høyre hjørne med samme innhold som på den enkelte temaside, oppleves som rotete og overflødig.

Enkelte inkluderte tema oppleves vilkårlig

Det er ikke åpenbart hvorfor enkelte undertema er trukket frem. For eksempel hvorfor det skal være temasider om «Rynkerose» og «Kjempebjørnekjeks», men ingen andre plantearter. Disse temaene står på lik linje med temaet «Fremmede arter», som de to nevnte artene er eksempler på.

Eksempler på lenker som ikke fungerer

Våre stikkprøver av lenker på temasidene tyder på at lenkene i all hovedsak fungerer. Samtidig finner vi enkelte eksempler på lenker som ikke fungerer, i den forstand at den ikke tar brukeren direkte til informasjonen lenken antyder at det gis informasjon om. Dette gjelder eksempelvis lenken til Nasjonalt Miljømål for prioritetslista på temasiden «Miljøgifter».

5.1.3. Kartløsningen gir en oversikt over mange temaer, men har begrenset bruksverdi

Uklart hva karttjenesten bør omfatte av kartlag

Oppdraget gir ingen tydelige føringer for hva en eventuell karttjeneste skal inneholde. Overordnet sett skal Miljøstatus gi informasjon om tilstanden og utviklingen til miljøet. Det er uklart for oss om dette også omfatter kartløsningen. Vi merker oss imidlertid at kartlagene i varierende grad gir en oversikt over tilstanden til et miljøtema. Det er heller ikke mulig å velge historiske kart, og dermed få oversikt over utviklingen.

Mye nyttig informasjon, men begrenset bruksverdi

Miljøstatus Kart samler kartlag om et bredt spekter av temaer. Nettstedet kan være nyttig dersom en raskt skal få oversikt over ett eller flere miljøtemaer innenfor et geografisk område, både på land og til havs.

Karttjenesten oppleves som enkel å bruke, men mangler en del nyttige funksjoner. For det første er det utfordrende å få oversikt over datakilden som ligger til grunn for kartlaget, herunder når kartlaget sist ble oppdatert. Dette påvirker bruksverdien til kartlagene. Karttjenesten gir ikke mulighet for å laste ned kart i geografiske filformater. Når det heller ikke er en lenke til datakilden, som ideelt sett har denne informasjonen, blir bruksverdien begrenset. Selv om kartlagene gir mye nyttig informasjon innenfor et geografisk område, er det ut fra hva vi kan vurdere ingen enkel funksjon for å avgrense hvilket geografisk område man vil se på, for eksempel innenfor en gitt kommune. I tillegg oppleves tegnforklaringen (legend) som lite tilgjengelig.

²² Informasjon om påvirkningsfaktoren er imidlertid tidvis «bortgjemt» på andre temasider.

5.1.4. Data om et bredt spekter av temaer, men krevende å ta i bruk

Miljøstatus samler miljødata, men kan oppleves som krevende å ta i bruk

Miljødatasidene kan sies å oppfylle Miljødirektoratets rolle i å samle miljødata på tvers av sektorer på Miljøstatus, jf. Prop.1S (2022-2023), i den grad at den samler miljødata. Vår vurdering av data omfatter utelukkende hva som vises på Miljøstatus per i dag, ikke hva som kunne vært vist. Det er vanskelig å si om dataene er av høy kvalitet, jf. hovedinstruksen for 2023. Vi vurderer imidlertid at dataene ikke blir distribuert på en effektiv og rasjonell måte til brukere, jf. hovedinstruksen for 2023. For det første er det tidkrevende å få oversikt over dataene. Beskrivelsen av hvert enkelt datasett tar mye plass, og gjør at man må scrolle mye. Videre savner vi mulighet til å filtrere og sortere datasett utover miljøtema. Når brukeren først har funnet et potensielt relevant datasett, er det ingen funksjon som gjør det enkelt for brukeren å få oversikt over dataene, før eventuell nedlastning. Dataene kan lastes ned på Excel og Json-format.

5.1.5. Havindikatorssidene skiller seg fra øvrig indikatorsider og ligner på temasider

Uklart hva havindikatorer er

Det er tidkrevende for en ny bruker å få oversikt over hva havindikatorene er, og dermed vurdere om sidene potensielt er relevant. Havindikatorene er inndelt etter havområdene og knyttes til målene for forvaltningsplanene for havområdene. Brukeren må imidlertid til dels «gjette» og til dels grave seg frem til informasjon som beskriver formålet med indikatorene. Det kan også fremstå som tilfeldig hvorfor havindikatorene har en egen seksjon, og ikke inkluderes med øvrige indikatorer på Miljøstatus. Vi forstår at dette har sammenheng med hva det er utformet nasjonale mål for. Samtidig vil denne inndelingen trolig fremstå som tilfeldig for en bruker som ikke er kjent med målene. Havindikatorssidene ligner også mer på temasidene enn indikatorsidene, noe vi opplever som forvirrende.

Vi vurderer at havindikatorene er lagt frem på en uoversiktlig måte. For det første er havindikatorene ikke inkludert i hovedmenyen på menytegnet øverst til høyre, når man befinner seg på forsiden. For det andre må man trykke seg helt inn på hver enkelt havindikator for å finne status på indikatoren – dette kunne kommet frem i en overordnet oversikt. For det tredje burde status og utviklingen for de ulike indikatorene vært mer eksplisitt – ofte må vi lete i teksten for å finne dette. Det hadde også vært relevant å kunne sammenligne de ulike indikatorene på tvers av de ulike havområdene.

5.1.6. Uklart hvorfor internasjonale indikatorer ikke vises

Miljødirektoratet gjennomførte i 2021 en kartlegging av nasjonale og internasjonale miljøindikatorer og rapporteringer som verktøy for kunnskapsformidling i ulike kanaler, deriblant på Miljøstatus (Miljødirektoratet, 2021a). Kartleggingen førte til flere anbefalinger til KLD.

Miljødirektoratet anbefalte at ingen av de nåværende nasjonale indikatorer bør tas ut. Samtidig påpekte direktoratet at de nasjonale indikatorene som rapporteres på Miljøstatus ikke gjenspeiler bredden av kunnskap internt i Miljødirektoratet. Vårt inntrykk er at Miljødirektoratet delvis forsøker å kompensere for dette ved å ta inn informasjon om utviklingstrekk på temasidene. Kartleggingen viste også at det er fire tematiske mangler i det nasjonale indikatorsettet: arealbruk, vann, bærekraftig forbruk og produksjon, og fremmede arter.²³

²³ Miljødirektoratet har siden kartleggingen jobbet med mulige løsninger, men ikke utviklet eller implementert endringer.

Videre pekte Miljødirektoratet på at Miljøstatus ikke inkluderer indikatorer som Norge rapporterer på internasjonalt (internasjonale indikatorer), særlig innenfor resultatområdene naturmangfold, klima og polarområdene. Internasjonalt rapporteres det også på indikatorer knyttet til pådriverfaktorer og nivå av implementering av tiltak og regelverk, som ikke inkluderes på Miljøstatus.

Vårt spørsmål er om dagens føringer for Miljøstatus tilsier at også de internasjonale indikatorene bør inkluderes. Oppdraget til Miljøstatus er i begrenset grad detaljert, og det er ingen henvisning til indikatorer i oppdraget utover de som knyttes til nasjonale klima- og miljømål. Samtidig skal Miljøstatus være en *helhetlig informasjonstjeneste*. Videre vises allerede havindikatorerne på Miljøstatus, selv om de ikke knyttes til de nasjonale klima- og miljømål. I lys av dette kan en argumentere for at Miljøstatus også bør omfatte informasjon om øvrige internasjonale indikatorer. Samlet sett vil det gi brukerne mer kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet i Norge.

5.2. Utdfordrende å oppfylle et bredt oppdrag for en til dels uklar målgruppe

I forrige delkapittel vurderte vi hvorvidt oppdraget oppfylles ut fra dagens innhold. Miljøstatus har imidlertid også mål om å være den viktigste kilden til kunnskap om tilstand i og utviklingen av miljøet for en litt uklar målgruppe. I dette delkapittelet løfter vi blikket og vurderer hvorvidt oppdraget oppfylles også ut fra informasjon i foregående kapitler. Oppdraget er svært bredt og åpent. En til dels uklar målgruppe kan også gjøre det utfordrende å målrette innholdet og promoteringen mot, for derigjennom å bidra til at Miljøstatus faktisk kan bli den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet.

Svært bredt og åpent oppdrag, og rettet mot en litt uklar målgruppe

Med utgangspunkt i beskrivelsene av oppdraget til Miljøstatus (se delkapittel 2.1), vurderer vi oppdraget som bredt. Med unntak av krav til informasjon om klima- og miljømål og tilhørende indikatorer samt samling av miljødata, er oppdraget også svært åpent. Videre er det ingen enhetlig definisjon av målgruppen til Miljøstatus. Målgruppen er beskrevet på ulikt vis i ulike dokumenter. Flere av informantene uttrykker også usikkerhet knyttet til hvem som er målgruppen, eventuelt om det er deler av målgruppen som bør prioriteres. Andre opplever at det er lagt ned et arbeid blant bidragsyterne for å skape en felles forståelse av målgruppen, med bakgrunn i miljøinformasjonsstrategien for det etatene har felles på nett (KLD, 2020c), og at dette har bidratt til en omforent forståelse av målgruppen. De ulike oppfatningene kan skyldes ulik involvering i sistnevnte arbeide og kjennskap til historikken. Til dels ulike beskrivelser av målgruppen i førende dokumenter bidrar trolig også til ulike forståelser. Oppsummert er det dermed rom for tolkning av hva oppdraget består i, og hvem nettstedet primært er rettet mot.

Nettstedet er i varierende grad kjent og i bruk av det som kan forstås som målgruppen

Som beskrevet i delkapittel 3.1, har vi kartlagt kjennskap til og bruk blant det som forstås som målgruppen: beslutningstakere²⁴, befolkningen, media og interesseorganisasjoner. Vår kartlegging viser at Miljøstatus i varierende grad er kjent blant beslutningstakere, herunder ansatte i offentlig forvaltning, og befolkningen generelt, til tross for at de oppgir å ha behov for miljøinformasjon. Sett opp mot oppdraget om at Miljøstatus skal være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet, er Miljøstatus i begrenset grad kjent. Funn fra omnibusundersøkelsen og intervjuer tyder på at journalister i større grad er kjent med nettstedet. Bruken deres er imidlertid mer begrenset. Organisasjonene vi har intervjuet som jobber med problematikk om klima, miljø og kulturmiljø/-minner er i varierende grad kjent med og brukere av nettstedet.

²⁴ Beslutningstakere omfatter også myndigheter.

Usikkerheten om målgruppen påvirker promotering og innhold

Variierende kjennskap kan skyldes begrenset med promotering. Vårt inntrykk, fra intervjuer, er at Miljøstatus i begrenset grad er aktivt promotert, som følge av usikkerhet knyttet til hvem inngår og eventuelt bør prioriteres i målgruppen.²⁵ Samtidig finner vi at forvaltningen heller ikke benytter mer enkle virkemidler for å spre informasjon om nettstedet, gjennom lenker fra andre nettsteder. Miljødirektoratet gir Miljøstatus en sentral plass på sin forside. Våre stikkprøver tyder på at det imidlertid er stor variasjon i hvilken grad øvrige bidragsytere lenker til Miljøstatus. Eksempelvis inngår Miljøstatus i informasjonspanelet nederst på nettstedet til Enova, mens vi finner ingen lenker på Norsk Polarinstituttets nettsted. Ett søk på «Miljøstatus» på Riksantikvarens sider gir flere søkeresultater. Flesteparten av lenkene tar brukerne til Miljøstatus, mens enkelte lenker viser seg å være utdatert (feilmelding). Samtidig er det andre «temasider» på Riksantikvarens nettsted som ikke lenker til Miljøstatus der det er relevant. Stikkprøver på KLDs nettsider tyder på at departementet også i større grad kan henviser til Miljøstatus, deriblant fra nettsiden om «Norges klimamål» (KLD, 2023).

Uten en omforent forståelse av målgruppen, kan det være utfordrende å tilpasse innholdet. Dette bekrefter også intervjuer med informanter. Resultatet er at en del av innholdet er tilpasset befolkningen generelt. Samtidig er det ikke gitt at befolkningen skal være hovedmålgruppen. Vår kartlegging viser at respondenter som representerer befolkningen generelt, og ikke har en tydelig rolle der det er naturlig å ta i bruk miljøinformasjon, i stor grad dekker informasjonsbehovet sitt gjennom media, etterfulgt av sosiale medier og/eller via søkemotorer. Dagens tilpasning av innhold til befolkningen generelt påvirker samtidig bruksverdien av informasjonen for personer med behov for mer faglig innhold. Enkelte journalister og respondenter fra offentlig forvaltning uttrykker for eksempel at dagens innhold blir for «lett». Informasjonen vurderes dermed som mindre aktuell for disse.

Miljøinformasjonen er i all hovedsak pålitelig og forståelig ...

En sentral del av oppdraget er å formidle pålitelig og forståelig miljøinformasjon. At informasjonen er pålitelig fordrer blant annet at informasjonen er oppdatert. Vår gjennomgang av sidene om klima- og miljømål tyder på at brukere ikke alltid får lett tilgjengelig informasjon om hvor oppdatert informasjonen er. En informant uttrykker også at hen har erfart andre bruke ikke oppdaterte tall, der Miljøstatus utgjorde informasjonskilden. Med unntak av sidene om klima- og miljømål, vurderer vi at informasjonen i all hovedsak er forståelig.

... men til dels vanskelig å finne og ta i bruk

Samtidig er det et stort potensial for å tilrettelegge for økt bruk. Vi opplever nettsiden som vanskelig å navigere, og ofte er den mest relevante og interessante informasjonen ikke synlig nok. Kart- og datasidene har i tillegg begrenset med funksjonalitet, som påvirker bruksverdien. Av respondentene på spørreundersøkelsene og omnibusundersøkelsen som har et bevisst forhold til hva som eventuelt kan øke deres bruk av Miljøstatus, er det flere som oppgir enklere navigering og lettere tilgjengelig informasjon.²⁶ Kommuneansatte og til dels ansatte i annen forvaltning oppgir også at de ønsker data på ulike formater og flere ulike formater av nedlastbare kart. Funn om til dels lav funksjonalitet på miljøforvaltningens nettsteder med miljødata, er ikke nytt. Utredningen av fremtidens miljødata pekte blant annet på at det er utfordrende å finne, samle, sammenstille og gjenbruke miljødata (Menon Economics og A2, 2021).

Utfordrende å være den viktigste kilden til kunnskap om miljøet i form av kart og miljødata

²⁵ Grad av promotering henger også sammen med kapasitet og tilgjengelige ressurser.

²⁶ Det ble gjennomført en brukerundersøkelse av nettstedet i 2022, som ga grunnlag for en del endringer i navigasjon og design på nettstedet fra februar 2023.

Ifølge besøksstatistikk for Miljøstatus (se delkapittel 2.4) står kartløsningen for rundt halvparten av besøkene i 2022. Utredningen av fremtidens miljødata (Menon Economics og A2, 2021) viste at miljøforvaltningen samlet sett tilbyr et stort antall nettsted med kart og miljødata. Miljøstatus har dermed en rekke «konkurrenter», inkludert internt hos flere av bidragsyterne. Naturbase driftes av Miljødirektoratet med kartbidrag fra et bredt spekter av aktører, deriblant flere av bidragsyterne til Miljøstatus. De to kartløsningene dekker mange av de samme temaene, men med variasjoner i hvilke kartlag som tilbys. Det er uklart for oss hvorfor det er behov for to så lignende kartløsninger. Ressursmessige hensyn hos Miljødirektoratet og øvrige bidragsytere taler for at det kun er behov for en løsning. Én kartløsning som samler miljødata er også lettere å forholde seg til for brukerne. Vår vurdering er at funksjonaliteten på Naturbase er bedre enn det Miljøstatus Kart tilbyr. Miljøstatus Kart er imidlertid mer tilgjengelig på Miljødirektoratets nettsider, enn hva tilfellet er for Naturbase Kart.²⁷

Samling av miljødata samt mer informasjon om dataene, deriblant krav om FAIR-prinsippene, ble pekt på som mulige løsninger i utredningen av fremtidens miljødata. Vårt inntrykk er at det ikke er avklart om og hvorvidt miljødata skal samles på ett sted, herunder Miljøstatus sin mulige rolle. Denne usikkerheten virker å påvirke enkelte bidragsytere og deres motivasjon for å dele miljøinformasjon, herunder data, på Miljøstatus.

²⁷ Det er uklart for oss hvordan brukere på Miljødirektoratets side finner frem til Naturbase. Nettstedet lenkes til fra <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/>, men vi finner ikke kategorien Tjenester på forsiden.

6. Miljøstatusrapportering i andre land

På grunn av ulike mandat og ulik organisering er ikke tilsvarende miljørapporteringsnettsider i andre land direkte sammenlignbare med Miljøstatus. Vi har valgt å sammenligne Miljøstatus med et land som også rapporterer på klima- og miljømål (Sverige) og et land som samler informasjon om tilstanden og utviklingen mer generelt (Irland). Vi finner at Sverige sitt nettsted har begrenset innholdet til miljømål, indikatorer og lærende eksempler, hvor annen miljøinformasjon ligger på andre nettsider. Innholdet er spisset mot kommuner og næringsliv, og oppleves som enkelt å navigere. Irland sin nettside har et lignende oppsett som Miljøstatus, men utgir i tillegg ut en rapport hvert fjerde år med beslutningsrelevant informasjon. Også Irland har et mer spisset nettsted mot konsulenter, mens rapporten er rettet mot beslutningstakere. Vi vurderer at grepet med å inkludere indikatorer som viser utviklingen på sidene som følger DPSIR-modellen fungerer godt på den irske siden.

I dette kapittelet drøfter vi først hvorvidt Miljøstatus er sammenlignbart med andre lands nettsider, ut fra fastsatte krav. Deretter tar vi for oss det svenske nettstedet «Sveriges miljømål» og det irske nettstedet «State of the Environment». Vi beskriver kort hvert nettsted og drøfter likheter og forskjeller opp mot Miljøstatus, samt identifiserer enkelte gode grep.

6.1. I liten grad sammenlignbare krav til miljøstatusrapportering på tvers av land

En del av oppdraget vårt går ut på å identifisere eksempler på «best practices» fra miljøstatusrapporteringer fra andre land. Andre lands oppdrag med å rapportere på miljøstatus, kan forstås ut fra nevnte Århus-konvensjon som mange land er forpliktet til.²⁸ Ifølge konvensjonen skal landene «utgi og spre en nasjonal tilstandsrapport om miljøet, herunder opplysninger om miljøkvalitet og opplysninger om press på miljøet» (Lovdata, 2003). Konvensjonen stiller imidlertid ikke krav til å formidle kunnskap om utviklingen, slik tilfellet er for Miljøstatus. De enkelte landene kan med andre ord løse det overordnede oppdraget ulikt. Løsningen vil blant annet avhenge av i hvilken grad landene har fastsatt ulike klima- og miljømål, samt politikk på miljødatafeltet. Videre vil ulik organisering av miljøforvaltningen kunne påvirke antall nettsteder og hvem som samarbeider om disse. I lys av dette er miljøstatusrapporteringen på nett til de enkelte landene svært ulik.

For å øke sannsynligheten for at vi finner overførbare gode eksempler til Miljøstatus, har vi identifisert ett land (Sverige) som samler innhold på klima- og miljømål, i tråd med hva det er krav til at Miljøstatus gjør, og ett land (Irland) som samler informasjon om tilstanden og utviklingen til miljøet mer generelt. I det følgende drøfter vi hvordan de har løst oppdraget og om det er overførbare gode eksempler til Miljøstatus på hvordan miljøstatus kan rapporteres på en nettside. Både Sverige og Irland har ratifisert Århus-konvensjonen.

En ansatt i European Environment Agency forteller i intervju at hen har inntrykk av at Norge er ett av landene som bruker mest ressurser på miljøstatusrapportering på nett. Vi har ikke mulighet til å sammenligne ressursbruken. Samtidig er det ulike forhold som potensielt underbygger dette. For det første virker det som om Norge tilgjengeliggjør mer miljøinformasjon og om flere miljømål enn andre land. For det andre innebærer Miljøstatus sitt mandat at nettstedet skal være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet, samt å samle miljødata. Begge forhold er ressurskrevende.

²⁸ Per 2023 har 47 land forpliktet seg til konvensjonen (United Nations, 2023)

6.2. Sveriges miljømål

6.2.1. Kort om nettstedet

[Sverigesmiljomal.se](https://sverigesmiljomal.se) er en nettside som viser Sveriges miljømål, i tillegg til råd og lærende eksempel for å oppnå målene. Siden inneholder også en oversikt over «Fakta og statistikk», med lenker til eksterne nettsider, hovedsakelig nettsider til andre offentlige etater.

Formålet med nettsiden er å kommunisere miljømålene, ifølge informanter i intervju. Hovedmålgruppen er sentrale aktører som må handle for å oppnå miljømålene – eksempelvis kommuner og næringslivet (Naturvårdsverket, 2023).

Nettsiden blir drevet av Naturvårdsverket, tilsvarende det norske Miljødirektoratet i samarbeid med Boverket, Havs- og vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiske undersøkelse, Strålsikkerhetsmyndigheten og länsstyrelsene.

6.2.2. Sveriges miljømål sammenlignet med Miljøstatus

Mindre innhold spisset mot en fastsatt målgruppe

Selv om Sveriges Miljømål har informasjon om lærende eksempler, vurderer vi at nettstedet samlet sett har betydelig mindre innhold enn Miljøstatus. Innholdet er til gjengjeld spisset mot det som kan betraktes som lokale beslutningstakere (kommuner) og næringsliv, deriblant ved at nettsiden gir råd og lærende eksempler tilpasset målgruppen.

Ifølge informanter vi har intervjuet har Sveriges miljømål rundt 200 000 sidevisninger i året. Sett opp mot antall sidevisninger på Miljøstatus (700 000 i 2022), er dette betydelig lavere, tatt i betraktning Norges lavere innbyggertall. Vi har ikke grunnlag for å vurdere om færre sidehenvisninger skyldes mindre innhold og/eller en mer avgrenset målgruppe. Det er naturlig at i hvert fall førstnevnte spiller inn, da kartløsningen til Miljøstatus står for en stor andel av sidevisningene. Videre er informantene i Sveriges miljømål usikre på i hvilken grad de lærende eksemplene tas i bruk, og dermed også nettstedet.

Enklere å navigere på Sveriges miljømål og lettere tilgjengelig informasjon

Etter vårt syn er Sveriges miljømål lettere å navigere på sammenlignet med Miljøstatus. Menyen er lagt opp på en enklere måte, ved at hovedmenyen øverst ligger fast uansett hvor på siden du befinner deg. At siden oppleves som enklere å navigere kan også skyldes mindre innhold på siden.

Vi mener også at miljømålene er mer tilgjengelig for «folk flest» enn på Miljøstatus. På Sveriges miljømål er miljømålene en slags mellomting mellom temasidene og miljømålsidene på Miljøstatus. Hvis man trykker seg videre til indikatorene har de også konsekvent figurer som viser utvikling øverst på indikatorsiden, som gir en mer intuitiv forståelse av utviklingen enn forklaring i tekst som dominerer på Miljøstatus sine indikatorsider.

Trolig mindre ressurskrevende å drifte Sveriges miljømål enn Miljøstatus

Både omfang og type innhold tyder på at Sveriges miljømål er mindre ressurskrevende å drifte enn Miljøstatus. Det er kun indikatorene som oppdateres jevnlig. Beskrivelsen av miljømålene samt lenkene til andre nettsteder med statistikk osv. er konstant, mens lærende eksempler legges til etter hvert.

I likhet med Miljøstatus er Sveriges miljømål drevet av en aktør (Naturvårdsverket) i samarbeid med andre aktører. Ifølge innholdsmanualen til Sveriges miljømål står det imidlertid at det ikke skal ligge innhold på siden

som allerede ligger andre steder (Naturvårdsverket, 2023). Dette bekreftes i intervju. Ifølge informanten skal Sveriges miljømål være overgripende, og henviser til andre nettsider. Eksempelvis samles ikke miljødata på tvers av samarbeidende aktører. Dette begrenser trolig den samlede ressursbruken.

Naturvårdsverkets informasjon er fordelt på flere nettsider

Sveriges miljømål har ikke temaside tilsvarende det Miljøstatus har. Samtidig har Naturvårdsverket, som er hovedansvarlig for nettstedet, temaside der de samler informasjon om sine temaområder (for eksempel avfall), herunder om hvordan man jobber med temaet, statistikk, lenker til publikasjoner osv. Øvrige samarbeidende aktører gjør trolig det samme. Vi merker oss imidlertid at nevnte temaside på Naturvårdsverket også gir informasjon om målene, snarere enn utelukkende å lenke til Sveriges miljømål. Dette kan også påvirke bruken av Sveriges miljømål. I tillegg har Naturvårdsverket en database med data om ulike miljøtemaer.

En bruker som skal ha informasjon om miljøtemaer som faller inn under Naturvårdsverkets ansvar, har dermed to sider å forholde seg til: Naturvårdsverkets egen side (og øvrige samarbeidende aktører) og Sveriges miljømål. Dette kan oppleves som uoversiktlig med to ulike steder med informasjon. Videre virker det som at Naturvårdsverket gjør noe dobbeltarbeid, i lys av at miljømålene omtales begge steder. Samtidig må beslutningstakere i Norge også forholde seg til to sider, både Miljødirektoratet og Miljøstatus.

Miljødirektoratet har på sin side i større grad skilt mellom forvaltningsrelatert informasjon og informasjon om miljøet. Forsiden til Miljødirektoratet.no gir en temainndeling som ligner på Miljøstatus. Temasidene omfatter imidlertid mer forvaltningsrelevant informasjon, snarere enn informasjon om miljøet. Eksempelvis informasjon om Miljødirektoratets ansvarsområder og hvordan de jobber, samt informasjon rettet mot myndigheter og næringsliv, deriblant om regelverk og hvordan aktører eksempelvis kan kutte utslipp. Disse sidene gir ikke informasjon om målene for arbeidet, eller henvisning til Miljøstatus. Fra forsiden henvises brukerne i stedet til Miljøstatus for informasjon om miljøets tilstand og utvikling.

Vår vurdering

Vi vurderer at Sveriges miljømål er oversiktlig og lett å navigere. Nettstedet er trolig også mindre ressurskrevende å drifte enn Miljøstatus, da nettstedet inkluderer mindre forhold. Samtidig må den samlede ressursbruken sees opp mot antall nettsider ellers. Løsningen med å utelukkende vise mål og indikatorer er ikke forenlig med oppdraget til Miljøstatus i dag.

6.3. Irlands «State of the Environment»

6.3.1. Kort om nettstedet

[State of the Environment](#) (SOE) er en del av nettstedet til det irske Environmental Protection Agency (EPA), som tilsvarer det norske Miljødirektoratet. SOE gir informasjon om åtte ulike områder innen miljø, lignende temaside på Miljøstatus. SOE har også en kartløsning, som ligner på Miljøstatus. Løsningen heter «My Local Environment». Ifølge informantene i SOE er tanken at det skal være mulig å finne informasjon om ditt lokale nærmiljø. SOE tilbyr derimot ikke nedlastbar data.

SOE utgir en rapport hvert fjerde år, kalt «State of the Environment Report». Dette er lovpålagt etter EPA Act siden 1996. Rapporten legges ut på SOE-nettstedet, og er delt inn etter de samme miljøområdene som nettstedet. Rapporten inneholder beslutningsrelevant informasjon innenfor hvert område, for eksempel utviklingstrekk, påvirkningsfaktorer, og implementerte og foreslåtte tiltak.

Hovedmålgruppen til SOE beskrives i intervju som konsulenter og organisasjoner, mens målgruppen til rapporten er politikere og beslutningstakere.

6.3.2. State of the Environment sammenlignet med Miljøstatus

Lignende struktur, men noen sentrale forskjeller

SOE følger DPSIR-modellen, i likhet med temaside på Miljøstatus. Informantene mener at DPSIR-modellen stort sett fungerer godt. I motsetning til Miljøstatus har den irske nettsiden indikatorer som viser utvikling som en del av sidene som følger DPSIR-modellen. Miljøstatus har indikatorene under miljømål-sidene.

SOE dekker stort sett samme områder som Miljøstatus, med noen unntak. SOE dekker for eksempel ikke områdene kulturminner og -miljø, og friluftsliv. SOE inkluderer også temaet «bærekraftig økonomi», som vi ikke finner igjen på Miljøstatus.

Trolig mer utfordrende å finne frem til SOE

Ifølge informantene er det vanskeligere å finne frem til SOE etter at SOE ble en del av the Environmental Protection Agency's (EPA) nettsted. Ifølge informantene har denne endringen medført at trafikken til SOE har falt. Miljøstatus har til forskjell sin egen webadresse, noe som kan gjøre det enklere å finne nettstedet.

Sammenstilt informasjon med prioriteringer for tiltak

Ifølge informantene i SOE er rapporten en viktig del deres arbeid. De uttrykker at rapporten har en viktig rolle i å gi et *sammenstilt* bilde av miljøet, herunder hvor det er størst behov for tiltak. Mens nettstedet viser et fragmentert bilde hvor det ikke alltid er lett å bedømme hva som er overordnet status, skal rapporten gi en forståelse av sammenhengene på tvers og hva som er viktigst innen ulike områder. Informantene forteller at rapporten ofte blir brukt som beslutningsgrunnlag i ulike departement.

Miljøstatus gir ikke en tilsvarende oppsummering. Samtidig gis den irske rapporten kun ut hvert fjerde år og vil dermed fort kunne oppleves som utdatert. Vi har heller ikke grunnlag for å vurdere om politikere og beslutningstakere i Norge har behov for en tilsvarende rapport, eller om behovet dekkes på annet vis.

Vår vurdering

Vi vurderer at det fungerer godt å inkludere indikatorer som viser utviklingen på sidene som følger DPSIR-modellen. Vi opplever i likhet med informantene at det er vanskelig å finne frem til SOE på EPAs nettsted.

7. Anbefalinger

Vi vurderer at det er potensiale for økt måloppnåelse. Vi anbefaler tiltak knyttet til utforming av oppdraget, målgruppe, innholdet og promotering av nettstedet. Samlet sett vil dette kunne øke måloppnåelsen. Videre gir vi anbefalinger knyttet til strukturering og fremstilling av dagens innhold, under forutsetning om at innholdet skal beholdes. Til slutt gir vi anbefalinger om organisering og samarbeid om Miljøstatus, samt drøfter betydningen av rammebetingelser for gjennomføring av anbefalinger.

7.1. Oppdrag, målgruppe og innhold

Anbefalinger:

- Tydeliggjøre og forankre bakgrunnen for og oppdraget til Miljøstatus
- Konkretisere og eventuelt avgrense målgruppen
- Tydeliggjøre hvilket innhold Miljøstatus bør ha for å svare ut oppdraget
- Gi Miljøstatus innhold som er i tråd med oppdraget
- Synliggjøre Miljøstatus på andre nettsider og målrettet promotere Miljøstatus

Oppdraget til Miljøstatus er bredt og i begrenset grad konkretisert. Det gir stor grad av frihet til å bestemme hva Miljøstatus bør omfatte og hvem informasjonen bør rettes mot. Etersom Miljøstatus er et samarbeidsprosjekt mellom flere etater, der redaktøransvarlig er en av flere etater, kan det likevel være krevende å enes om et felles innhold utover de føringer som er gitt fra KLD. Begrenset med detaljering gjør det også utfordrende å vurdere måloppnåelsen til Miljøstatus. I det følgende gir vi anbefalinger som kan gi en styrket felles forståelse av bakgrunnen for og formålet med Miljøstatus, hva Miljøstatus bør inneholde og hvem innholdet bør rettes mot for å bidra til økt måloppnåelse. Videre gir vi anbefalinger om hvordan kravet til innholdet på Miljøstatus kan tilfredsstilles og mulige grep for å bidra til at Miljøstatus blir bedre kjent blant mulige brukere.

Tydeliggjøre og forankre bakgrunnen for og oppdraget til Miljøstatus

Våre funn tyder på at bakgrunnen for og oppdraget til Miljøstatus kan forstås ulikt, noe som kan få konsekvenser for hvem nettstedet rettes mot og innholdet på Miljøstatus.

Vi anbefaler at KLD avklarer hvorvidt Miljøstatus har en rolle i å svare ut miljøinformasjonsloven, og en eventuell avgrensning opp mot andre kilder/virkemidler. Oppdraget om Miljøstatus er beskrevet i stortingsproposisjonen til KLD og i hovedinstruksen til Miljødirektoratet. I tillegg omtales Miljøstatus i ulike strategier og til dels i ulike etaters tildelingsbrev. Ingen av nevnte dokumenter eller nettsiden «Om Miljøstatus» beskriver bakgrunnen for Miljøstatus, herunder om oppdraget bærer i en lovpålagt oppgave, eller spesifiserer hva som er målgruppen til Miljøstatus. Miljøstatus kan imidlertid knyttes til miljøinformasjonsloven. I veilederen til miljøinformasjonsloven (KLD, 2020b) trekkes Miljøstatus frem som stedet man kan finne mye informasjon om miljøet, hva som påvirker det og hvordan det utvikler seg over tid. Miljøinformasjonsloven har som formål å sikre allmennheten tilgang til miljøinformasjon. Dersom Miljøstatus er et sentralt verktøy for at staten oppfyller loven, har dette konsekvenser for hvorvidt befolkningen generelt (allmennheten) bør omfattes av målgruppen til Miljøstatus. Miljøstatus bør da også sees opp mot øvrige informasjonsvirkemidler for å overholde loven. Dersom nettstedet ikke har en nøkkelrolle i å svare ut en lovpålagt oppgave, står aktørene friere i å tilpasse innholdet på Miljøstatus til andre målgrupper.

Videre bør KLD avklare Miljøstatus og øvrige informasjonstjenester for miljødata sine eventuelle fremtidige roller ut fra den nasjonale politikken på miljødata. Miljøstatus er gitt en sentral rolle i miljøforvaltningens datapolitikk. Nettstedet er utpekt som det eneste nettstedet som skal samle miljødata på tvers av sektorer.²⁹ Samtidig byr Miljødirektoratet og andre etater til dels på konkurrerende karttjenester, mens nedlastbare miljødata er spredd utover mange nettsteder. Det er dermed ikke gitt at Miljøstatus skal være den viktigste kilden til informasjon om tilstanden og utviklingen i form av data og kart. Tydeliggjøringen og forankringen må gjøres både i relevante departement og underliggende etater, eksempelvis gjennom instruksjer, tildelingsbrev og strategier.

En avklaring om hvilken rolle Miljøstatus skal ha, bør også omfatte en vurdering av hvilken informasjon Miljøstatus skal tilby og hvem det skal rettes mot. Vi drøfter disse momentene under.

Konkretisere og eventuelt avgrense målgruppen

Gitt ulike beskrivelser av målgruppen i førende dokumenter, samt usikkerhet blant flere bidragsyttere om hva som utgjør prioriterte målgrupper virker det å være behov for en opprydning i hva som er den beskrevne målgruppen til nettstedet.

Vi anbefaler at det tydeliggjøres et sted hva som er målgruppen til Miljøstatus, samt at målgruppen omtales konsistent på tvers av ulike relevante dokumenter. Under følger anbefalinger og betraktninger om hvem som bør omfattes av målgruppen.

Vi anbefaler at innholdet på Miljøstatus spisses mot personer med behov for miljøinformasjon i eget arbeid, basert på funn om hvem som i dag er aktive brukere. Gruppen informerte brukere inkluderer eksempelvis ansatte i offentlig forvaltning, interesseorganisasjoner og konsulenter. Disse er ofte mer informerte brukere enn befolkningen generelt, noe som stiller krav til at informasjonen er tilstrekkelig detaljert og presis for at de skal ta den i bruk. Vi mener at Miljøstatus ikke bør ha som formål å tilfredsstille informasjonsbehovet til ekspertbrukere/forskere. Våre funn tyder på at denne gruppen i begrenset grad bruker Miljøstatus i dag. Dersom Miljøstatus skal rettes mot ekspertbrukere/forskere, vil det trolig stilt betydeligere høyere krav til detaljeringsnivå for at disse skal vurdere Miljøstatus som tilstrekkelig relevant.

Vi opplever at vi i mindre grad har grunnlag for å anbefale at Miljøstatus skal ha befolkningen som en del av målgruppen. Dersom Miljøstatus bunner i en lovpålagt oppgave om å tilby miljøinformasjon til befolkningen generelt, bør befolkningen også (fortsatt) inngå i målgruppen. Hvis det ikke er tilfellet, er det mindre opplagt at Miljøstatus skal rettes mot befolkningen generelt. Våre funn tyder på at befolkningen generelt henter informasjon om klima, miljø og kulturmiljø/-minner fra medier, etterfulgt av medier og internettsøk. Samtidig er befolkningen da prisgitt at andre skriver om det de er interessert i (eller ikke visste at de var interessert i). Selv uten en lovpålagt oppgave, kan det dermed være grunner til at miljøforvaltningen bør tilby tilpasset miljøinformasjon til befolkningen generelt. Hvorvidt befolkningen bør inngå i målgruppen blir dermed til syvende og sist en politisk beslutning, som blant annet må sees i lys av forventet ressursbruk. En tilpassing av innholdet til befolkningen generelt vil også kunne favne informasjonsbehovet til lærere/underviser og elever/studerenter.³⁰ Selv med en målretting av innhold mot informerte brukere, kan likevel deler av innholdet tilgjengeliggjøres på

²⁹ Miljødata er i KLDs kunnskapsstrategi definert som forsknings- og forvaltningsdata om klima, naturmangfold, kulturmiljø og forurensning, eller som «All miljørelatert data som miljøforvaltningen produserer selv eller innhenter fra andre dataprodusenter og som brukes i kunnskapsarbeidet og myndighetsutøvelse.» I lys av denne definisjonen, kan temasider, og informasjon om mål og indikatorer også defineres som miljødata.

³⁰ Vi mener imidlertid ikke at det er grunnlag for å anbefale at Miljøstatus skal utvikle tilpasset informasjonsmaterial målrettet mot de to sistnevnte gruppene.

en god måte for befolkningen generelt. I delkapittel 7.2 gir vi noen forslag til hvordan informasjonen kan tilpasses ulike målgrupper.

Tydeliggjøre hvilket innhold Miljøstatus bør ha for å svare ut oppdraget

Hva som er bakgrunnen for Miljøstatus og hva oppdraget består i, har også konsekvenser for hva Miljøstatus bør omfatte av innhold. Per i dag er deler av innholdet bestemt ut fra føringer fra stortingsproposisjon eller hovedinstruks (klima- og miljømål og -indikatorer og data/kart), mens annet innhold virker å være et resultat av Miljødirektoratet og/eller øvrige bidragsyteres beslutninger (temasider og havindikatorer).

Vi anbefaler at KLD, gjerne i dialog med bidragsytere, utformer en tydeligere beskrivelse av hva Miljøstatus skal inneholde. En slik beskrivelse, og dermed vurdering av innhold, bør sees opp mot andre nettsteder og kanaler for deling av miljøinformasjon og målgruppen. Tydeliggjøringen og avgrensningen vil kunne bidra til mindre forvirring og større eierskap. Et tydeligere oppdrag og krav til innhold vil trolig også gjøre det enklere å oppnå fastsatte mål.

Hva innholdet bør bestå av, bør sees i lys av formålet med Miljøstatus, dagens bruk og i hvilken grad det foreligger alternative informasjonskilder. I det følgende drøfter vi hva vi finner grunnlag for å anbefale at Miljøstatus fortsatt bør omfatte, basert på vår kartlegging av brukernes bruk og behov, mens vi viser til delkapittel 7.2 for anbefalinger om presentasjonen av innholdet. Denne evalueringen omfatter ikke en vurdering av ressursbruk knyttet til Miljøstatus. Det er imidlertid naturlig at prioriteringer om valg av innhold sees i sammenheng med ressursbruk. I delkapittel 7.4 drøfter vi kort hvordan rammebetingelsene kan påvirke gjennomføringen av anbefalingene.

Dagens mål om å være den viktigste kilden til kunnskap om tilstanden og utviklingen til miljøet fordrer at Miljøstatus leverer kunnskap om et bredt spekter av temaer. Ifølge Miljødirektoratets besøksstatistikk i 2022 er temaside samlet sett nest mest brukt, etter kartløsningen.³¹ I spørreundersøkelsen til offentlige ansatte og pop-upen på Miljøstatus oppgir størst andel å bruke temaside, sett opp mot mål og indikatorer, kart og data. I lys av dette anbefaler vi at Miljøstatus fortsatt bør omfatte temasider på en eller annen form. Vi drøfter innholdet på temaside i delkapittel 7.2.

Vi anerkjenner også behovet for å samle klima- og miljømålene på et sted, i tråd med hva som er gitt som oppgave i dag. Klima- og miljømålene er nasjonale mål om ønsket tilstand for *deler* av miljøet. Dette er i tråd med at informanter i Miljødirektoratet og hos øvrige bidragsytere vurderer at klima- og miljømålene ikke er dekkende for kunnskapen man har om tilstanden og utviklingen til miljøet.

Havindikatorer er på sin side eksempler på hvordan man kan måle tilstanden og utviklingen innenfor et eller flere temaområder. Miljødirektoratet (2021a) finner også at det foreligger en rekke indikatorer som det rapporteres på internasjonalt, men som ikke vises på Miljøstatus. Det er uklart for oss hvorfor disse ikke inkluderes, sett bort fra eventuelle ressurs hensyn. Dersom målet om å være en helhetlig informasjonstjeneste for miljøinformasjon består, anbefaler vi at havindikatorer beholdes, samt at indikatorer som rapporteres på internasjonalt også inkluderes på Miljøstatus.

³¹ Kartløsningen står for i overkant av 40 prosent av sidevisningene.

Hvorvidt Miljøstatus også bør omfatte kart og data, avhenger av hvilken rolle Miljøstatus er tiltenkt i miljødatapolitikken. Rundt en tredjedel av kommuneansatte som har besvart spørreundersøkelsen vår og bruker Miljøstatus, oppgir at mer detaljerte data og flere nedlastbare kart i ulike formater kan bidra til økt bruk. Det er med andre ord et behov for mer data og kart – eller økt kunnskap om hvor kart og data tilgjengeliggjøres. Dersom kart og data tilgjengeliggjøres et annet sted, bør Miljøstatus henvise dit.

Gi Miljøstatus informasjon i tråd med oppdraget

Med dagens innhold oppfylles ikke oppdraget på alle punkter. For det første mangler viktig informasjon om klima- og miljømål og tilhørende indikatorer, deriblant vurderinger av status og/eller utvikling samt vurderinger av påvirkningsfaktorer. I tillegg er informasjonen i varierende grad *forståelig*, samt at det mangler informasjon som gjør det enklere for brukerne å vurdere hvorvidt informasjon er *aktuell* og *pålitelig*. Vi viser til delkapittel 7.2 for en oversikt over tiltak som kan bidra til at informasjonen blir mer forståelig, aktuell og pålitelig.

Vi anbefaler at relevante aktører kartlegger informasjonshull i dagens indikatorsett, årsaker til eventuelle mangler og mulige løsninger. En slik kartlegging vil også kunne avdekke om det er behov for å justere mål og eventuelt utarbeide supplerende indikatorer.³² Miljødirektoratet har i dag et koordinerende ansvar for å utvikle nasjonale (og internasjonale) indikatorer på klima- og miljøområdet, i tillegg til å rapportere på og formidle disse. Det er dermed naturlig at Miljødirektoratet spiller en sentral rolle i dette arbeidet.

Synliggjøre Miljøstatus på andre nettsider og målrettet promotere Miljøstatus

Våre funn tyder på at Miljøstatus i begrenset grad er kjent blant personer med behov for informasjon om klima, miljø og kulturminner/-miljø. En tydeliggjøring av målgruppen til Miljøstatus vil også kunne gjøre det enklere å målrette promoteringen av nettstedet.

Vi anbefaler at det tas relativt enkle grep ved at KLD, Nærings- og fiskeridepartementet og bidragsyterne henviser til Miljøstatus fra sine nettsider. Enkelte bidragsytere gjør dette allerede i dag, mens andre gjør det i mindre grad. Et relativt enkelt grep er også å vise til Miljøstatus i Miljødirektoratets nyhetsbrev. I tillegg bør en vurdere muligheten for å synliggjøre Miljøstatus som kilde på andre offentlige eide informasjonskanaler. Under følger noen eksempler:

- Temasidene på Store Norske Leksikon refererer ikke systematisk til Miljøstatus som kilde (eksterne lenker) der det er relevant.
- Statistisk sentralbyrå virker ikke å henvise til eksterne sider fra sine faktasider, inkludert faktasiden om miljø³³
- Folkehelseinstituttet bruker tidvis Miljøstatus som kilde, men oppgir i varierende grad lenker til Miljøstatus.

Vi anbefaler en gjennomgang av nevnte og andre aktuelle informasjonskilder for å identifisere hvilke grep som kan gjøre det lettere for mulige brukere å finne frem til Miljøstatus. Økt kjennskap til Miljøstatus som kilde vil kunne bidra til at flere får dekket sitt informasjonsbehov.

³² Vi merker oss blant annet at målformuleringen til mål 5.5 ikke tilfredsstillende SMARTE-kriteriene «Redusert og reversert tap av tropisk skog gir et mer stabilt klima, mer bevart naturmangfold og mer bærekraftig utvikling». Gode mål kjennetegnes ved at de er SMARTE, det vil si mål som er Spesifikke, Målbare, Aksepterte, Realistiske, Tidsavgrensede og Enkle/Evaluerbare (Finansdepartementet, 2005)

³³ <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/faktaside/miljo>

Grepene over vil trolig i hovedsak bidra til at Miljøstatus blir mer kjent blant «informerte brukere», det vil si personer som har behov for miljøinformasjon i eget arbeid. Samtidig ser vi potensiale for økt bruk også blant denne gruppen.

Vi anbefaler en målrettet informasjonskampanje mot journalister. Vår kartlegging viser at det er et uutnyttet potensial for økt bruk av Miljøstatus blant journalister. Gitt at informasjonen på Miljøstatus er oppdatert vil en målrettet informasjonskampanje mot denne gruppen kunne bidra til økt bruk. Tilsvarende ser vi potensiale for økt informasjon om Miljøstatus til aktører i offentlig forvaltning.³⁴ Ovennevnte grep på ulike nettsider vil kunne bidra til økt kjennskap og bruk av Miljøstatus. Samtidig kan det være grunnlag for å vurdere om Miljødirektoratet direkte eller gjennom andre offentlige aktører som statsforvalteren har mulighet til å spre informasjon om Miljøstatus til ansatte i kommuner og fylkeskommuner som jobber med miljøtemaer. Vi har ikke grunnlag for å anbefale tilsvarende informasjonskampanje mot organisasjoner, men kan heller ikke utelukke at et slikt initiativ vil ha en effekt på bruken.

Dersom Miljøstatus skal nå befolkningen generelt, er det trolig behov for mer aktive grep, eksempelvis gjennom betalt plassering på Google-søk eller i kampanjer i sosiale medier.

7.2. Strukturering og fremstilling av dagens innhold

Anbefalinger:

- **Tiltak for å bidra til mer forståelig, aktuell og pålitelig informasjon**
- **Tiltak for å bidra til enklere navigering og lettere tilgjengelig informasjon**

Brukere og vi opplever nettstedet som utfordrende å navigere, og deler av informasjonen er til dels vanskelig å nyttiggjøre seg av, grunnet for eksempel manglende dato- og kildehenvisning. Under følger en kort utdyping av dagens utfordringer samt en rekke tiltak forutsatt en videreføring av dagens innhold. Tiltakene er til dels utformet basert på stikkprøver. Vi anbefaler at Miljødirektoratet i samarbeid med øvrige bidragsytere gjennomgår informasjonen som skal inkluderes på nettstedet, og vurderer hvorvidt informasjonen er forståelig, aktuell og pålitelig.

Tiltak for å bidra til enklere navigering og lettere tilgjengelig informasjon

Miljøstatus omfatter store mengder informasjon om ulike temaer, men der det ikke nødvendigvis er opplagt hvor brukeren finner informasjonen de søker. Dagens meny endrer innhold avhengig av hvor på nettsiden man befinner seg. Innretningen på menyen medfører at brukere må klikke seg frem og tilbake mellom sider. Videre er det overlappende tematikk mellom det som presenteres på temasider og mål- og indikatorsidene, uten at synergiene mellom disse er fullt utnyttet for å sikre brukernes mulige behov. I tillegg møter brukerne store mengder tekst på temasider.

Vi anbefaler en fullstendig hovedmeny som hele tiden er tilgjengelig. Menyoversikten bør gjøre det enklere å navigere mellom ulike deler av nettstedet, herunder mål og temasider.

Vi anbefaler en tydeligere kobling mellom temasider og mål- og indikatorer. Status for et gitt temaområde kan illustreres med figurer av relevante indikatorer. Vi anbefaler imidlertid at det fortsatt opprettholdes en egen

³⁴ Blant respondenter på omnibusundersøkelsen som oppgir at de er ansatt i offentlig forvaltning og har behov for informasjon om hvordan det står til med klima, miljø og/eller kulturminner/-miljø i Norge, har 76 prosent (102 av 134) ikke hørt om Miljøstatus fra før.

oversikt over samtlige mål og tilhørende indikatorer, slik at brukere som kun er ute etter informasjon om en indikator eller ønsker å sammenligne indikatorer enkelt kan gjøre det.

Vi anbefaler at Miljødirektoratet vurderer om temasideene kan inkludere en dashboard-lignende meny med noen sentrale fakta og figurer, og eventuelt en oppsummerende tekst om status og utvikling. Målet er at en slik endring vil redusere mengden tekst som en bruker blir møtt med og dermed bidra til at mulig relevant informasjon i større grad synliggjøres for befolkningen. Samtidig kan brukere med behov for informasjon i eget arbeid forholdsvis enkelt trykke seg videre til relevant informasjon uten for mye scrolling. Øvre del av temasideene inkluderer i dag noen utvalgte fakta samt mulighet for å trykke seg videre til ulike deler av tematikken (status, påvirkning, osv.). Mer bruk av figurer og tilhørende fakta, kan bidra til at flere velger å lese videre. Dersom brukerne trykker seg videre, bør de få mer detaljerte beskrivelser (herunder dato- og kildehenvisning, se nærmere omtale under), for å tilfredsstille behovet til brukere som krever presis og oppdatert informasjon. Vi opplever at vi har mindre grunnlag for å vurdere om innretningen av temasideene etter DPSIR-malen ellers bør endres.

Vi anbefaler at det i menyen inkluderes en oversikt over sentrale påvirkningsfaktorer/drivkrefter som påvirker ett eller flere miljøtemaer. Enkelte har påpekt at brukere har behov for informasjon om påvirkningsfaktorer, men at denne informasjonen er mindre synlig gitt oppbyggingen av temasideene. En synliggjøring av påvirkningsfaktorer, ved å inkludere disse i menyen, vil kunne gjøre det lettere for brukere å finne frem til relevant informasjon. Påvirkningsfaktorene kan for eksempel avgrensnes til fysiske inngrep knyttet til ulike kategorier økonomisk aktivitet, eksempelvis industri, landbruk, sjømatnæringen, olje- og gassvirksomhet, transport, energi og bygg- og anleggsvirksomhet. Flere av disse påvirkningsfaktorene er allerede oppført under ulike temaområder.

Tiltak for å bidra til mer forståelig, aktuell og pålitelig informasjon

Miljøstatus mangler til tider informasjon for å hjelpe brukerne å tolke det som presenteres, samt for å vurdere hvorvidt informasjonen er aktuell og pålitelig.

Vi anbefaler følgende tiltak for å gjøre informasjonen om mål og indikatorer, temasider, kart, data og havindikatorer mer forståelig, samt gjør det lettere for brukere og vurdere hvorvidt informasjonen er aktuell og pålitelig.

- *Klima- og miljømål og tilhørende indikatorer*
 - Tydeliggjøre kilden til hver indikator, herunder hvilket år dataene foreligger for
 - Tydeliggjøre hva som er omtalen av påvirkningsfaktorer
 - Tydeliggjøre bakgrunnen for de nasjonale klima- og miljømålene, herunder hvilken førende dokumenter (stortingsmeldinger, lover osv.) målene er forankret i
 - Forenkle og korte ned navnene på indikatorene³⁵
 - Gi en lett tilgjengelig oversikt over vurderingen av måloppnåelse for hvert mål, der vurderingen av måloppnåelsen fremgår av status og utvikling i underliggende indikatorer
 - Visualisere utviklingen i status for mål og underliggende indikatorer

³⁵ Det er overflødig å ha med ulike former for «status» og «utvikling» i navnet. Det virker også unødvendig å henvise til datakilde til indikatornavnet, for eksempel «Utvikling av antall kulturminner og kulturmiljøer etter mangfoldskriterier i kulturminnedatabasen Askeladden».

- *Temasider*
 - Gi mer utfyllende beskrivelser av status, påvirkning, drivkrefter, konsekvenser og tiltak (DPSIR-malen)
 - Tydeliggjøre hvorfor det eventuelt ikke foreligger informasjon om en av nevnte tematikker i DPSIR-malen for et gitt miljøtema
 - Inkludere kilde- og datohenvisninger
 - Kun inkludere figurer osv. dersom de bidrar til leserens forståelse av teksten

- *Data*
 - Gjøre det valgfritt å få frem beskrivelse av datasettet, eksempelvis ved å trykke på et plusstegn eller lignende
 - Mulighet til å filtrere og sortere datasett. For eksempel hvilken bidragsyter som har innhentet informasjonen samt mulighet til å sortere søket etter alfabetisk rekkefølge, nyest til eldst og eldst til nyest

- *Kart*
 - Gi informasjon om datakilden som ligger til grunn for kartlag, herunder når kartlaget sist ble oppdatert
 - Mulighet for nedlasting av kart i geografiske filformater
 - En funksjon for å avgrense hvilket geografisk område man vil se på (for eksempel kommune)
 - En mer tilgjengelig tegnforklaring (legend)

- *Havindikatorer*
 - Mer tilgjengelig overordnet informasjon om hva havindikatorerne er
 - En overordnet oversikt over status og utvikling i havindikatorerne
 - Eksplisitte vurderinger av status og utvikling for de ulike havindikatorerne
 - Mulighet til å sammenligne havindikatorerne på tvers av de ulike havområdene

7.3. Styring, organisering og samarbeid

Anbefalinger:

- **Omtale bidrag til Miljøstatus i bidragsyternes tildelingsbrev eller instruksjer**
- **Bedre dialog mellom bidragsyterne om innhold og utforming av Miljøstatus**

Våre funn tyder på at det er et potensiale for økt styring og bedre organisering og samarbeid. Behovet for økt styring skyldes delvis et uklart oppdrag som skal løses av flere bidragsytere. Usikkerhet knyttet til oppdraget påvirker bidragsyternes forståelse av og ønske om å bidra til Miljøstatus. Videre har redaktøransvarlig (Miljødirektoratet) begrenset med virkemidler til å påvirke øvrige bidragsytere. En tydeliggjøring av oppdraget og forankring hos relevante departement og etater (se delkapittel 7.1) vil trolig bidra til mindre behov for økt styring fra KLD. Vi gir anbefalinger om noen understøttende grep, samt anbefalinger for å bidra til bedre samarbeid.

Omtale bidrag til Miljøstatus i bidragsyternes tildelingsbrev eller instruksjer

Bidragsyterne har til dels ulik forståelse av hva bidragsyterne bør bidra med, deriblant ansvar for promotering av Miljøstatus som informasjonskilde.

Vi anbefaler at KLD tar i bruk tildelingsbrev for å bevisstgjøre bidragsyterne om deres bidrag til Miljøstatus og ansvar for å synliggjøre Miljøstatus på sine nettsider og i andre relevante informasjonskanaler. Vårt inntrykk er

at offentlige etater er bevisst ansvar gitt gjennom tildelingsbrev. En presisering av oppdrag i tildelingsbrevet vil kunne bidra til økt bevissthet rundt oppdrag i flere deler av etatene.

Bedre dialog om Miljøstatus mellom bidragsyterne

Bidragsyterne, inkludert Miljødirektoratet, uttrykker potensiale for bedre dialog om Miljøstatus. Enkelte bidragsytere etterspør også mer dialog.

Vi anbefaler at Miljødirektoratet som redaktøransvarlig tar initiativ til en dialog med øvrige bidragsytere om formålet med redaktørforumet, behovet for dialog utover redaktørforumet samt eventuelle andre grep for å bidra til en bedre dialog og samarbeid.

7.4. Rammebetingelser

Vi har lagt frem en rekke anbefalinger som vi mener at vil kunne bidra til økt måloppnåelse for Miljøstatus, bedre brukeropplevelser og et mer velfungerende samarbeid mellom de involverte aktørene. En del av anbefalingene krever i begrenset grad ressurser, og vil være mulig for Miljødirektoratet og bidragsytere å følge opp innenfor eksisterende budsjetter. Andre anbefalinger er mer ressurskrevende, og vil kreve tilleggsfinansiering eller omdisponering av midler. Gjennomføring av de mer ressurskrevende anbefalingene vil dermed trolig kreve at KLD også involveres. I noen tilfeller er det ikke gitt hvordan det vil påvirke ressursbruken til Miljøstatus, eksempelvis om data (og kart) fortsatt skal samles der.

Referanser

- Finansdepartementet. (2005). *Veileder til gjennomføring av evalueringer*. Finansdepartementet.
- KDD. (2021). *Meld. St. 22 (2020–2021) Data som ressurs — Datadrevet økonomi og innovasjon*. Kommunal- og distriktsdepartementet.
- KLD. (2019). *Digitaliseringsstrategi for klima- og miljøsektoren 2020–2024*. Klima- og miljødepartementet.
- KLD. (2020a). *Klima- og miljødepartementets kunnskapsstrategi 2021-2024*. Klima- og miljødepartementet.
- KLD. (2020b). *Veileder til miljøinformasjonsloven*. Klima- og miljødepartementet.
- KLD. (2020c). *Miljøinformasjonsstrategi for det klima- og miljøsektoren har felles på nett. Vedtatt av Klima- og miljødepartementet 10.12.2020*. Klima- og miljødepartementet.
- KLD. (2021). *Rapportering om Norges implementering av Århuskonvensjonen iht. beslutning I/8, II/10 og IV/4*. Klima- og miljødepartementet.
- KLD. (2022). *Hovedinstruks for Miljødirektoratet for 2023*. Hentet fra Klima- og miljødepartementet: <https://www.regjeringen.no/contentassets/d3b5f27dd4d34f2085b505b6df7fb5d4/hovedinstruks-miljodirektoratet-2023.pdf>
- KLD. (2022). *Prop. 1 S. For budsjettåret 2023 under Klima- og miljødepartementet Utgiftskapittel: 1400–1482 Inntektskapittel: 4400–4481 og 5578*. Hentet fra Klima- og miljødepartementet: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20222023/id2931602/>
- KLD. (2023, 06 16). *Norges klimamål*. Hentet fra Klima- og miljødepartementet: <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/klima/innsiktsartikler-klima/hva-er-de-norske-klimamalene/id2729729/>
- KLD. (2023, 06 10). *Retten til miljøinformasjon*. Hentet fra Klima- og miljødepartementet: <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/innsiktsartikler-klima-miljo/retten-til-miljoinformasjon/id2339785/>
- Lovdata. (2003). *Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven)*. Hentet fra Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-05-09-31>
- Lovdata. (2003). *Århus-konvensjonen. Konvensjon om tilgang til miljøinformasjon, allmenn deltakelse i beslutningsprosesser og tilgang til rettsmidler i saker vedrørende miljø*. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/TRAKTAT/traktat/1998-06-25-1>
- Lovdata. (2021, 08 05). *Lov om klimamål (klimaloven)*. Hentet fra Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-60>
- Menon Economics og A2. (2021). *Utredning av fremtidens miljødata*. Menon Economics. Menon-publikasjon 153/2021.
- Miljødirektoratet. (2021a). *Nasjonale og internasjonale miljøindikatorer - Kartlegging til departementet - Del 1*. Miljødirektoratet.

- Miljødirektoratet. (2021b). *Nasjonale og internasjonale miljøindikatorer - Kartlegging til departementet - Del 2*. Miljødirektoratet.
- Miljødirektoratet. (2022). *Kvalitetssirking Miljøstatus (Interndokument)*.
- Miljødirektoratet. (2023). Besøksstall til Miljøstatus 2018-2023.
- Miljødirektoratet. (2023, 06 12). *Dette er Miljødirektoratet*. Hentet fra Miljødirektoratet: <https://www.miljodirektoratet.no/om-oss/dette-er-miljodirektoratet/>
- Miljødirektoratet. (2023, 06 12). *Miljødirektoratets strategi for 2020-2025*. Hentet fra Miljødirektoratet: <https://www.miljodirektoratet.no/om-oss/strategier/miljodirektoratets-strategi/>
- Miljøstatus. (2022, mars 25). *Om oss*. Hentet fra <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/om-oss/>.
- Miljøstatus. (u.d.). *Norges nasjonale miljømål*. Hentet fra Miljøstatus: <https://miljostatus-test.miljodirektoratet.no/miljomal/miljomaal/>
- Naturvårdsverket. (2023). *Innehållsbeskrivning för webbplatsen sverigemiljömål.se*.
- Regjeringen. (2022a). *Nytt norsk klimamål på minst 55 prosent*. Hentet fra Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nytt-norsk-klimamal-pa-minst-55-prosent/id2944876/>
- Store Norske Leksikon. (2022). *API*.
- United Nations. (2023, 06 12). *United Nations Treaty Collection*. Hentet fra Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-Making and Access to Justice in Environmental Matters: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XXVII-13&chapter=27&clang=_en
- Århus-konvensjonen. (1998, 06 25). *Konvensjon om tilgang til miljøinformasjon, allmenn deltakelse i beslutningsprosesser og tilgang til rettsmidler i saker vedrørende miljø*. Hentet fra Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/TRAKTAT/traktat/1998-06-25-1>

Vedlegg A. Liste over mottakere av spørreundersøkelse

Rolle/institusjon
Kommuner
Samtlige kommuner
Statsforvaltere
Samtlige statsforvaltere, som arbeider innen natur, miljø, og/eller kultur
Fylkeskommuner
Samtlige fylkeskommuner
Departement
Olje- og energidepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Samferdselsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Organisasjoner
Framtiden i våre hender
Norges Naturvernforbund
Natur og Ungdom
Greenpeace
WWF
Bellona
Norsk Friluftsliv
Fortidsminneforeningen
Forbundet Kysten
Foreningen Fredet
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Kulturarv
Norges Metalsøkerforening
Landslaget for Lokalhistorie
Den Norske Turistforening

Vedlegg B. Spørreundersøkelse

1. [Alle] Hva slags miljøinformasjon (har du mest behov for i det daglige? Flere svar mulig.) trenger du om Norge? Flere svar mulig.
 - a. Arealbruk
 - b. Avfall
 - c. Ferskvann
 - d. Støy og forurensning
 - e. Friluftsliv
 - f. Hav og kyst
 - g. Klima
 - h. Kulturmiljø og kulturminner
 - i. Naturmangfold (arter, naturtyper etc.)
 - j. Miljøgifter
 - k. Polarområdene
 - l. Stråling og radioaktivitet
 - m. Økosystemer
 - n. Norges nasjonale og internasjonale klima- og miljømål
 - o. Jeg trenger ikke miljøinformasjon.
 - p. Vet ikke
 - q. Annet, vennligst spesifiser

2. [Hvis ikke 1i] Hvor finner du vanligvis miljøinformasjonen du trenger om Norge? Flere svar mulig.
 - a. Rapporter, forskningsartikler osv.
 - b. Nettsteder om enkelttemaer (for eksempel Artsdatabanken, Meteorologisk institutt, Norsk Polarinstitutt, Riksantikvaren, Direktorat for strålevern og atomsikring, Senter mot marin forøpling)
 - c. Nettsteder som samler informasjon om ulike temaer (for eksempel GeoNorge, BarentsWatch, Miljøstatus, SSB)
 - d. Media
 - e. Interesseorganisasjoner
 - f. Jeg bruker søkemotorer som google eller lignende.
 - g. Jeg har vanskelig for å finne miljøinformasjonen jeg vanligvis trenger.
 - h. [Eksklusivt] Vet ikke
 - i. Annet, vennligst spesifiser:

3. [Alle] I hvilken grad er du kjent med nettstedet Miljøstatus.no?
 - a. Jeg har ikke hørt om Miljøstatus før nå.
 - b. Jeg kjenner litt til Miljøstatus.
 - c. Jeg kjenner ganske godt til Miljøstatus.
 - d. Jeg kjenner veldig godt til Miljøstatus.
 - e. Annet, vennligst spesifiser:

4. [Hvis 3b-e] Hvor ofte bruker du nettstedet Miljøstatus.no?
 - a. Aldri
 - b. Sjelden (et par ganger i året eller sjeldnere)
 - c. Av og til (omtrent en gang i måneden)
 - d. Ofte (omtrent to ganger i måneden)
 - e. Svært ofte (omtrent en gang i uken)
 - f. Annet, vennligst spesifiser:

5. [Hvis 3c-e] Hvilken informasjon fra Miljøstatus.no bruker du? Flere svar mulig.
 - a. Temasider om miljø
 - b. Kart
 - c. Data om miljø
 - d. Klima- og miljømål og miljøindikatorer
 - e. Vet ikke.
 - f. Annet, vennligst spesifiser:

6. [Hvis 3b-e] Er det miljøinformasjon du har behov for som ikke eksisterer på Miljøstatus.no i dag?
 - a. Ja, vennligst utdyp:
 - b. Nei
 - c. Vet ikke

7. [Hvis 3b-e] Hvilke endringer kan eventuelt øke din bruk av Miljøstatus.no?
 - a. Enklere navigering
 - b. Bedre layout og design
 - c. Lettere tilgjengelig tekst og figurer
 - d. Mer detaljerte data på ulike formater
 - e. Nedlastbare kart i flere ulike formater (shape, dgv, osv.)
 - f. Data tilgjengelig gjennom APIer
 - g. Annet, vennligst spesifiser:

8. [Alle] Helt til slutt, har du annen informasjon eller kommentarer du ønsker å legge til?

Vedlegg C. Omnibusundersøkelse

1. Hvilke(n) av disse rollene har du i din hverdag? Flere valg mulig.

- Elev/student
- Lærer/underviser
- Journalist
- Politiker
- Ansatt i organisasjon
- Ansatt i offentlig forvaltning
- Forsker
- Konsulent
- Eiendomsmegler
- Ingen av disse

2. Hvor får du informasjon om hvordan det står til med klima, miljø og/eller kulturminner/-miljø i Norge? Flere valg mulig.

- Media (aviser, TV, radio osv.)
- Sosiale medier
- Interesseorganisasjoner
- Oppslagsverk (for eksempel Wikipedia, Store Norske Leksikon)
- Rapporter, forskningsartikler eller lignende
- Nettsteder om enkelttemaer (for eksempel Artsdatabanken, Meteorologisk institutt, Norsk Polarinstitut, Riksantikvaren, Direktorat for strålevern og atomsikring, Senter mot marin forsøpling)
- Nettsteder som samler informasjon om ulike temaer (for eksempel GeoNorge, BarentsWatch, Miljøstatus, SSB)
- Jeg bruker søkemotorer som google eller lignende.
- Andre steder (S)
- Jeg har ikke behov for den type informasjon. (t)
- Vet ikke (u)

3. Hvor ofte bruker du nettstedet Miljøstatus? Velg det nærmeste alternativet.

- Jeg har ikke hørt om Miljøstatus før nå.
- Jeg har hørt om Miljøstatus, men bruker det ikke.
- Jeg har hørt om Miljøstatus, og bruker det en sjelden gang (et par ganger i året).
- Jeg har hørt om Miljøstatus, og bruker det av og til (en gang i måneden)
- Jeg har hørt om Miljøstatus, og bruker det ofte (en gang i uken).

Hvis 3 c-d:

4. Hvilken informasjon fra Miljøstatus bruker du? Flere valg mulig.

- Temasider om miljø
- Kart
- Data
- Klima- og miljømål og miljøindikatorer
- Vet ikke

Hvis 3 c-d:

5. Hvilke av følgende endringer kan øke din bruk av Miljøstatus.no? Flere valg mulig.

- Enklere navigering
- Bedre layout og design
- Lettere tilgjengelig tekst og figurer
- Lettere tilgjengelig data på ulike formater
- Flere nedlastbare kart i flere ulike formater
- Det er ingen endringer som vil øke min bruk
- Vet ikke

Vedlegg D. Pop-up undersøkelse på Miljøstatus.no

1. Hvor ofte bruker du Miljøstatus?

- Dette er første gangen
- Av og til
- Ofte

2. Hvilken informasjon fra Miljøstatus bruker du? (flervalg)

- Temasider om miljø
- Kart
- Miljødata
- Klima- og miljømål og miljøindikatorer

3. Er det informasjon du trenger som du ikke finner på Miljøstatus? (flervalg)

- Informasjon om Norges klima- og miljømål og indikatorer
- Informasjon om tilstanden og utviklingen av miljøet (utenom mål og indikatorer)
- Kart
- Data
- Annet, vennligst spesifiser:

4. I hvilken rolle bruker du Miljøstatus? (flervalg)

- Privatperson
- Elev/student
- Lærer/underviser
- Journalist
- Politiker
- Ansatt i organisasjon
- Ansatt i Miljødirektoratet
- Ansatt i offentlig forvaltning
- Forsker
- Eiendomsmegler
- Bedriftsansatt/-eier ellers
- Annet, vennligst spesifiser:
- Konsulent

Vedlegg E. Oppbygging av temasider

Tekstboks E-1 gir et eksempel på oppbygging av et miljøtema, i dette tilfellet «Ferskvann». Alle temasider, både hoved- og undertemasider, skal som et minimum ha tekst om *Tilstand*, *Konsekvenser* eller *Påvirkning* og *Tiltak*. Temasidene inkluderer en informasjonstavle med indikatorer eller visualiseringer av data som utdyper kunnskapsgrunnlag for miljøtilstanden på området (Miljødirektoratet, 2021b).

Tekstboks E-1 Oppbygging av miljøtemasidene, med hovedtema «Ferskvann» som eksempel

Ved å klikke seg inn på en temaside får brukeren først en informasjonstavle med oversikt over dagens situasjon og informasjon om status for hovedtemaet, som vist i mørkeblått på bildet under miljøtemasiden «Ferskvann»³⁶. *Status*, *Påvirkning*, *Konsekvenser* og *Tiltak* for hovedtema presenteres i den lyseblå menyfanen under informasjonstavlen.

Til høyre under informasjonstavlen kan man trykke på «Alt innhold» for å komme videre til flere relevante temasider innen kategorien «Ferskvann» samt andre sider om relevante miljømål, miljødata og Miljøstatus sin kartløsning.

Andre relevante temasider	
Edelkreps	Vasspest og smal vasspest
Elvedelta	Kalksjøer
Laks	Grunnvann
Vassdragsregulering	Vernede vassdrag
Miljømål: Naturmangfold (3)	Kart: Ferskvann (7)
Miljødata: Ferskvann (7)	

Dersom brukeren for eksempel velger undertemasiden om «Elvedata»³⁷ fra «Alt innhold» får brukeren opp en ny temaside med en ny informasjonstavle med relevant data for undertema. Denne temasiden er også strukturert etter miljøstatusmodellen: *Status*, *Påvirkning*, *Drivkrefter*, *Konsekvenser* og *Tiltak*.

³⁶ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/ferskvann/>

³⁷ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/ferskvann/elvedelta/>

Elvedelta

290

elvedelta i Norge er større enn 250 dekar

45

av dem er sterkt berørt av inngrep

66

av dem er tilnærmet urørte

Status

Påvirkning

Drivkrefter

Konsekvenser

Tiltak

Alt innhold

Menon Economics analyserer økonomiske problemstillinger og gir råd til bedrifter, organisasjoner og myndigheter. Vi er et medarbeidereiet konsultentselskap som opererer i grenseflatene mellom økonomi, politikk og marked. Menon kombinerer samfunns- og bedriftsøkonomisk kompetanse innenfor fagfelt som samfunnsøkonomisk lønnsomhet, verdsetting, nærings- og konkurranseøkonomi, strategi, finans og organisasjonsdesign. Vi benytter forskningsbaserte metoder i våre analyser og jobber tett med ledende akademiske miljøer innenfor de fleste fagfelt. Alle offentlige rapporter fra Menon er tilgjengelige på vår hjemmeside www.menon.no.

+47 909 90 102 | post@menon.no | Sørkedalsveien 10 B, 0369 Oslo | menon.no